

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

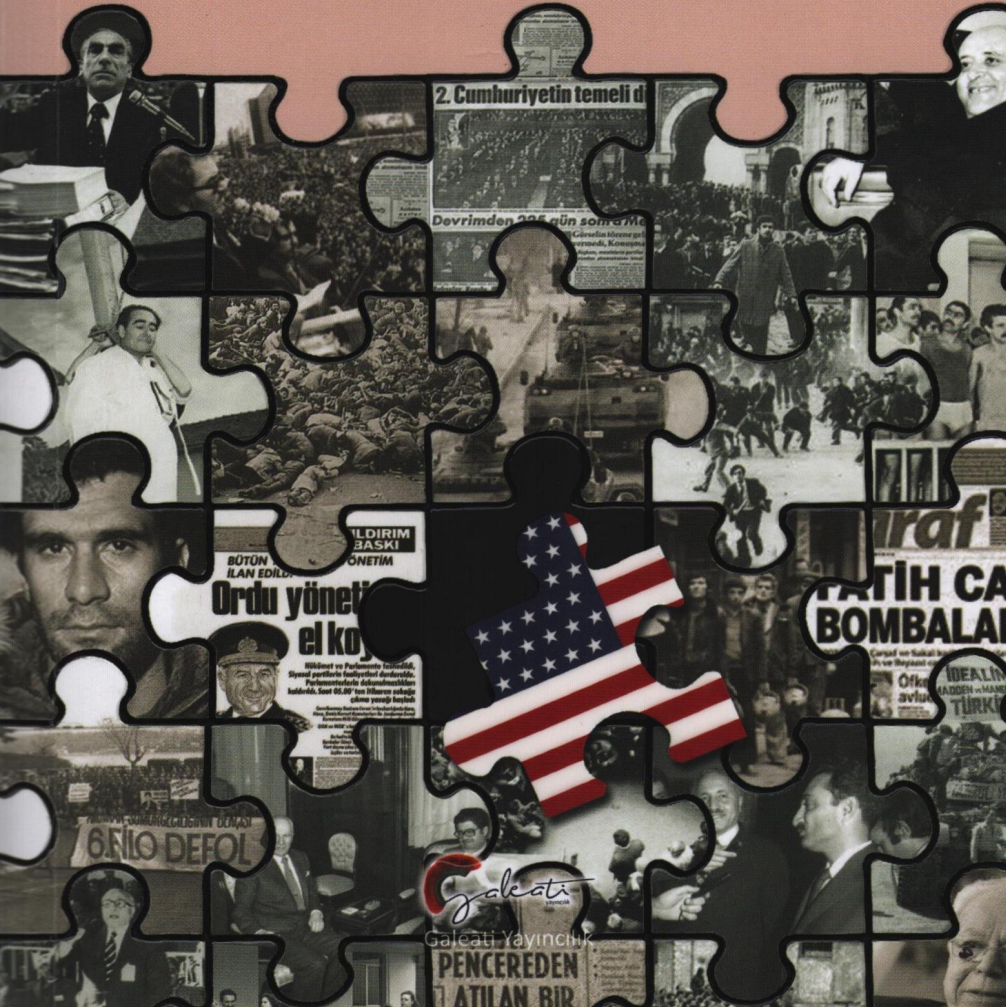
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Selcan Taşçı

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

Selcan TAŞÇI

Tekirdağ'da doğdu. İlkokulu Hayrabolu'da okuduktan sonra ortaokul ve liseyi Tekirdağ Anadolu Lisesi'nde tamamladı. Yükseköğrenimine İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Leh Dili ve Edebiyatı bölümünde başladı ancak yarıda bırakarak yine İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin Sanat Tarihi bölümüne girdi. Mezuniyetinin ardından bir dönem Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsünde Türk Sanatı üzerine özel eğitim aldı. Yüksek lisansına Bahçeşehir Üniversitesinde Kültür Politikaları ve Sanat Yönetimi bölümünde devam etti.

Doğan Bey İlkokulunda arkadaşlarıyla duvar gazetesi hazırlamaya başladıkları çocukluk yıllarından itibaren gazetecilikten hiç kopmadı. Lise yıllarından üniversiteye kadar, doğup büyüdüğü Tekirdağ'da yerel medyanın aktif üyeleri arasındaydı. Beş yıl süreyle Kanal 59'da haber ve yayın koordinatörlüğü yaptı. Anadolu Basın Birliği "En İyi Haber-Görüntü" ve Trakya Gazeteciler Derneği En İyi Televizyon Programı-Görüntü ödüllerini kazandı.

2002 yılında üniversiteyle birlikte o gün itibarıyla kuruluş hazırlığındaki Yeniçağ gazetesine de başladı. O günden bugüne -Ortadoğu gazetesinde yazdığı kısa dönem dışında- yazıları, araştırmaları ve röportajları Yeniçağ gazetesinde yayınlandı.

Ali Işiner Hamşioğlu ile evli ve Işbara Alp adında bir erkek çocuğu sahibidir.

Yayımlanmış eserleri: Bedel (2007), Horasan'dan Anadolu'ya Bir Yol Hikâyesi (2012), Hançerdeki Parmak İzleri (2014), Birini Asacaklar-Darağacındaki Medya (2018)

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

SELCAN TAŞÇI

Galeati Yayıncılık

Selcan Taşçı
DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

Genel Yayın Yönetmeni
V. Murat Tulga

Editör
Sena Yaşar

Kapak Tasarımı
Burçin Alevcan

Galeati Yayıncılık / 27
Birinci Baskı, Kasım 2018, Ankara, 1000 Adet

Yayıncı Sertifika No: 35791
ISBN: 978-605-81208-5-3

Baskı ve Cilt:

Pelin Ofset, Ankara

İvedik Organize Sanayi Bölgesi Matbaacılar Sitesi
1514. Sokak No:28 06378 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0312) 3952580(pbx) • Faks: (0312) 3952584
E mail: info@pelinofset.com.tr
www.pelinofset.com.tr
Sertifika No: 16157

Galeati Yayıncılık
Ordular Sokak, No: 18/C 06430
Anıttepe/Ankara
Tel: 539 6696069
E-posta: galeati2017@gmail.com

Galeati Yayıncılık

*Bu kitabın yazımı ve yayına hazırlanması sırasında
önce karnımda, sonra kucağımda, her aşamada benimle birlikte olan,
sorunsuz bir bebeklikle en büyük katkıyı sağlayan oğlum **Işbara Alp**
ve lohusa yatağımda depresyona yerine
okuyacağınız sayfalara gömülebilmek konforu sağlayan
sevgili eşim **Işiner'e...**
Ailemizi, maddi-manevi, sivil-askeri, sosyal-siyasi hiçbir darbeye uğramadan
büyütebilmek dileğiyle...*

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	7
“ABD İstemedikçe Darbe Olmaz” mı!	9
Biri “Yerli ve Milli” mi Dedi!	18
İlk “Müttefik Kazığı” Lozan’da	24
“Sam Amca Ne/Neden İstiyor?”	29
“Welcome Missouri”	31
Bayram Değil Seyran Değil; Truman Bizi Niye Öptü?	38
Sömür Beni... Lütfen Sömür Beni... Ne Olur Sömür...	41
Nereden Çıktı Bu “İkinci Cumhuriyet”?	47
“ABD, Menderes’i Sildi Kardeşim”	54
“Ruslar Bombalasa Bu Kadar General Saf Dışı Bırakılamazdı”	59
İçişleri Bakanlığında CIA Ofisi	65
“Çizmem Yok, Aklım Yarım”	71
“Savaşa Girseydik, Kanımızı Değiştirirlerdi”	79
“Kabe”leri Şaştı.....	84
Kimse Kızmasın, Kendileri Yazdı	87
No Haşhaş, Yes İktidar!	95
Direnirsen Gidersin	102
“Bizim Çocuk” Sahnede	108
Bir “Ajan”ın Ağzından...	118
Demokrasiye “Akort” Ayarı: 28 Şubat	126
Bizimkisi Bir “İleri Demokrasi Hikâyesi”	133
“İhtilal Satürn Gibidir, Kendi Evlatlarını Yer”	150
Darbeleri Susturan Ezanlar(!)	156
Nereden Nereye...	161
Tarihi Tesadüf	166
Seçilmiş Diktatör(!)	168
Referandum Doğurdu...	171

GİRİŞ

Türk siyasi tarihinin *-veya alanı şöyle sınırlamak daha doğru olacaktır-* ağırlıklı olarak Cumhuriyet dönemi Türk siyasi tarihinin, en klişe ve fakat bir o kadar da tanıklıklarla, bilgiyle, belgeyle, bedelle ispatı mümkün cümlelerinden bir tanesi:

“Türkiye’de, ABD istemedikçe darbe olmaz!”

Olmaz mı sahi?

Bunu anlamaya, anladığım kadarıyla da size anlatmaya çalıştım bu seferki yolculuğumuzda.

Yolumuz, evet yine uzun, yine çetin velakin derin, karmaşık, içinde kaybolacağınız **“bir bilen”** analizleriyle çıkmaz sokaklara sürüklemeyeceğim peşimden sizi. Bu bir gazeteci kitabı; her biri üzerine ciltler yazılacak hadiselerle dair, vitamin hapları gibi minicik bölümlerle beslemeye çalışacağım zihninizi.

Okurken kimi zaman **“A şu da vardı...”** veyahut **“Keşke bunu da yazsaydı...”** diyebilirsiniz, muhtemelen diyeceksiniz... Herkesin **“çok meşgul olduğu”**, herkesin **“çok işinin olduğu”**, kimsenin **“başını kaşımaya vakit bulamadığı”** bir çağda, eksiklikten, es geçmekten, yeterince titizlenmemekten değil, zamanınızı çalarken bencillik yapmak istemediğimdendir; bilirsiniz! Asgari örnekle, mümkün olan en kestirme yoldan kavuşturmak istedim sizi **“son tahlil”**e...

Sürçülisan olmuşsa *-ki illaki olmuştur da-* peşinen af ola!

Tam burada bitirmem gerekirdi girizgâhı ama bir not da kitabın adına bakıp da **“Aamaaaan bu kaçınıcı darbe kitabı!”** diye düşünebilecek olanlara:

Bu bir ölçü olsaydı, en çok okur-yazarı olunan alan **“din”** iken, bu toplum, üstelik de tekraren Allah ile aldatılmazdı!

Yahut 100 yıldır okuduğu Atatürk’ü anlar, onun karşıtlığında aramazdı refahını!

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

Ne kadar çok yazıldığı, ne kadar çok okunduğu değil, ne kadar anlaşıldığı/anlaşılabildiği belirler kimi konuların ömrünün sonlanıp sonlanmadığını...

Hâlâ, bu kitabın yazıldığı yılda, günde bile “**darbe**” heyulasıyla dizayn edilebiliyorsa bu ülke, demek ki bazı taşlar yerli yerine oturabilmiş değil zihnimizde...

Okuyacaklarınızın, yanlış konumlandırılmış bir taşı bile olsun yerinden oynatabilmesi, bir piyonu bile olsa doğru hamleye sevk edebilmesi ümidiyle...

Ankara, Ocak 2018

“ABD İSTEMEDİKÇE DARBE OLMAZ” MI!

Kim demiş “**olmaz**” diye?

Ülkemizdeki darbe süreçlerinin menşeyini herkesten iyi bilecek bir kökten gelen **Prof. Dr. Mehmet Altan** demiş mesela:

“Burada NATO’nun ve Amerika Birleşik Devletleri’nin istemediği hiçbir darbe olmaz.”

Prof. Dr. Cemil Koçak demiş:

“Darbeleri sadece iç dinamiklerle açıklamak mümkün değil. Türkiye’de, ABD istemediği için darbe olmuyor.”

Eski başbakanlardan **Mesut Yılmaz** neredeyse demiş gibi:

“Beni ABD devirdi!”

TBMM eski başkanvekillerinden, bu kitabın yazıldığı sırada yeni bir siyasi parti kurmak ve Cumhurbaşkanı adaylığına hazırlıkla meşgul olan eski İçişleri Bakanı **Meral Akşener** demiş:

“Türkiye’de ABD istemedikçe darbe olmaz.”

KESK eski Genel Başkanı **İsmail Hakkı Tombul** demiş:

“ABD’nin izin vermemesi durumunda, Türkiye’de darbe tehlikesinden söz edilemez.”

Kapatılan Refah Partisinin Genel Başkanı **Necmettin Erbakan** demiş:

“Refah Partisinin iktidardan uzaklaşması, kapatılması, bölünmesi ve AKP’nin ortaya çıkması Amerikalılar tarafından organize edildi.”

Siyasetin bambaşka taraflarından diyen çok... Hatta neredeyse demeyen yok...

O kadar ki,son dramatik tecrübemiz “**15 Temmuz**”un akabinde, İran lideri **Ayetullah Ali Hamaney** bile dedi:

“Türkiye’deki darbenin ABD tarafından tasarlanıp hazırlandığına dair güçlü şüpheler var.”

Rand Corporation’un Avrupa Masası Şefi **Stephen Larrabee**’nin, vaktiyle ortalığı epey karıştıran 138 sayfalık “**CIA fizibilitesi(!)**”ni hatırlayın:

“AKP, önemli kırmızı çizgileri geçmesi durumunda askerle karşı karşıya gelebilir!”

Neydi Rand yahut CIA açısından o önemli çizgiler peki?

Misal, **“Türkiye’nin milliyetçileşmesi”**.

“Milliyetçi” dediysem, anladığınız, anladığımız manada değil. **“Türkiye’nin ekonomi ve savunma alanında Rusya’yla yakınlaşması”**nı milliyetçileşme varsayıyordu ABD raporunda.

Ve tesadüfe bakın ki...

Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan** (ve elbette Türkiye), uçak düşürme olayı sonrası kriz yaşadığı Rusya’yla barışıp birtakım anlaşmaları **“müjdelediğinde”** maruz kaldı 15 Temmuz darbe girişimine!

O Rusya ki **“darbe girişimi”**nden sadece bir hafta önce, Varşova'daki NATO Liderler Zirvesi'nde alenen **“düşman”** ilan edilmişti!

Kronolojik gitmek aşkına, bu kitabın son durağı zaten tahmin edilebileceği üzere 15 Temmuz olacak. Hem tekrara düşmemek hem de başlangıçta verdiğimiz **“zamanınızdan çalmama”** sözüne riayet etmek adına, artık başa saralım filmi bana kalırsa...

“Her darbe ülkeyi on yıl geriye götürdü.”

Böyle öğretiler bize.

Peki ya o keskin virajlarda nelerin eşiğinden döndük, neleri iskaladık, neleri teğet geçtik, nelere boyun eğdik?

Darbenin ardı **“bıçak gibi kesilen olaylar”** mıydı sadece?

Oldu da ne oldu?

Madem darbeler demokratik düzeni sekteye uğrattı... Madem darbeler ülkeyi on yıllarca geriye sürükledi... Madem darbeler silindir gibi üzerimizden geçti, hem sağdan-hem soldan; hepimizi ezdi... Vurdu, işkence yaptı, astı... Yani madem hedef, havasıyla, suyuyla, toprağıyla, alın teriyle, bereketiyle, ekonomisiyle, ilmiyle, alimiyle, fikriyle, şairiyle topyekûn **“Türkiye Cumhuriyeti”**ydi... Darbelerin neyi başardığını, neyi alıp

götürdüğünü, ciğer gibi neyi söktüğünü genlerimizden anlamak için, en basit şekliyle **“neye tahammül edemediğine”** bakmalı önce.

Öyle ya, ne olmadığını bularak da erişebiliriz aslında ne olduğu sonucuna!

Neyi yıkmaya çalıştığını bilirsek, “ bonusu” olur neyi yapmak istediği bilgisi de...

TBMM’nin şimdi müze olan binasında, 29 Ekim 1923 tarihinde, 159 milletvekili tarafından alınan ve 101 pare top atışıyla kutlanan **“Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir”** kararından bugüne dalgalandı, duruldu, iflah olmadı yine dalgalandı siyaset alanı. **Mustafa Kemal’in** tam teslimiyetten, tam bağımsızlığa uzanan anlatısı yarım kaldı. Belki bütün bunları öngörmüş olduğundandı; büyük nutkunun son bölümünde gençlere hitabı:

“Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyeti’ni ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir!..”

“Dış güçler(!)”in ülke yönetimine sızma girişimleri olarak da nitelendirilebilecek **“darbeler”**e zemin oluşturma işinin, Cumhuriyet tarihi boyunca her defasında tam da o emanetin bekçisi gençlere (subaylar, öğrenciler, işçiler...) ihale edilmiş olması da sanırım kaderin cilvesi sayılmalı...

Atatürk, Türk gençlerinin damarındaki kanın **“asaleti”**ne yok yere yahut **“kafatasçı”** olduğundan falan vurgu yapmamıştı nihayetinde; **“devşirilmeyin”** demek istemişti.

Kaldı ki...

Türk tarihi boyunca, askeri zaferlerle kurulan devletlerin siyasi hezimetlerle yıkılması **“devşirilmiş”** iktidarların marifetiydi.

Şeyh Sait isyanı patlak verdiğinde, Türkiye Cumhuriyeti henüz 2 yaşındaydı.

ABD Deniz Kuvvetleri Tuğamiral’i **Mark Birstol’ün**, **“İngilizler, Kürt durumuyla meşgul olduğu sürece Mustafa Kemal’in Musul’a el koyamayacağını düşünmektedirler. Dolayısıyla Kürt akımına yardımcı**

“olmaktadırlar” raporu Amerikan gizli belgeleri arasında yerini aldığı anda ise Cumhuriyet ilan dahi edilmemişti. Tarih, **26 Ocak 1922**’ydi.

Bir Amerikan subayının, yeni devletin nelerle uğraşacağını öngörebilmesi ve bu öngörülerinin, günü geldiğinde birer birer gerçekleşmesi, hiçbir şeyin bir anda ve sebepsiz olmadığı deliliydi.

Demek ki ideali tam bağımsızlık olan bu yeni Türk devleti de değişen dünya düzeninde **“paylaşımçı”** rolünü devralacak taze paylaşımçılar için; petrol, su, maden, tarım alanları ve **“şark tipi”** iş birlikçi potansiyeli gibi **“şifalı kaynaklar”**a sahip Orta Doğu’nun kapısı, Orta Asya ve Kafkaslar’ın anahtarı durumundaki coğrafyasını, emperyalizmin uzun soluklu koşullarına parkur olarak tahsis etmeye zorlanacaktı!

27 Mayıs 1960 gecesi, Ankara’daki ABD Büyükelçiliğinden Washington’a onlarca mesaj çekildi.

Darbenin sabahında, Orgeneral **Cemal Gürsel**’in **“tavsiyelerini”** almak üzere görüştüğü ilk isim ABD Büyükelçisiydi.

Yassıada duruşmaları, MİT elemanlarının paralarının CIA tarafından ödendiğini ortaya çıkardı.

The Economist’in 1972’de yayınlanan **Blue Report** özel ekinde, 27 Mayıs 1960 darbesi ve 12 Mart 1971 muhtırası **“CIA operasyonları listesi”**nde gösterildi.

The Daily Telegraph, 12 Mart 1971’de **“ordunun girişiminden sonra Demirel hükümetinin zorunlu istifasında, CIA ajanlarının eylemli katkıları”** bulunduğunu yazdı.

1973’te, **Talat Turhan**’ın, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde verdiği ifade sırasında **“muhtıranın arkasında CIA’nın olduğu”** zabıtlara geçti.

Abdi İpekçi, Amerikan Büyükelçiliğinde görev yapan CIA ajanı **Paul Henze**’e **“bildiklerini”** anlattıktan sadece iki hafta sonra katledildi. Aynı **Paul Henze**, 12 Eylül 1980 gecesi **Damdaki Kemancı** operasını izleyen Amerikan Başkanı **Jimmy Carter**’a **“Bizim çocuklar işi bitirdi”** mesajını yollayan kişiydi.

Eski bir CIA ajanı olan **Philip Agee**, iki cilt halinde yayınlanan günlüğüne **“faşizmin en büyük destekçisinin CIA olduğu”** bilgisini kaydettikten sonra, şu notu ilave etti:

“CIA Türkiye’de siyasi baskı ve işkence yapılmasında da başrolü oynamıştır!”

1977’den 1980’e kadar ABD Dışişleri Bakanlığını yürüten **Cyrus Vance**, 2 Mayıs 1977’de Georgia Üniversitesinde düzenlenen İnsan Hakları Konferansı’nda, ABD’nin operasyonlarını, **“sadece askeri kuvveti ve ekonomik gücüyle teşvik ve ilhamla sınırlamadığını”** söylüyor ve ekliyordu:

“Önemli olan devrimlerin mesajıdır!”

Yıllarca Amerikan müdahalelerinin oluş biçimi üzerine kafa yoran Türkiye, sonuçlarla yüzleşmekten kaçındı. Böyle olması şaşırtıcı da değildi aslında. Çünkü o **“sonuçlar”**ın uygulayıcısı, bilerek veya bilmeyerek yine Türkiye olacaktı.

Washington’un **“mesajı”** doğrultusunda, aslında neye hizmet ettiğinin farkında olarak veya olmayarak, uluslararası ilişkiler, ekonomi, savunma, eğitim, kültür politikalarını değiştirenler, zaten bu sonuçlara kafa yorması beklenen siyasiler, akademisyenler, gazeteciler, bürokratlar, sivil toplum kuruluşları ve hatta askerlerin bizzat kendileriydi.

Günün şartları içinde geçici körlük yaşamış veya gördüğünü paylaşacak yol arkadaşlarından yoksun bırakılmış, yalnızlaştırılmış, **“hayır”** dediği anda da etkisizleştirilmiş olanlar, şimdi geriye baktıklarında **“büyük resmi”** görüyor ve bugün aynı yollardan geçen haleflerine **“aman ha”** diyorlar...

Onlar diyorlar demesine de her devrin iktidar sahipleri, seleflerinden gelen bu uyarılara karşı ya **“muhaliftir, ne yapsa yeridir”** diye kulak tıkıyor ya da **“bile bile lades”**le sahip oldukları makamların bedelini ödemek zorunda olduklarından, duymak işlerine gelmiyor!

Ne mutlu bize ki hiç değilse **“bir kısım(!)”** gazeteci, tabiri caizse **“Maymun gözünü açtı”** kıvamına geldik. **“Biz bu filmi görmüştük”** demeyi öğrendik.

Ne mutlu ki hiç değilse bizlerin, Mr. Washington’un darbe operasyonları için sahaya sürdüğü kişi, kurum ve gruplara verdiği her nevi taktik karşısında pozisyonumuz:

Külyutmaz!

Darbeyi indiren elin, hacıyatmaz gibi geri gidip gidip sonra aniden üzerimize çullanıverdiğini çözdük ya, **“bir daha aynı tuzağa düşmeyiz”** diye pohpohluyoruz zihinlerimizi...

Ya darbelerle silinenlerin yerine yazılanlar?

Şu **“bizim çocuklar”** psikopat mıydı yani?

Haritadan bir ülke beğenip **“Canım çekti bir darbe yapıp geleyim.”** mi dedi?

“Yaşasın bugün de darbe yaptım anne!” diye gerisin geri evlerine mi gitti hepsi?

Bu ABD için bile fazla pahalı bir zevk değil mi?

Henüz, **“Ergenekon”** ve **“Balyoz”** yaftalı **“asrın iftirası”**nın, Yalçın Akdoğan tarafından **“milli orduya kumpas”** ilan edilmediği günlerdi.

Star gazetesinde, özellikle 17-25 Aralık sürecinden sonra yayımlanan yazıları **“AKP’nin -dahası Cumhurbaşkanı’nın- dilek, temenni, emir, talimatı”** varsayılan Cem Küçük’ün **“TRT’den dünyaları götürdü, aynı anda 10 yerden maaş aldı.”** dediği Fehmi Kuru, sistemden tasfiye edilmemiş, **“sitemkârlık”** makamında oynatmaya başlamamıştı kalemimi. Mesaisinin önemli bölümünü **“Ergenekon-Balyoz darbe iddialarını, ‘akıl dışı’ olduğu gerekçesiyle reddedenler”**i iknaya harcıyordu.

Kuru, Yeni Şafak’ta yayımlanan 25 Şubat 2010 tarihli yazısında, **“kronolojiye dikkat”** tavsiyesinde bulunuyor ve **“Irak’ı işgale hazırlanan ABD’ye, kuzeyden ‘2. Cephe’ açma ve Türkiye topraklarını üs olarak kullanma imkânını verecek tezkerenin 1 Mart (2003) tarihinde kabul**

edileceği varsayımıyla, tezkereden beş gün sonrası için planlanan ve nihai amacı, Irak'la savaş yüzünden yönetilemez hale gelecek Türkiye'ye 'askeri yönetim' elbisesi geçirmek olan tatbikatın, tezkere geçmediği, 60 ilâ 80 bin ABD askeri Türkiye'nin değişik yerlerinde konuşlanmadığı için uygulanamadığını" kaydediyor, bir buçuk ay sonra 11 Nisan 2010'da yayımlanan bir başka yazısında da **"1 Mart tezkeresi"** ile **"Balyoz"** arasında kurmaya çalıştığı illiyet bağıını 'ima'dan çıkarıp yekten ifade ediyordu:

"Dönemin askeri sorumlularından bazıları, aldıkları anlık istihbarat sayesinde, müzakerelerin nereye vardığını gördükleri ve tezkerenin geçmesini istedikleri halde, kamuoyuna bunun tam tersi bir görüntüyü verme çabasıındaydı. Oylamadan bir gün önce MGK'den tezkereye kuvvetli bir destek çıkmaması, MGK toplantısından bir gün önce de Milliyet'in 'Asker Rahatsız' manşetini atması oyunun ikili oynandığını gösteriyor...

Tezimin önemli ayrıntısı şudur: Askerler tezkerenin çıkmasını istiyor ve bunu bekliyordu ancak içlerinden bazıları tezkerenin kendilerinin rahatsızlık duymasına rağmen geçtiğine kamuoyunun inanması için çaba gösteriyordu."

"Paralel" icat olmamış, daha **"kesişim"** halindeler; atış serbest tabii...

Umur Talu da aynı gün (25 Şubat 2010) Habertürk'teki köşesinde, Kuru'yla aynı **"tezkere kronolojisi"** uyarınca **"darbe planlarının, tezkerenin reddinden sonra Washington'un öfkesinden yararlanmak hesabında olanların işi"** olabileceğini ileri sürüyordu.

Sapla saman birbirine karışmıştı.

"Darbe planı" olduğunu iddia ettikleri senaryoların hedefinin, **"ABD'nin tezkereden kaynaklanan öfkesinden de yararlanarak Erdoğan'ı devirmek"** olduğunu savunuyorlardı ama ABD Erdoğan'a neden kızsındı?

Erdoğan, 25 Şubat 2003'te TBMM'ye sunulup reddedilen **"Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesi ve yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması için Hükümet'e yetki verilmesine ilişkin**

Başbakanlık tezkeresi”nin geçmesi için elinden geleni yapmamış mıydı; hem de çiçeği burnunda iktidar olan partisinin deve dişi gibi kurucu kadrolarıyla ters düşmek pahasına!..

Cumhurbaşkanlığı süresinin önemli bir bölümü de dahil **Abdullah Gül**’ün danışmanlığını yapan **Ahmet Sever**, “**Abdullah Gül ile 12 Yıl**” kitabında o günleri şöyle hatırlatacağı:

*“Özellikle, **Beşir Atalay, Mehmet Aydın, Ertuğrul Yalçınbayır, Bülent Arınç, Zeki Ergezen, Azmi Ateş ve Kemalettin Göktaş** gibi önemli isimler tezkereye karşıydı ve parti içinde açıkça bunun kulisini yapıyordu. **Recep Tayyip Erdoğan ise, tezkerenin mutlaka Meclisten geçmesi gerektiğini vurguluyordu...***

***Cüneyt Zapsu, Ömer Çelik ve Egemen Bağış** tezkerenin kabulü için çırpınıyorlardı. Özellikle **Zapsu ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz** ile telefonda sürekli temas halindeydi.”*

Sonuç:

Oylamaya katılan 533 milletvekilinin 250’si ret, 264’ü kabul, 19’u çekimser oy kullandı. 267 salt çoğunluğa ulaşamadığından, tezkere reddedilmiş sayıldı.

Erdoğan tipi bir siyasi liderin ABD açısından birçok konuda “**ideal müttefik**” olmadığı aşikâr. Ve fakat... Yıllar sonra, Cumhurbaşkanı olduktan sonra bile “**Ben 1 Mart tezkeresinin yanındaydım, karşı olanlar bunu açıkça söylemediler. Birileri de gizli kulisler attı.**” diyerek tezkerenin TBMM’den geçebilmesi uğruna verdiği mücadeleyi ve partisinden *-tabiri caizse-* yediği hançerleri hatırlatma ihtiyacı duyan Erdoğan; ABD nezdinde, tezkere başarısızlığının *-sahiden-* mesulü olsaydı, “**ABD’nin işgal senaryosunu alt üst etmiş bir lider olarak**” 11 yıl daha Başbakanlık ve üzerine 2 yıl da Cumhurbaşkanlığı yapabilir miydi? Yaptırırlar mıydı?

Tezkere konusunda sahiden de örtülü bir ABD-TSK ittifakı yapılırsa ve “**Balyoz**” TSK kanadının “**B Planı**” olmuş olsa “**arkasında dolaylı da olsa ABD**

bulunan bu darbe” başarıya ulaşmaz, AKP, tıpkı emsalleri gibi çoktan siyaset tarihine gömülmüş olmaz mıydı?

Daha net sorayım:

15 Temmuz ihaneti 2016’ya kadar demlenir miydi; daha o gün harekete geçirmezler miydi hücrelerinde uyuttukları hainleri?

Yaşanmış çok...

2000’li yıllardaki kanlı, rövanşist tezgâhlara **“darbe”** demeden önce bir bakalım derim; ABD, yâr eder mi, bugüne kadar hiç etmiş mi, Türkiye gibi bir stratejik üssü güya **“üzerini çizdiği”** bir lidere?

BİRİ “YERLİ VE MİLLİ” Mİ DEDİ!

ABD Dışışleri Bakan Yardımcısı **James Steinberg**’in, 2010 yılında, İran konusunda **Financial Times**’da yayımlanan tehditkâr sözleri, emperyalizmin ABD için bir “**devlet politikası**” olduğunu bir kere daha göstermişti.

Asıl mesajını Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı’na veren ve düpedüz “**Sizden akıl değil hizmet bekliyoruz.**” diyen **Steinberg**’e bakılırsa, “**Müttefikimin dostu dostum, düşmanı düşmanımdır.**” kuralı tek taraflı ve yalnız ABD’nin menfaatleri için işletiliyordu. Türkiye’nin “*Ey müttefikim, İran benim sınır komşum, nüfusunun çok önemli bölümü Türklerden oluşuyor, beni durup dururken komşumla papaz etme.*” demeye hakkı yoktu.

Derse ne mi olurdu?

Irak’ı hatırlayın...

Irak’ın işgaline karşı çıkan **Bülent Ecevit**, iktidardan neredeyse sedyeyle alaşağı edilmedi mi?

Veya 1 Mart 2003 tezkeresine karşı çıkan TSK, bu cüreti(!) dolayısıyla mensuplarının kafasına çuval geçirilerek “**ceza**”landırılmadı mı?

Beyaz Saray eski sözcüsü **Robert Gibbs**’in dediği gibi İran’a karşı “**zaman ve sabrın sonuna**” gelinmişse... Ve iddia edildiği gibi **Erdoğan** bu işgale ortak olmak konusunda gönülsüzse... Bu kez çuval kimin başına geçirilirdi?

O gün gerekçe İran’dı... Bugün Karabağ olur, Kıbrıs olur, Türkmen Dağı olur, Kerkük olur... Türkiye’yi yönetenler, herhangi bir konuda, Türk milli menfaatlerinden yana tavır aldıkları için kendilerine “**kapının gösterilmesi**”yle muhatap oluyorsa... Darbenin daniskası budur! Tanka, tüfeğe gerek yok; hükümet böyle devrilir!

Peki...

Hep bir “**ihhtimal**” olarak bir kenarda duran böylesi bir darbe girişiminde, sırf NATO’daki patronunun gözünden düşmemek için, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ne karşı rol alacak akli evveller var mıdır?

Her daim vardır!

İşte bu nedenle, tarih tekerrürden bu kitap da tekerrürler tarihinden ibaret... Ve işte bu nedenle, **Darbeleri Okuma Kılavuzu**’nu herkesten önce bugünkü iktidar sahipleri kılavuz etmeli kendilerine!..

Kurtuluş Savaşı’ndan yeni çıkan Türkiye Cumhuriyeti’ne, ekonomisini kurmak için yabancı sermayeye muhtaç olduğunu dayatanlar **“Hem egemenlik hem kalkınma olmaz.”** diyorlardı.

Türkiye darbeler tarihinde, yapanların yanına nelerin kâr kaldığını tahlil edebilmek için, Cumhuriyetin ilk dönem politikalarını anlamış olmak geliyor.

Birinci İktisat Kongresi çalışmaları, yeni devletin nasıl bir ortama doğacağını gösteriyordu. Tek sermaye vardı; savaş yorgunu ve yoksul bir halk...

İmparatorluk mirası, **“kefen bezini bile Japonya’dan alan”** sıfır üretime sahip, yüzyıllarca hamallıktan fazlasını yapmasına imkan tanınmamış, ehliyetsiz bir halktı. **Celal Bayar**’ın anlatımıyla, **“Köydeki ağa ile çobanın arasındaki fark, donunda ve pantolonundaki yamaların sayısından ibaretti. Ağa belki ekmekle zeytinin yanına pekmez de koyabiliyor, çoban zeytinle yetiniyordu.”**

7 Eylül 1923’te, **“Türkiye en kısa sürede ekonomisini yeniden kurmak ve ekonomik faaliyetlerini canlandırmak zorundadır. Fakat bunu yabancı sermaye ve teknolojinin yardımı olmaksızın gerçekleştirebilmesi olarak dışıdır. Türk ulusu, bir yandan ülkede yabancı çıkarların katı bir kesinlikle Türkiye’nin ulusal egemenliğine bağımlı kılınması, diğer yandan hızlı bir ekonomik kalkınma hamlesinin gerçekleştirilmesini isterken, bu iki isteğin çeliştiğini kimse düşünmüyor”** diye yazan **The Economist**, yabancıların taviz beklentisiyle ellerini ovuşturduklarını ortaya koymuş oluyordu. Bu ihtiyaçların farkında olan ABD’nin, 400 milyon dolarlık bir yatırım olan **Chester Projesi** ile Türk topraklarına (ikinci kere) sızma girişimi de bu tarihlere rastlayacaktı. Yeni kurulan devletin yoksulluğunu kullanarak, onu

köleleştirmeye çalışan ABD'nin oyununu bozan Atatürk, projeyi **"2. Sevr"** diyerek reddetti ve dış borçlar konusundaki sınırlarını ilan etti:

- **Tam bağımsızlıktan taviz verilmeyecek,**
- **Maliyenin geleceğini tehlikeye atacak düzeylere ulaşmayacak,**
- **Gelen paralar tüketime değil üretime harcanacak.**

Bu nedenle, 1930'da kibrit tekelinin bir Amerikan şirketine devredilmesi karşılığında alınan 10 milyon dolarlık krediyi kabul etti ve bununla, *-şimdilerde siyasetin emir eri yapılmaya çalışılan-* **Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasını** kurdurdu. **Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı** yatırımları için 1934'te 8 milyon dolarlık Sovyet kredisi, **Karabük Demir Çelik Tesisleri** için 2 milyon 745 bin sterlin İngiliz kredisi alındı. Diğer yandan, **"Türk'ün kendi yurdunda, kendi diline ve yasasına uymayan kuruluşlarla ilişkide bulunamayacağı"** kararı **doğrultusunda, 1931-1938 arasında "mukavelelerine riayet edilmediği"** gerekçesiyle birçok imtiyazlı yabancı **şirket millileştirildi. Ergani Bakır Türk Anonim Şirketi** Almanlardan satın alınırken, Fransızların elindeki **Keçiborlu Kükürt madeni imtiyazı** feshedildi.

1920'de mevduatın yüzde 68'i yabancı bankaların elindeydi. Finansal yapının, milli kurumların elinde olması gerektiğine inanan Atatürk, 1924'te *-şimdilerde siyasi iktidarın hisselerine göz diktiği-* **Türkiye İş Bankasını** kurarak milli bankacılık dönemini başlattı. Bunu, bugün kimi özelleştirme kapsamında olan, kimi de yabancılara satılan **Halk Bankası, Ziraat Bankası, Denizbank** ve diğerleri takip etti. 1937'ye gelindiğinde yabancı bankaların mevduat payı yüzde 9'a inmişti.

Türkiye İktisat Kongresi'nde yapılan çok önemli bir vurgu daha vardı;

"Mazide, Tanzimat devrinden sonra ecnebi sermayesi müstesna bir mevkiye malikti, devlet ve hükümet ecnebi sermayesinin jandarmalığından başka bir şey yapmamıştır. Türkiye buna muvafakat edemez. Burasını esir ülkesi yaptırmayız."

Bütün bu “az zamanda çok iş başarma azmi”, sürdürülemeyen **Cumhuriyet köyleri** projesi, 1950’lerde terk edilen sanayi kentleri modeli, MTA’nın kurulması ve yeraltı zenginliklerinin devlet eliyle çıkarılması, bu doğrultuda ETİBANK’ın kurulması ve daha birçok çaba 1925, 1927 ve 1929 bütçelerinin fazla vermesiyle karşılığını buldu. Ki 1929 dünyanın ekonomik krizle sarsıldığı tarihi.

Ancak...

“Büyük şefimiz derin koma içinde terki diyar etmişlerdir.” mesajının yayınlandığı 10 Kasım 1938 Perşembe gününden sonra, yabancı sermayenin Atatürk’ün şiddetle karşı çıktığı biçimde **“tüketime”** dönük olarak kullanılması sonucu gelinen **“üümüğü sıkılmış”** hal gösterdi ki onun kaybı, Türk milleti için ne kadar zamansız ise, giderek bağımsızlaşan bir Türkiye’den ürkenler için de o kadar zamanlıydı!

Yapılan en önemli işlerden biri de milli sanayinin oluşturulması, koruyucu gümrük vergileri ve krediler ile teşvik edilmesi oldu. Üç beyaz-üç siyah projesi ile un, şeker, pamuk, demir, kömür ve akaryakıtın yurt içinde üretilmesi ve bu alanlarda dışa bağımlılıktan kurtulma sağlandı. Yüksek vergi tarifeleriyle, sanayi dışarının rekabetinden korundu. Yine de üretmek yetmiyordu. Üretilen malın dağıtılması olanağı yoktu. Ulaşım millileştirildi. Limanlarımız ve karasularımızdaki taşıma ve ticari faaliyetler, **Kabotaj Kanunu** ile güvence altına alındı. **Montrö Antlaşması** ile Türkiye, Boğazlar üzerindeki haklarına kavuştu. Çiftçiden alınan aşar vergisinin kaldırılmasıyla, köylü toprağın sahibi yapıldı.

İngilizlerce desteklenen **Şeyh Said** isyanının tarımsal üretimi teşvik eden ve kölelik düzenine son veren bu kanunun çıkarılmasından sadece birkaç gün sonra başlamış olması, o gün İngilizlerin bugün Amerikalıların kışkırtmasıyla çıkarılan sözde etnik ayaklanmaların aslında neye karşı olduğunu gösteriyordu; kendi ayakları üzerinde durabilen bir millet!

Atatürk, günün koşullarında karşılaştığı büyük muhalefete rağmen şeker üretimi konusunda ısrarcı oldu ve **Alpullu, Eskişehir, Turhal şeker fabrikalarının** hizmete açılmasını sağladı.

Yıllar sonra, Türk ekonomisini krizden çıkarmak üzere ABD'den transfer edilen **Kemal Derviş'in, "15 günde 15 yasa"** fermanı çerçevesinde, *"Dünyanın en pahalı şekerini üretiyoruz. Şeker kamışından şeker üretenlerle rekabet edemiyoruz"* gerekçesiyle pancar ekim alanları daraltılarak, şeker fabrikaları işlevsizleştirilecekti ve nihayetinde 2018 yılına gelindiğinde haraç-mezat satılacaktı!

ABD, 2002-2003 yıllarında Türk ekonomisine en ağır sivil darbelerden birini indirdi. Şeker pancarının boşluğu kısa sürede GDO'lu mısırlar ile dolduruldu.

İster özelleştirilecek fabrikalara mısır pazarlansın, ister kapatılan fabrikaların açığı, şeker üretiminde kullanılan mısır şurubuyla kapatılsın **"şeker açılımı"**nın en çok kazananı Amerikan şirketleri olacaktı.

Sakin **"Üç tane şeker fabrikası için darbe mi yapılmış?"** demeyin. ABD'nin darbeler tarihi Hawaii'deki üç tane şeker tüccarını gümrük vergisinden kurtarmak için adayı kendisine bağlamasıyla başladı!

Cazim Gürbüz'ün "Atatürk Ekonomisi"nden aktarayım:

"1883 yılında Osmanlı, tütün gelirlerinin toplanması için Osmanlı Bankası aracılığıyla bir Avrupa şirketine yetki vermişti. Bu şirketin adı Reji idi. Osmanlı'nın tüm tütünleri, yani stokta bulunanlar, gelecekte ekilecek ve işlenecek tütünler, tekel konumundaki bu reji şirketinden alınacak, bunun karşılığında Düyun-u Umumiye İdaresi'ne her yıl 750 bin lira ile ayrıca kârdan belirli bir oranda pay verilecekti. Böylece Osmanlı hükümetinin borçlarına mahsuben tüm tünlerine el konuyor, kendisine de devede kulak bir pay bırakılıyordu. Reji şirketi bu görevini son derece gaddarca yaptı. Tütün kolcuları bir kilo tütünü kaçırın Türk köylüsünü bile alnından vurmaktan çekinmediler"

1926’da Atatürk’ün emriyle kaldırılan Reji idaresi 2000’lerin başında, yine ABD’nin Derviş kurtarıcısının marifetiyle çıkarılan Tütün yasası sayesinde geri döndü! Önce zarar ettirilip, sonra yabancılara pazarlanan TEKEL’in yerini Amerikan şirketleri aldı. 7 sigara fabrikası, 19 alkollü içki üretim fabrika ve imalathanesi, 82 başmüdürlük, 11 tuz işletmesi ve 1 jüt ipliği fabrikası bulunan TEKEL **“Türkiye’nin 13 günlük borç faizi karşılığında”** satıldı!

İLK “MÜTTEFİK KAZIĞI” LOZAN’DA

Daha tay tay bile duramadığı günlerde, yeni emekleyen Türkiye Cumhuriyeti’nin yerüstü ve yeraltı kaynaklarını ipotek altına almayı amaçlayan **Chester Projesi**’ni bizzat Amerikalılar “birinci sınıf bir emperyalist teşebbüs” olarak tanımlamıştı.

Yeraltı ve yerüstü zenginliklerini paylaşmak isteyen güçlerin, uğruna “**Dünya Savaşı**” yaptığı Osmanlı coğrafyası için ikinci boğazlaşma pazarlık masasında olacaktı.

Bu masa kapışmaları, “**2. Dünya ‘asimetrik’ Savaşı**” olarak tanımlanmayı hak edecek kadar çetin geçti. Ve ABD, bu savaştan güçlenerek çıkan tek ülkeydi; savaşı nakde çevirmek konusundaki ilk önemli tecrübesini burada kazandı.

2 Aralık 1823’te Amerikan Kongresi’nde kabul edilen **Monroe Doktrini** ile bütün siyasi oluşumların dışında ticari bir rol benimseyen ve o güne kadar muhatap olduğu çoğu ülkeye, kendisini “**en çok gözetilen ulus**” olarak kabul ettiren, özellikle savaş teçhizatı ticaretiyle ekonomisini ihya eden, **Wall Street** eliyle nihai İngiliz zaferinin(!) de örtülü sponsoru olan ABD, artık küresel rekabete girmeye hazırды.

Bu rekabetin yolu da hiç şüphesiz petrol ve maden yataklarına sahip olmaktan geçiyordu. İngiltere, Fransa, Almanya gibi rakiplerinin uğruna savaşı dahi göze alarak yaptığı şey buydu.

İkinci Meşrutiyet hükümeti döneminde ön anlaşması imzalanmış olmasına rağmen, hem Berlin-Bağdat Demiryolu projesinin sahibi Almanya ve Musul petrollerinden uzaklaşmak istemeyen İngiltere’nin baskısı hem de Trablusgarp ve Birinci Dünya Savaşlarının patlak vermesiyle uygulanamayan **Chester Projesi**, 1922’de ikinci kere ve bu kez Ankara hükümeti nezdinde gündeme getirildi.

Sahnede bu kez ilk projenin sahibi, İstanbul'a bir savaş gemisi komutanı olarak ayak basan **Albay Colby M. Chester** yerine oğlu **Arthur Chester** ile Kanadalı ortağı **Clayton Kennedy** vardı.

Ulaşım, daha önce de bahsettiğim gibi, kapsamlı bir kalkınma hamlesi tasarlayan Ankara hükümetinin önemli önceliklerinden biriydi; hem maliyeti hem de gerektirdiği teknoloji düşünüldüğünde, sermaye desteği olmaksızın çözülemeyecek gibi duran sorunu çözmek için karşısına çıkan ilk fırsata dört elle sarıldı.

O kadar ki dönemin İktisat Bakanı **Mahmut Esat Bey (Bozkurt)**, *"Chester Projesi'yle memlekete 400 milyon liralık bir yabancı sermaye girecektir. Milletimizin hukukuna ve milletimizin kanunlarına riayet eden herhangi bir yabancı sermayeye düşman olmadığımıza bundan daha kuvvetli kanıt olabilir mi?"* diyecekti.

Ancak projenin **"milletimizin hukuku ve kanunları"**na riayet etse dahi çıkarlarına hizmet edip etmediği konusu muallaktaydı ve Lozan'daki trajik yüzleşmeye kadar öyle kalacaktı.

8 Nisan'da müzakeresine başlanan, 9 Nisan 1923'te TBMM'de yapılan oylama ile onaylanan ve **The Ottoman-American Development Company (OADC)** ile imzalanan sözleşmeye göre, OADC, Anadolu, Musul, Kerkük, Süleymaniye bölgesinde 4 bin 400 kilometreye yakın demiryolu ile kıyılarımızda üç liman yapacaktı.

Belirlenen demiryolu hatlarının her iki yanında, 20'şer kilometreden toplam 40 kilometrelik bir şerit içindeki, **var olan ve bundan sonra ortaya çıkarılacak petrol dahil bütün kaynaklar 99 yıllığına, arazi bedeli alınmaksızın ABD'li şirkete devredilecekti.**

Sivas'tan, Samsun üzerinden Karadeniz'e, Harput, Ergani, Musul, Kerkük üzerinden Süleymaniye'ye, Bitlis üzerinden Van'a, Halep üzerinden Akdeniz'e uzanan geniş bir alanı kapsayan proje çerçevesinde temin edilen girdiler ve şirketin kazancı üzerinden vergi de alınmayacaktı.

Anadolu'ya delme, arıtma ve demiryolu araç gereci ihraç edecek olan ABD'de, bu proje bir tek şirkete değil genel ekonomiye de kazanç sağlayacaktı.

ABD, günün şartlarında **“Avrupalı sömürgeci devletler”**den sayılmadığı için **“kapitülasyon tehlikesi”** görülüyor, bu denli ağır imtiyazlar içermesine karşın **Tevhid-i Efkâr** gazetesi **“Chester İmtiyazını heyecanla kabul ettik. Böylece Lozan'da ABD'yi kendi tarafımıza çektiğimizi umuyoruz”** diye coşku dolu manşetler atıyordu.

Ama...

ABD'li **Edward M. Earl'e** göre **“...Bağdat Demiryolu ile Osmanlı Maliyesinin gelirleri ipotek altına alınmıştı. Chester İmtiyazları ile Cumhuriyet Türkiye'si'nin madenleri ipotek ediliyordu. Chester Projesi'nin birinci sınıf bir emperyalist teşebbüs olmaması için hiçbir sebep yoktu.”**

Anlayacağınız ABD tıpkı bugün olduğu gibi o gün de **“sömürgeleştirmeye”** geldiğini aslında bas bas bağıırıyordu; her şey ortadaydı. TBMM son tahlilde bir **“işgal davetiyesi”** çıkarmıştı.

Peki ama neden?

Türkiye niçin böylesi tavizkardı?

Bir parça diplomatik tecrübesizliğinden;

İronik ama eğer ABD Chester Projesi'yle Anadolu'ya girerse, **“emperyalizme karşı(!)”** müttefikine destek olabileceği bile sanılmıştı.

Ama asıl gerekçe Lozan'dı.

Ancak...

ABD'nin Türklere karşı girdiği ilk **“müttefiklik”** sınavı olan Lozan, iki ülke ilişkileri açısından büyük bir **“hayal kırıklığı”** ile sonuçlandı.

“Hayal kırıklığı” bilinçli seçilmiş bir tanımlama. Çünkü Milli Mücadele'ye katılan kadrolar arasında dahi Atatürk'ün **“ahmaklar”** dediği, kurtuluşu **“Amerikan mandası”**nda görenler vardı.

Ankara hükümeti, Chester Projesi'ni onaylarsa, ABD'nin, Mondros Ateşkesi sonrası İngiliz işgali altına giren Musul'un, Lozan'da yeniden Türk sınırlarına dahil edilmesi için kendisini destekleyeceğini varsayıyordu. Evdeki

hesap çarşıdakine uymadı. Çünkü tam da o sırada, ABD politikalarında Chester'dan çok daha belirleyici olan **Standart Oil** şirketi, itilaf devletlerinin ortak olduğu **Turkish Petroleum Company**'den hisse almanın peşindeydi. Ve bu gerçekleştiğinde, ABD, Chester'la **"Musul'da sınırlı bir alan"**dan elde edeceğinden çok daha fazlasına, **"bütün Mezopotamya petroleri"**nin kârına sahip olacaktı.

New York Times'in 22 Kasım 1922 tarihli nüshasına göre, ABD'yi **"sadece kendi çıkarları peşinde koşan bir devlet"** olarak tanımlayan **İsmet İnönü**, aynı gazetenin 23 Kasım 1923 tarihli nüshasında, bu kez Lozan Konferans Salonu'nun kapısına astığı yaftayla gündemdeydi. Yaftada iri harflerle **"Amerikalıları istemiyoruz"** yazıyordu ve altında sahiden de İnönü'nün imzası vardı. Gazetenin, **"şoke"** olduğunu belirttiği Amerikalı gözlemciler arasında, Osmanlı döneminde ABD'nin temsilciliğini yapan ve **"Osmanlı'nın parçalanmadan önce ABD birlikleri tarafından polis denetimine alınması"**nı savunan **Henry Morgenthau** da bulunuyordu.

ABD'nin **"emperyalist"** emelleriyle trajik biçimde yüzleşen Ankara'nın tek tepkisi ittifak umduğu bu **"büyük devlet"**i yaftalamak olmadı. **"Eski"** Osmanlı topraklarından planladığından da büyük bir kâr dilimi kapan ABD, OADC'nin Türkiye'deki ulaşım yatırımlarına kredi vermeye yanaşmayınca projenin sekteye uğramasını fırsat bilen **Mustafa Kemal** yönetimi anlaşmayı feshetti.

Bu diplomatik tecrübe sonrası stratejik önemi daha da belirginleşen demiryolu yatırımları millileştirildi.

Kulağımıza küpe niyetine:

Prof. Bige Sükan Yavuz, Fransız Arşiv Belgelerini esas alarak yaptığı araştırmada, 11 Ağustos 1922 tarihli bir istihbarat raporundan söz etmişti. Buna göre dönemin ABD Ankara temsilcisi burada bir araştırma bürosu açmaya karar vermiş, ilk iş de Anadolu'da demiryolu yapımı, maden ve ormanların işletilmesi, geniş arazilerin kullanılması konularında araştırma

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

yapmak üzere su, orman ve maden mühendislerinden oluşan 30 kişilik bir Amerikan heyetine Türkiye gezisi düzenlemişti.

Demek ki Amerikan basını 1920'lerde *"İstanbul şehrinin yakın bir gelecekte Amerikan misyonerleri ve eğitim kurumlarının katkılarıyla büyük imkânlarla kavuşacağı(!)"*nı yazarken kafaları bulandıran duman, ateş olmayan yerden çıkmıyordu! O gün de büyükelçi, akademisyen, uzman görünümlü ajanlarıyla Anadolu'nun stratejik mevzilerini keşfe çıkarak **"saha çalışması"** yapan ABD, avucuna almaya çalıştığı ülkenin İngiliz dilindeki gibi **"hindi"** değil bildiğin **"altın yumurtlayan tavuk"** olduğunu keşfetmişti.

“SAM AMCA NE/NEDEN İSTİYOR?”

Okuru, Türkiye’deki darbeler tarihinin ABD’nin âli menfaatleriyle yakın ilişkisi üzerine kafa yormaya davet eden koca bir kitabın yazımına soyunup da **“dünyanın en çok alıntı yapılan yaşayan insanı”** kabul edilen; hem vaktiyle Amerikan dış politikasının, yani bu kitabı birinci derecede ilgilendiren alanın **“amansız muhalifi”** olmuş, hem **“Pensilvanyalı(!)”**, hem de bir yandan **“kutuplaştırma ve küreselleşme”** politikalarına karşı çıkarken, diğer yandan Türkiye’ye dair tam da karşı çıktığı o politikalar uyarınca **“Kürt ayrılıkçısı(!)”** bir yaklaşımı destekleyerek burnuna kadar bu bataklığa saplanan **Noam Chomsky**’den alıntı yapmadan olmazdı!

Noam Chomsky, **“emperyalizm”**in ABD’nin bedeninde ete, kemiğe, kana ve **-olmazsa olmaz-** bolca petrole bürünme hikayesini anlattığı **“Sam Amca Ne İstiyor?”** kitabında, 2. Dünya Savaşı’ndan sonraki dünya düzeninin, aslında daha 2. Dünya Savaşı başlamadan tasarlanmış olduğunu anlatır.

Yerkürenin en ücra köşesindeki, adı duyulmamış bir ülkeciğin dahi **“tam bağımsızlığa”** kavuşmasını, yaratacağı **“domino/kelebek etkisi”** yüzünden göze alamayan ABD, dünyaya veya herhangi bir bölgesine, ülkesine, şehrine **“yeni bir düzen”** lazımsa onu bizzat kurmalı, bunun için de o **“yeni düzen”** ihtiyacını doğuracak **“kaos”**u da bizzat kendi eliyle çıkarmalıdır!

Kitaba, daha doğrusu **“Sam Amca”**ya kalırsa, **“Batı yarımküresi, Batı Avrupa, Uzak Doğu, eski İngiliz İmparatorluğu bakiyeleri, Orta Doğu’nun enerji kaynakları, Üçüncü Dünya’nın geri kalanı, velhasıl bütün yeryüzü”** ABD’nin **“büyük alanı”**dır. Ve bu adla anılan **Büyük Alan Projesi**’ne göre de:

Her bölgeye Amerikan ekonomisinin ihtiyaçları doğrultusunda özel bir işlev yüklenmeli, Almanya ile Japonya, yani **“iki büyük fabrika”** ABD’nin kontrolünde sanayi ülkelerine rehberlik etmeli, Üçüncü Dünya ülkeleri de ABD’ye ham madde kaynağı ve pazar olarak hizmet vermelidir. Savaşın yıktığı Avrupa ve Japonya, Üçüncü Dünya sömürülerek yeniden imar edilmeli, Büyük Alan coğrafyası yani dünyanın tamamı ABD’nin askeri

denetime girmeli, başkaldıran yahut **“bağımsızlığa”** cüret eden olursa kafa: ezilmeli, bunun için de her şeyden evvel alemi titretecek dev bir ord istihdam edilmelidir...

O gün belki **“ütopya”** bile olmayan bu **“senaryo”** satır satır hayat geçirilmiş; 2. Dünya Savaşı’ndan sonra devletler, hükümetler ve idar sistemler tam da bu **“şablon”**a göre şekillendirilmiştir.

Sayfalar ilerledikçe hatırlayacağımız üzere, kendisi için en büyü tehdit olarak **“ulusçuluğu”** gören ABD, bu ideolojinin iktidara gelmesini önleyecek ya da bu tür yönetimler iktidara gelecek olursa, onları iktidarda indirip özel yerli ve yabancı sermaye yatırımlarına, ihracat için üretim yapılması ve kârların ülke dışına serbestçe çıkarılmasına taraftar olar hükümetleri başa geçirecektir.

“Sam Amca” bu konuda, **“Doğru komutanlarla iyi ilişkile sürdürürseniz onlar da sizin için hükümeti devirirler.”** diyecek kadar özgüvenlidir.

Nasıl mı mesela?

“Ordu genellikle ekonomik bir felaket yaratma yolunda ilerler v bunu yaparken çoğu zaman ABD’li danışmanların talimatlarını izler; bunu ardından sorunu yönetmeleri için sivillere devretme kararı verir. Yei yönetimler mevcut olduğunda artık askeri idareye lüzum kalmaz...”

*IMF verdiği borçlar karşılığında **“liberalleşme”**yi dayatır. Bu da d müdahale ve denetime, kamu hizmetlerinde ciddi kesintilere vs. açık b ekonomi demektir. Bu önlemler iktidarı daha sağlam bir şekilde zengî sınıfların ve yabancı yatırımcıların ellerine teslim eder (istikrar sağlar) v üçüncü dünyanın klasik iki tabakalı toplum yapısını pekiştirir. Bu toplu süper zenginler ile yoksullaştırılmış, acı çeken insanlardan oluşan muazzar bir kitleden oluşur.”*

Ve bu kitle, kendi başına müstemleleşme yolundaki en kıymet **“ham madde”**yi oluşturur. Aşırı dozda aşağılık kompleksi, ödleli teslimiyet, vatana ihanet, yüz kızartıcı suç(!) ve kimseye faydası olmaya **“son pişmanlıklar”** içeren bu oluşum sürecinin izini sürmeye hazır mısınız?

“WELLCOME MISSOURİ”

İkinci Dünya Savaşı’nın “ateşten günler”i...

Türkiye, İngiltere’ye 1939’da, savaş başlamadan önce sipariş ettiği 4 muhrip ve 4 denizaltıyı almanın derdinde...

O güne kadar başlayan savaşı bahane ederek tamamlanmış gemileri göndermemek için her yolu deneyen İngiltere, **Adolf Hitler’in İsmet İnönü’ye gönderdiği** ,*“Alman hükümetinin arzusu hilâfına ve İngiltere ve Fransa’nın 3 Eylül 1939’daki savaş ilânı kararıyla Alman halkına empoze edilen savaşta, Alman Reich’inin şu sıradaki hedefi, Avrupa kıt’asında İngiliz nüfuzunu bertaraf etmektir.”* diye başlayan ve **“Türkiye’yi rahatlatmayı(!)”** amaçlayan **1 Mart 1941** tarihli mektubun üzerine, iki ülke arasında bir de **“saldırmazlık paktı”** imzalanacağı haberini alınca tavır değiştirir. Teslimata hazır olduğunu bildirir.

Tarih, **23 Haziran 1941...**

Amerikan Başkanı **Franklin D. Roosevelt’in özel temsilcisi Albay William Danovan’ın**, ABD’nin **“er ya da geç savaşa dahil olacağı”** haberiyle ve Balkanlar’ı Almanlara karşı birleştirmek üzere Türkiye’ye gelmesinden (**1 Şubat 1941**) dört buçuk ay sonra, **18 Haziran 1941’de** imzalanan **Türk-Alman Saldırmazlık Paktı’nın** mürekkebi kurumamıştır daha.

Ülkenin iyi yetişmiş denizcileri, İngiltere’ye eğitime giden Kara ve Hava Harp Okulu öğrencileri ile gemi personelinden oluşan 200 kişilik kafile, Yarbay **Zeki Işın’ın “sefere elverişli değildir”** raporu verdiği, aslen bir yük gemisi olan **Refah Şilebi’yle**, Mersin Limanı’ndan Akdeniz’e açılır.

İstikamet Mısır...

İngiltere, gemilerimizi teslim alacak askeri heyetin en geç 25 Haziran 1941 tarihinde, Port Said’de olmasını şart koşmuştur. İddia o ki kafileye son anda dahil olan **“İngiliz İrtibat Subayı”**, yine son dakika müdahalesiyle geminin izleyeceği rotayı değiştirir. Birileri, Türk heyetin o an için bilmediği başka planların peşindedir.

Gecenin ilerleyen saatleri...

Hafif lodoslu Akdeniz akşamının sükûneti şiddetli bir patlamayla bozulur; **Refah Şilebi**'ne nereden geldiği hâlâ şaibeli bir torpil isabet etmiştir. Bordasından vurulan yorgun Refah, tam ortadan ikiye yarılır ve 4 saat sonra tümüyle sulara gömülür. Faciada askerlerimiz ve gemi personelinin 167 Türk ile İngiliz **“görevli”** hayatını kaybeder.

Fransızlardan, İtalyanlara, Refah Şilebi faciasıyla ilgili olarak çeşitli zamanlarda, farklı failer üretilmiş olsa da saldırıdan sadece birkaç gün önce imzalanan **Türk-Alman Saldırmazlık Pakti**'na Türkiye'ye olan yardımı kesecek derecede öfkelenen ABD'yle ilgili soru işaretleri, 70 küsur yıl sonra bile kafaları karıştırmaya devam ediyor hâlâ...

TCG Atılay...

Saldıray, Batıray ve Yıldırıy'la birlikte Atatürk'tü onun da isim babası; **“izaha hacet olmayan adlarıyla”** nice zaferin gizli kahramanları olacaktı.

Atılay, 14 Temmuz 1942 tarihinde, Çanakkale Morto Koyu'ndan denize daldı ve bir daha çıkamadı.

Hâlâ tartışmalı olmakla birlikte Atılay dosyası **“Birinci Dünya Savaşı'ndan kalma bir mayına çarptığı”** kanaatiyle kapatıldı. Ama bu facianın da Müttefikler (**Stalin-Roosevelt ve Churchill**), Almanlar karşısında Sovyetler'i rahatlatacak ikinci bir cephe için **“Türkiye'yi aktif bir biçimde savaşa hazırlamaya”** çalışırken, Türkiye'nin Almanya ile üstelik de **‘Alman ordusundakiler ayarında modern harp malzemesi alımı’** için kredi anlaşması yaptığı döneme denk gelmesi, **“tesadüfün böylesi”** dedirtecek cinstendi.

Yine tesadüf işte...

Güya **“Türkiye Cumhuriyeti'nin müdafaasının, ABD müdafaası için hayati ehemmiyete sahip olduğu”** gibi pohpohlayıcı bir gerekçeyle, güya **“ABD ile Türkiye Cumhuriyeti'nin karşılıklı menfaatlerine uygun ve dünya**

sulhunun tesisi üzere”, 23 Şubat 1945’te, Dışişleri Bakanı Hasan Saka ile ABD Büyükelçisi Laurence A. Steinhardt arasında imzalanan “Karşılıklı Yardım Anlaşması”nın tek ön koşulu vardı:

İkinci Dünya Savaşı’nda tarafsız kalacağını açıklayan, uzun bir müddet de **“aktif tarafsız”** diye tarif edilen konumunu koruyan Türkiye’nin, Almanya ve Japonya’ya savaş ilan etmesi!

Tek bu anlaşma değil; Türkiye’nin, 26 Haziran 1945’te San Francisco’da yapılacak ve Birleşmiş Milletler’in kurulmasıyla sonuçlanacak konferansa katılmasının şartı da aynıydı:

1 Mart 1945’e kadar Almanya ve Japonya’ya savaş açmış olmak!
(NATO’ya girmemiz için de ABD’nin bir başka düşmanına Kore’ye karşı savaşmamış gerekecekti.)

ABD-İngiltere-Rusya, **Yalta** ve **Postdam**’da **Montrö** pazarlığı yaparken Türkiye, TBMM’nin 23 Şubat 1945 tarihinde aldığı kararla Almanya ve Japonya’ya savaş ilan etti ve son ana kadar dışında kalmayı başardığı İkinci Dünya Savaşı’na **“şeklen”** girdi.

10 Ağustos 1945...

İkinci Dünya Savaşı’nın tek galibi vardı:

Birinci Dünya Savaşı’nda izlediği stratejiyi tekrarlayan ABD!

Savaşın başında **“tarafsızlık”** ilan eden ABD, el altından İngiltere-Fransa ittifakını desteklemekten geri durmamıştı. Birinci Dünya Savaşı’nda, Almanların, savaş gemilerine saldırdığını bahane etmesi gibi, bu kez de savaşa girmek için **“planlasa ancak bu kadar olacak(!)”** bir gerekçeye sahipti:

Pearl Harbor Baskını.

Baskın, dünyayı **“kamikaze”**lerle tanıştırmasının yanı sıra, ABD’nin, **“atam bombası kullanabilmek uğruna”**, 12 savaş gemisinin hasar gördüğü, 188 uçağının imha edildiği, 2 bin 400’den fazla askerinin ve 68 sivilin öldüğü bu saldırıya bilerek göz yumduğu şeklindeki komplo teorisiyle de hafızalarda kaldı.

Sonuç:

ABD, kıtalar, okyanuslar ötesindeki bir savaşta üretimini üçe katlayarak dünya bütçesinin yüzde 50'sini tekeline, dünya coğrafyasının da en az o kadarını yörüngesine aldı!

Savaştan **“yayılmacılık”** stratejisi ile çıkan ikinci devlet olan Sovyetler Birliği, savaşa, bitimine iki ay kala ABD'nin dayatmasıyla dahil olan Türkiye ile 17 Aralık 1925'te imzaladığı Türk-Sovyet Dostluk ve Tarafsızlık anlaşmasını, tek taraflı olarak feshetti. Sovyet Dışişleri Bakanı **Vyaçeslav Molotov**'un, Türkiye'nin Moskova Büyükelçisi **Selim Sarper**'e bildirdiği **“sebepler”**; **“anlaşmanın artık günün şartlarına uymadığı ve esaslı değişiklikler gerektirdiği”**ydi.

Molotov, Sovyetler Birliği'nin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Türkiye'yle ilgili olarak **“gerekli gördüğü esaslı değişiklikler”**in neler olduğunu yine Sarper'le 7 Haziran 1945'te yaptığı görüşmede söyledi:

- *16 Mart 1921 Moskova Antlaşması'yla çizilen Türk-Sovyet sınırı, Sovyetler Birliği lehine değiştirilecek; Kars ve Ardahan Sovyetler Birliği'ne verilecek,*
- *Boğazların savunmasına Sovyetler Birliği de ortak olacak, bunun için de Boğazlarda deniz ve kara üsleri olacak,*
- *Montrö'yle belirlenen Boğazlar rejimi değişecek; yerine Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında ikili antlaşma imzalanacak.*

17 Temmuz - 2 Ağustos 1945'te Postdam Konferansı'nda, Montrö'yü değiştirme konusunda Sovyetler Birliği'yle anlaşılan ABD, sadece birkaç ay sonra Sovyetler Birliği'nin İran'daki asker sayısını arttırması karşısında, görünürde **“zayıf bir devletin haklarına saygı duymayan Sovyetler Birliği'yle iş birliğinin güç olması”** bahanesiyle, aslen ise İran petrollerinin Sovyet kontrolüne girmesi ve dünya ham madde dengelerinin değişmesi riskini alamadığı için, İkinci Dünya Savaşı'ndaki **“müttefiki”**ne karşı **“Soğuk Savaş”**ın ilk işaret fişegini attı.

ABD'nin hızlı pozisyon değişikliğinin bir nedeni de SSCB'nin 8 Ağustos 1946'da Türkiye'ye verdiği notaydı.

O güne kadar Moskova'yı tahrik etmemek için Akdeniz'e filo göndermeye yanaşmayan ABD, 11 Kasım 1944 tarihinde Washington'da ölen Türk Büyükelçi **Münir Ertegün**'ün cenazesini, Amerikan donanmasının ünlü savaş gemisi **Missouri** ile gönderecekti...

Ve...

General Mac Arthur'un, **Japon İmparatoru -Güneşin Oğlu- Hiro Hito**'yu ayağına kadar getirtip güvertesinde kayıtsız şartsız teslimiyet belgesi imzalatmasıyla meşhur **Missouri** zırhlısının, **Power** ve **Providence** savaş gemileri eşliğinde İstanbul açıklarına demirlemesi tesadüf değildi.

ABD, aynı gün Sovyetler'e "**İran'dan derhal çekil**" notası verdi.

Sovyetler'in, Türkiye ve Yunanistan'ı kontrolü altına alarak Orta Doğu ve Akdeniz'de kendi varlığını engellemesinden çekinen ABD, Türkiye'yi kullanarak Sovyetler'i tehdit ederken, Türk basını büyükelçimizin naaşının kruvazör yerine dünyanın en büyük savaş gemilerinden biriyle gönderilmesini "**dostluk eseri**" sayıyordu. Keza, yeni Amerikan Başkanı Truman'ın temsilcisi Wendell da "**Türkiye ile memleketim arasındaki büyük dostluğu simgelemek üzere geldik.**" diyordu.

Tıpkı **Menderes**'i silmeye hazırlanan **Eisenhower**'ın gelişinde olacağı gibi, bu "**gözdağı**" zırhlısı da *-bir cenaze getirmek için Türkiye'de olduğu unutulurak-* bayram havasında karşılandı. ABD'yi emperyalist düşlerine taşıyan savaş gemisi için PTT hatıra pulu bastırdı. **TEKEL** **Missouri** adında sigara çıkardı. **Karaköy**'den **Beşiktaş**'a kadar bütün evler aynı renge boyandı. Mahyalara "**Wellcome Missouri**" yazıldı. Tramvay, otobüs, taksi ne varsa yıkandı. Abanoz sokaktaki genelevler dezenfekte(!) edildi. Oralarda çalışan kadınlar Amerikan askerleri için sağlık kontrolü ve bakımdan geçirildi. Amerikalılar gidene kadar sadece en güzelleri çalışacak, esnaf para vermek istemeyen Amerikalıdan para istemeyecek, velhasıl bir dedikleri iki edilmeyecekti.

İstanbul büyük bir hasretle **“işgal edilmeyi”** bekler gibiydi; sanki **“mütareke”** özlemi içindeydi!

Missouri ile İnönü’ye dostluk beklentisini ileten **Harry S. Truman**, aynı gün yaptığı **Ordu Günü** konuşmasında *“Gözlerimizi Yakın ve Orta Doğu’ya çevirdiğimiz zaman, vahim meseleler arz eden bir bölge ile karşılaşırız. Bu bölgede geniş tabii kaynaklar vardır. En işlek kara, hava ve deniz yolları buradan geçmektedir. Bu bakımdan büyük iktisadi ve stratejik önemi vardır. Fakat bu bölgedeki milletlerin hiçbiri ne yalnız, ne de birlikte, kendilerine yöneltilecek bir tecavüze karşı koyabilecek kadar kuvvetlidirler. Böyle olunca da Yakın ve Orta Doğu’nun bu bölge dışı büyük devletlerarasında kuvvetli bir rekabet alanı olduğunu ve bu rekabetin birdenbire bir çatışma doğurabileceğini kestirmek kolaydır. Yakın ve Orta Doğu’da küçük veya büyük hiçbir devletin Birleşmiş Milletler kanalıyla diğer devletlerin menfaatleriyle uzlaştıramayacağı hiçbir meşru menfaati yoktur. Birleşmiş Milletlerin, Yakın ve Orta Doğu ülkelerinin egemenlik ve toprak bütünlüklerinin baskı veya sızma yolu ile tehdit edilmemesi konusunda ısrar hakkı vardır. (...) Dünya ticaret sisteminin temellerini kurmak istiyoruz. Uluslararası ilişkileri bozan dar iktisadi milliyetçiliğe dönmek istemiyoruz.”* diyecekti.

Truman bu konuşmasıyla, Chomsky’nin daha sonra **“Büyük Alan Projesi”** diye andığı planı adeta ilan ederken, Sovyet tehdidine karşı TBMM’de *“Açıkça söyleriz ki Türk topraklarından ve haklarından hiç kimseye verecek bir borcumuz yoktur. Şerefli insanlar olarak öleceğiz.”* diye rest çeken Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, kıyılarına dayanan Amerikan tehdidini fark edemiyor ve *“Amerika donanmasına mensup gemiler bize ne kadar yakın bulunurlarsa o kadar iyi olur.”* diyordu.

Dünya Savaşı sırasında aldığı borçların silinmesini düzenleyen anlaşmayla gözü boyanan Türkiye, kendi milli çıkarlarıyla ilgili olarak Sovyetler’e vereceği nota konusunda ABD’ye danıştığı gün, bu projenin, artık resmen parçasıydı. Türkiye’nin dış politikasını nasıl belirlemesi gerektiğine

Selcan TAŞÇI

“Beyaz Saray” karar vermiş ve Türkiye “ABD açısından Orta Doğu ve Akdeniz’de çok büyük sorunlar yaratacak” Sovyetlerle ilişkisini bu temele oturtmuştu. Truman’ın “Türkiye’nin bağımsız olarak kalmasının önemi büyüktür.” sözü buraya kadardı.

**BAYRAM DEĞİL SEYRAN DEĞİL;
TRUMAN BİZİ NİYE ÖPTÜ!**

Truman Doktrini'nin ilanını takip eden günlerde **Ulus** gazetesi, Amerika'yı dünyanın **"barış kurucusu"** ilan etti. O **"barış kurucusu"**nun, ihracat gelirleri azalan, Sovyet tehdidine karşı ordusunu terhis edemediği için ağır maddi yükümlülük altında olan Türkiye'nin, 1945 yılı sonundaki 300 milyon dolarlık kredi talebini reddettiği unutulmuş, kimse **"bayram değil seyran değil"** ile başlayan o malum soruyu sormamıştı. Aslına bakılırsa, 1-1.5 yıl içinde neyin değiştiği açıktı; İngiltere, Orta Doğu'daki emperyalist misyonunu ABD'ye devrediyordu.

21 Şubat 1947'de İngiliz Büyükelçilik sekreteri Herbert M. Sichel'in, ABD Dışişleri Bakanlığına telefonuyla, **'devir teslim töreni'** için ilk adım da atılmış oldu.

Savaşta yara alan İngiltere, **24 Şubat 1947** tarihinde, Washington Büyükelçisi **Lord Inverchapel** aracılığıyla, ABD Dışişleri Bakanı **George Marshall**'a biri Türkiye diğeri de Yunanistan'a dair olmak üzere iki memorandum sundu; ekonomik/askeri yardımı sürdürmeyecek duruma geldiğini bildirerek, **"Batı'nın çıkarlarının savunulması"** adına bu iki ülkeye desteğin ABD eliyle sürdürülmesini teklif ediyordu.

Türkiye ve Yunanistan, İran, Doğu Avrupa ve Balkanlarla birlikte Sovyetler Birliği'nin **"potansiyel"** tampon bölgesini oluşturuyordu. İç savaş ve karışıklıklarla boğuşan Yunanistan'ın **"planlanmamış"** aşırı sol bir iktidar ile Sovyetler'e yaklaşması, yahut Türkiye'nin **"Doğu Bloku"**na dahil olması **"Orta Doğu'nun kaybedilmesi"** demekti. *(ABD'nin Soğuk Savaş boyunca Türkiye için geliştirdiği bütün ekonomik, siyasi ve hatta kültürel politikaların çıkış noktası da yeni filizlenen bu küresel rekabet olacaktı.)*

Orta Doğu çıkarlarına, vuslata ermeden vedayı göze alamayan ABD, İngiltere'nin Yunanistan ve Türkiye'ye 1 Nisan 1947'de vermeyi keseceği yardımını üstlenme kararı aldı.

Truman, 12 Mart 1947’de Amerikan Kongresi’nde yaptığı konuşmada, **Türkiye’nin ulusal bütünlüğünün sağlanmasının, “Orta Doğu’da düzenin korunması için gerekli”** olduğunu söyledi:

“Bağımsız ve iktisadi açıdan istikrarlı bir devlet olarak Türkiye’nin geleceği dünyanın özgürlük sever halkları için, Yunanistan’ın geleceğinden daha az önem taşımamaktadır...”

Savaşın başından beri Türkiye, ulusal bütünlüğünü idame etmek için gerekli gelişmeyi gerçekleştirebilmek için ABD ve Büyük Britanya’dan mali yardımlar istemiştir. Bu bütünlük, Orta Doğu’da düzenin korunması için gereklidir. Büyük Britanya hükümeti, maruz bulunduğu güçlüklerden bizi haberdar ederek, bundan böyle Türkiye’ye mali ve iktisadi yardım yapamayacağını bildirmiştir. Yunanistan gibi Türkiye de ihtiyaç duyduğu yardımı almalıdır. ABD bunu vermelidir. Bu yardımı sağlayabilecek tek ülke biziz...”

O gün kimse üzerine kafa yorma ihtiyacı duymasa da bu konuşmaya göre demek oluyordu ki **Orta Doğu’da düzenin tesisi Türkiye’ye bağlı olmaktan çıktığı gün, “Türkiye’nin ulusal bütünlüğü” ABD için “gereksiz bir detay” hatta “bertaraf edilmesi gereken bir engel”e dönüşebilir ve bu suni “dostluk” politikası ters yüz olabilirdi.**

Amerikan Kongresi, tarihe **Truman Doktrini** olarak geçen konuşmadaki talepleri 2 ay boyunca tartıştıktan sonra, ABD Başkanı’na, Türkiye ve Yunanistan’a askeri uzmanlar gönderme ve bu iki ülkeye yardım yapılabilmesi için 400 milyon dolar (*300 milyon doları Yunanistan, 100 milyon doları Türkiye için*) kullanabilme yetkisi verdi.

Amerikan Senatosu’nda, 22 Nisan 1947’de, 23’e karşı 67, Temsilciler Meclisinde 107’ye karşı 287 oyla kabul edilip **“Yunanistan ve Türkiye’ye Yardım Yasası / Public Law 75”** adıyla yasalaşarak, 22 Mayıs 1947’de yürürlüğe **Truman Doktrini** uyarınca, Türkiye’ye yardım olarak verilen malzemenin mülkiyeti Türkiye’nin olmayacak, alınan yardım ABD’nin bilgi ve onayı olmadan amacı dışında kullanılamayacak, ABD’nin yardımın yerinde kullanılıp kullanılmadığını teftişe gelecek denetçilerine istedikleri

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

her türlü bilgi verilecek, ABD’li gazetecilerin ülkede istedikleri gibi serbestçe gezip incelemelerde bulunmalarına izin verilecekti.

Bunun **“yeni bir Düyun-u Umumiye”** demek olduğunu izaha çalışan ve bugün olduğu gibi **“marjinal”** diye yaftalanıp yalnızlaştırılan bir grup aydın dışında herkes mutluydu.

Cumhuriyet gazetesi, 13 Mart 1947 tarihli nüshasında, Truman’ın konuşmasının tarihi bir önem taşıdığını ve ABD’nin Türkiye’nin toprak bütünlüğüne önem verdiğini savunurken, sonraları Türkiye Cumhuriyeti’nin Başbakanı olacak olan **Nihat Erim**, 14 Mart 1947 tarihli Ulus gazetesinde sevincini şöyle ifade edecekti:

“Şimdi Truman’ın ağzından dünyanın en kuvvetli cumhuriyetinin bizim yanımızda yer aldığını öğrenmiş bulunuyoruz. Bu vaziyet alış bizim için sürpriz olmamıştır.

(...)

Nihayet şerefli milletlerin verdikleri sözü her ne pahasına olursa olsun tutacağından zerrece şüphemiz yoktur.”

SÖMÜR BENİ... LÜTFEN SÖMÜR BENİ... NE OLUR SÖMÜR...

Adalet ve Kalkınma Partisi, 2002 yılında tek başına iktidara geldiği günden beri devamlı olarak Demokrat Parti'yle özdeşleştirildi. Hem AKP ve yandaşlarının kendilerini konumlandırması böyleydi hem de muhalefetin eleştirilerinde verdiği **"ibret"** örnekleri ağırlıkla o döneme göndermeydi.

AKP yanlısı yazarlara göre *"zamanında Adnan Menderes'e kök söktürenlerle AKP hükümetinin her yaptığına kulp takanlar çok güçlü akrabalık bağlarına sahip"*ti. Hatta *"Demokrat Parti yerine Adalet ve Kalkınma Partisi'ni, Adnan Menderes yerine Tayyip Erdoğan'ı, İsmet İnönü yerine de Deniz Baykal'ı koyun, aradaki atışmalarda kullanılan sözcükleri biraz yenileyin, 1957 ile 2010 yılları arasında pek az fark kalıyor..."* diye yazmıştı içlerinden beri.

Önce tabii, Allah sonlarını benzetmesin!

Dileğimiz o ki bu ülke bir daha asla, demokrasiyi istismarın hükmü olarak idam sehpaları çıkarmasın meydanlara...

Ve illa da mevzuza **"benzerlik"** üzerinden girmek lazımsa, Menderes dönemi muhalefetinin **"Her mahallede bir milyoner türedi."** söyleminin devamıyla, o mahallelerin dibinde biten **"varoş"**ların doğum sancılarıyla başlayalım anlatmaya...

Türkiye'yi **"üretemez"** hale kimler/nasıl getirdi; **"köylü"** nihayetinde tam da bu yüzden, **"üretemez"** hale getirildiğinden şehirlere göç etmedi mi? Böyle başlamadı mı **"gecekondulaşma"** ve yaşamın her alanını aynı zihniyetle kuşatma?

ABD Dışişleri Bakanı **George Marshall**, 5 Haziran 1947'de Harvard Üniversitesinde yaptığı konuşmada *"Amerika Birleşik Devletleri'nin dünyadaki ekonomik durumu normal haline getirmek için Avrupa'ya yardım konusunda elinden geleni yapması gerektiğini"* söyledi. *"Avrupa'nın savaş sonrası kalkınması, Amerikan dış politikasının temel prensiplerinden biri olacak"*tı.

Marshall, Avrupa'nın, ABD yardımıyla, ABD üretimini kurtarmasını istiyordu. Ekonomisi çökmüş bir Avrupa demek, ABD'nin savaş sonrası en büyük pazarlarından birini kaybetmesi demekti. Dolayısıyla, Sovyetler Birliği'ne karşı da çok işine yarayacak kıta ülkelerinin alım gücünü yükseltmesi gerekiyordu.

Sonuç olarak *“Avrupa askeri ve siyasi olarak tam bağımlı olmayacaktı ama tam bağımsız olmasına da göz yumulmayacaktı. Avrupa'nın refahı Amerikan girişimlerine bağlı olacak, bunun bedeli olarak da ekonomik olarak ABD'ye bağımlı kalacak”*tı.

Bu strateji, **“dünya hükümeti”** gibi çalışan **Birleşmiş Milletlere** ek olarak, Uluslararası Para Fonu **IMF** ve **Dünya Bankası**, Kuzey Atlantik'te **NATO**, Güney Doğu Asya'da **SEATO** ve Orta Doğu'da **CENTO**'yla kurumsallaştı.

Türkiye'yi, Kore'den başlayarak Irak, Afganistan, nihayet Suriye'nin işgaline kadar bir dizi, **“küresel operasyon”**da **“yanlış taraf”** haline getiren de bu ittifaklar oldu. 1954 yılında kurulan **İncirlik Hava Üssü**; Soğuk Savaş, 1. Körfez Savaşı ve Irak Savaşı'nda ABD'nin dümen suyuna girmeyen ülkelerin mazlum halklarını vurmak için kullanıldı.

Avusturya, Danimarka, **Belçika (ve Lüksemburg)**, Yunanistan, **İzlanda**, İrlanda, **İtalya (ve Trieste)**, Lüksemburg, **Almanya**, Hollanda, **Norveç**, Portekiz, **İsveç**, İsviçre, **Türkiye**, İngiltere ve **Fransa**'dan oluşan (veya başka bir ifadeyle **Sovyetler Birliği**, **Çekoslovakya**, **Polonya ve Finlandiya dışında** kalan) 16 Avrupa ülkesinin dışişleri bakanları, 11-13 Temmuz 1947 tarihlerinde, Fransa Dışişleri Bakanlığı binası **“Quaid'Orsay”**da, Paris Konferansı'nda toplanarak Avrupa Telafi Programı dedikleri ve ABD'nin karşılamasını talep ettikleri ihtiyaçlarını içeren bir ortak rapor hazırladılar.

Başlangıçta *“Hedeflerinin ulusal kalkınma programlarının finansı değil Avrupa'nın yeniden kurulması”* olduğu gerekçesiyle Türkiye'ye ekonomik yardıma sıcak bakmayan Amerikalılar, daha sonra diğer 15 ülkeden çok daha iyi durumda olduğunu ileri sürerek, Türkiye'nin Marshall

Planı'ndaki yegâne işlevinin ham madde ihraç etmek olabileceğini belirttiler. **“Dışlandığı sömürü planı”**na dahil olmak için akıl almaz çaba sarf eden Türkiye, ABD'ye başvurarak, resmen ekonomik boyunduruk kuyruğuna girdi ve **“bana da”** dedi.

Temsilciler Meclisi, Dışişleri Komisyonu'na bilgi veren Türkiye Askeri Yardım Kurulu Başkanı'na göre **“Türkiye'ye yardımın amacı”** şuydu:

“...Birincisi, Türklerin Sovyet baskılarına sağlam bir milli cephe halinde mukavemet azim ve kabiliyetlerini pekiştirmek. İkincisi, doğrudan doğruya Türkiye'ye tecavüzde veya mücavir bölgelerdeki düşmanca hareketlerin gelişmesi gibi herhangi bir savaş halinde Türklerin Sovyet tecavüzüne kuvvetle karşı koymasını sağlayacak şekilde Türk askeri potansiyelini ıslah etmek...”

Sadece **İktisadi İşbirliği İdaresi'**nin onaylayacağı alanlarda kullanılan hibeler, ABD'ye borçlanılan ve faizle geri ödenecek ödünçler, dolaylı yardım ve kadro yetiştirmeyi kapsayan teknik yardım olmak üzere dört ayağı bulunan Marshall Planı için Türkiye'ye yeşil ışık yakıldıktan sonra Türk basını -yine- **“dostluk”** manşetleri attı. Cumhuriyet gazetesinin **“Türk-Amerikan dostluğunu kuvvetlendiren anlaşma”** diye haber verdiği Marshall Planı'nın kokusu sonradan çıkacaktı.

1948 yılında, Türkiye ile ABD arasında, Türkiye'nin de Marshall Planı'na dahil edilmesine dair anlaşmanın imzalanmasından sonra, yardım programını yürütmek üzere Türkiye'ye gelen Amerikan Heyeti'nde yer alan, Standart Oil şirketinin yöneticiliği ile Amerikan Dışişleri Bakanlığı Uluslararası İlişkiler ve Petrol Sanayi Danışmanlığı da yapan **Max Weston Thornburg'**un hazırladığı raporda Türkiye'ye önerileri hayli ilginç(!)ti.

Thornburg'a göre, Türkiye **“ağır sanayi kurmamalı, Karabük Demir Çelik Fabrikası'nı tasfiye etmeli, uçak-makine-motor projelerini iptal etmeli, demiryollarından vazgeçip karayolu yapmalı ve sadece tarımla kalkınmaya yönelmeli”**ydi.

Türkiye'nin lokomotif fabrikası kurmak için istediği krediye ***"Türkler böyle düşündükleri sürece dolarlarımızın ABD'de kalması daha iyi olacaktır."*** karşılığını veren Thornburg, makine, uçak ve motor projeleriyle ilgili olarak da ***"Amerikalılar böyle düşünenleri iyi çalışma arkadaşı saymazlar."*** diyordu.

Çok kısa süre içinde anlaşıldı ki ABD askeri yardımı kapsamında yollanan malzemeler savaştan kalma ve hasarlıydı.

Demokrat Parti iktidarının ilk yıllarında gösterişli, zengin bir tablo çizilmesini sağlayan plan, bunların bakım ve yedek parça giderleri yüzünden Türkiye'nin olası bir Sovyet tehdidine karşı elinde tuttuğu döviz stokunun suyunu çekmesini sağladı. Ülke ekonomik darboğaza girdi. Borçla borç ödeme dönemi başladı. Türkiye'nin, dış ticaret dengesini alt üst ederek aldığı bu silahların, ABD'nin onayı olmadan kullanılamayacak olması da başka bir garabet yarattı. Başta Kıbrıs olmak üzere, milli çıkarları ve güvenliği için en çok ihtiyaç duyduğu an/alanlarda kullanamayacaksa, bu silahların Türkiye'ye neden yollandığı önemli ama cevabı ancak darbe yedikten sonra anlaşılabilir bir soru olarak kaldı.

Türkiye, Marshall yardımının büyük bölümünü görünürde tarımsal üretime aktardı. 1948-1952 yılları arasında traktör sayısı 1750'den 30 bine yükseldi. Plan tıkr tıkr işliyor; Türkiye, ABD'den aldığı parayı tarım makinaları ihraç eden Amerikan firmalarına iade ediyordu. Yardımın nerelerde kullanılacağı bu nedenle önemliydi. ABD bir koyup bin alıyor; küresel kapitalizm ete kemiğe bürünüyor.

Ne trajikti ki bu uğurda, 1950'lere kadar kendi buğdayını üreten Türkiye, ABD'den gelen buğdayla dolan stoklar yüzünden üretemez hale getirilecekti.

Naylon çoraptan çizgi romana ve tabii meşhur süt tozlarına kadar, topluma yeni tüketim alışkanlıkları dayatılıyor ve ***"talep"*** yaratılıyordu.

Mesela...

ABD Federal Karayolları Örgütü Genel Müdür Yardımcısı Hilt'in hazırladığı *"Karayolu taşımacılığı demiryolu taşımacılığına kıyasla daha ucuzdur. Türkiye'de demiryollarının Van'a kadar uzatılmasına gerek yoktur. 35 bin kilometrelik karayoluna ihtiyaç duyulmaktadır"* raporu doğrultusunda Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluyor, ABD'li otomotiv ve petrol tekelleri ihya edilirken bir **"Cumhuriyet projesi"** de terk ediliyordu!

Üretimdeki düşüşle birlikte doğan köyden kente göç dalgaları, günümüzde çok daha başka sorunların kaynağı olan **"varoş"**ların doğum sancılarıydı. Ve neye gebe olduğumuzu, **George Kennan**, 23 sayılı ABD Siyaset Planlama Çalışması'nda şöyle işaret ediyordu:

*"... dünya servetinin yaklaşık yüzde 50'sine sahibiz, buna karşılık dünya nüfusunun yalnızca yüzde 6.3'ünü oluşturuyoruz... Önümüzdeki dönemde asıl görevimiz **bu eşitsizliği sürdürmemizi sağlayacak bir ilişkiler ağı oluşturmaktır**... Bunu yapabilmek için her türlü duygusallıktan ve hayalcilikten vazgeçmeliyiz; dikkatimizi her yerde ivedi ulusal hedeflerimiz üzerinde yoğunlaştırmalıyız... İnsan hakları, hayat standartlarının yükseltilmesi ve demokratikleşme gibi muğlak ve... hayali amaçlardan söz etmeyi bir tarafa bırakmalıyız. **Düpedüz kuvvete dayanan kavramlarla iş görmek zorunda kalacağımız günler çok uzak değil. Bu yüzden, o günler geldiğinde idealist sloganlar ayağımıza ne kadar az dolaşırsa o kadar iyi olur!**"*

Franklin D. Roosevelt ve Harry S. Truman hükümetlerinde çeşitli görevlerde bulunan ve Gerald R. Ford döneminde ABD Başkan Yardımcılığı yapan **Nelson Aldrich Rockefeller**, 1956 yılında Amerikan Başkanı Dwight Eisenhower'a yazdığı mektupta, yardımların nasıl yapılması gerektiği konusunda şöyle bir tarif verdi:

"İktisadi yardımlarda, ABD'nin karşılık beklemeden yardım ettiği ve iş birliği yapmak istediğinde samimi olduğu intibai oluşturulmalı.

Elimizdeki bütün propaganda imkânlarıyla durmaksızın, az gelişmiş ülkelere yapılan Amerikan yardımının karşılıksız bir yardım olduğunu, art niyet taşımadığını bütün kafalara sokmalı, bu konuda hiçbir masraftan çekinmemeliyiz. Bu ülkelere yatırım yapan kapitalistlerimiz, teknik eksperlerimiz ve diğer uzmanlarımız az gelişmiş ülkelerin milli ekonomilerinin bütün dallarına girmeli, onları bizim çıkarlarımıza göre geliştirmelidir. Bu ülkelerdeki politik bakımdan güvenilir yerli işadamlarının ulusal çabaları da teşvik edilmelidir.”

Bu öğütleri alan Eisenhower’ın, Adnan Menderes dönemine rastlayan başkanlığı boyunca ve sonraki yıllarda Türk ekonomisinin bütün dallarına, Mobil, J.P. Morgan gibi -hem de- Rockefeller ailesine ait şirketlerle girdiğini biliyoruz.

Orta Doğu petrollerinin yüzde 99’unu elinde tutan yedi petrol şirketinden beşinin sahibi olan ve bu alanda tröst haline gelen Yahudi lobisinin etkin ailelerinden Rockefellerlar kurdukları vakıf aracılığıyla, dünya ülkelerini yönetecek liderleri, emperyalizmin altyapısından; bir nevi PAF takımından yetiştirdiler. Beyaz Saray’a strateji üreten bir düşünce kuruluşu işlevi de gören vakfın bursuyla yetişenler arasında Türkiye Cumhuriyeti Başbakanları da vardı! Not düşmüş olalım:

Türkiye’ye yapılan yardımları, **“tüm dünyada ABD’yi en çok yaralayan iki olaydan biri”** sayan Henry Kissinger ile **“İran Körfezi’nde yeni Japonyalara izin vermeyeceklerini”** söyleyen Zbigniew Brzezinski, Rockefeller’ın danışmanlığını üstlenen ünlü darbecilerden sadece ikisi.

NEREDEN ÇIKTI BU “İKİNCİ CUMHURİYET”?

Şevket Süreyya Aydemir “İhtilalin Mantığı”nda, *“Toplumsal bir olay olan ihtilal de nihayet bir mantık ve zarurete dayanacaktır. Aksi takdirde, ihtilal dediğimiz sosyal-siyasal sıçrama, bu bağlantıdan yoksunsa, zaten havada kalır. Varlığın hikmeti bulunmaz.”* demiş ve eklemişti:

“İhtilâl, toplum yapısında biriken çelişmelerin bir gün patlayışıdır. İyi ya da kötü olduğuna göre değil, şartlar tamam olduğu için ihtilâl olur. İşte, şartların tamam oluşu ile ihtilâl arasındaki bu zaruret, bağıntı veya illiyettir ki tarihî determinizm açısından, İhtilâlin Mantığını teşkil eder. Bu bakımdan 27 Mayıs İhtilâli, şartları tamam olan bir ihtilâldir.”

Bilim ve fikir adamlarına getirilen yasaklar...

Köy Enstitüleri’nin kapatılması...

Tahkikat Komisyonlarıyla hukuksuzluğun hukuk kılıfına sokulması...

“Kara Cübbeliler” çıkışı...

Üniversite işgal ve eylemleri sırasında Turan Emeksiz adlı öğrencinin ölümü...

Üniversitelerin kapatılması...

Tam da Londra’daki Kıbrıs görüşmelerine tesadüf(!) edecek biçimde İstanbul’da azınlıklara ait ev ve işyerlerinin talan edilmesi...

Tarikatlaşmanın Cumhuriyet tarihinde görülmemiş seviyeye ulaşması...

Menderes’e mal edilen **“Ben bu orduyu yedek subaylarla da idare ederim.”** gibi ifadeler...

1957 seçimlerine damgasını vuran **“kütük marifetleri”**...

İnönü’nün seçim bölgesi Malatya’nın ikiye bölünmesi, Bölükbaşı’nın seçim bölgesi Kırşehir’in ilçe yapılması...

Yayın yasakları ve gazetecilerin cezaevlerine atılması...

Yargıtay üyelerinin emekliye sevk edilmeleri...

“Muhalefetin kin ve husumet cephesine karşı Vatan cephesi kurun” çağrısıyla, toplumu kamplaştırılması...

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

Ve nihayetinde, 7 Nisan 1960 tarihinde, ülkenin Başbakanı'na ***"Memleket bugün kabili idare olmaktan çıkmıştır. İşler çoktan laçka olmuştur. Adliye işlemez hale gelmiş, idare aciz düşmüştür..."*** ve 18 Nisan 1960'ta da ülkenin muhalefet liderine ***"Bu yolda devam ederseniz, ben de sizi kurtaramam."*** dedirten olaylar zinciri, ihtilalin ***"zaruret"*** haline gelmesini, yani bir anlamda meşrulaşmasını sağladı.

Nitekim, Milli Birlik Komitesi, 27 Mayıs 1960 darbesini ilan ederken, müdahalelerinin ***"büyük milletimizin yıllarca zapt edilmiş asil heyecanından doğduğunu"*** söyledi.

Siyasi hayatı boyunca en çok da ***"Küçük Amerika"*** olmak yolunda attığı adımlar dolayısıyla eleştirilen Adnan Menderes'i deviren darbenin ***"Müttefiklerimize, komşularımıza ve bütün dünyaya"*** mesajı bu yönüyle ironikti:

"Gayemiz, Birleşmiş Milletler Anayasasına ve insan hakları prensiplerine tamamen riayetir. Bütün ittifaklarımıza ve taahhütlerimize sadığız. NATO ve CENTO'ya inanıyoruz ve bağlıyız."

Ya Menderes?

Menderes, darbeye davetiye çıkaran uygulamaları arasında gösterilen Tahkikat Komisyonlarını, ABD ile yaptığı ve Amerika ordusunun, doğrudan veya dolaylı bir saldırı karşısında Türk topraklarına gelmesi gibi hükümleri de içeren ikili anlaşmaya karşı çıkan muhalefeti bastırmak için kurmamış mıydı?

1955'ten sonra dış borçları giderek artan, 1958'de yüksek oranlı bir devalüasyon yapmak zorunda kalan ve 600 milyon dolarlık dış borcunu ödeyemeyeceğini açıklayarak moratoryum ilan eden, IMF'yle ilk stand-by anlaşmasına imza atan Menderes'i bu sona sürükleyen, ABD'nin ekonomisini kurtarmak için Marshall köleliğine razı olması değil miydi?

Fabrikaların özelleştirilmesinin, petrol arama ve çıkarma izninin Amerikan şirketlerine verilmesinin altında bu yatmıyor muydu?

Bir Başbakan düşünün ki Karadeniz Teknik ve Orta Doğu Teknik gibi ülkenin en önemli üniversitelerinden ikisini Amerikan Ford Vakfı'na kurdursun.

Bir Başbakan düşünün ki uçak ve uçak motoru fabrikalarını, Eskişehir tank fabrikasını, Kırıkkale silah fabrikasını **“NATO standartlarına uymuyor”** diye kapatıp ordusunu, modernizasyon adı altında ABD'nin savaş artığı teçhizatına mahkum etsin...

Bir Başbakan düşünün ki NATO'ya kabul uğruna 4500 evladını dünyanın bir ucuna, Kore'ye, kendisinin olmayan bir savaşta ölümüne çarpışmaya göndersin ve bunun **“milli istiklal ve şeref uğruna”** olduğunu iddia edebilsin...

Bir Başbakan düşünün ki *“Başkan Eisenhower'ın planının Orta Doğu'da uygulanmasında Türkiye çok mühim bir mevki işgal edecektir... Türk hükümeti nazarında, Amerika'nın Orta Doğu ile yakından ilgilenmesi ve bu bölgenin layık olduğu önemin bütün barışsever milletler tarafından algılanması muhakkak ki çok önemlidir.”* diye primitif **“BOP eşbaşkanlığı”na, “taşeron”luğa** soyunsun...

Bir ülke düşünün ki çıkardığı Yabancı Yatırım Kanunu'nun teşvikte yetersiz kaldığını düşünüp yeni bir yasa yazımı için ABD'ye başvursun, ABD'den **“nasıl bir kanun çıkarmaları gerektiğini anlatmak üzere bir heyet”** talep etsin ve neticesinde, ABD Dış İktisadi Politika Komisyonu Başkanı Clarence B. Randall eliyle hazırlanan ultra liberal **Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu**'nu kabul etsin...

Bir ülke düşünün ki ABD Lübnan'a asker çıkarırken, Dışişleri Bakanı yemeyip içmeyip **“harekâtı tamamen desteklediklerini”** açıklasın, bir NATO operasyonu olmamasına rağmen İncirlik Hava Üssü'nün kullanımına karşı çıkmasın, Türk gazetecilerin sokulmadığı üste ABD'li gazetecilerin cirit atmasına ses çıkarmasın...

Bir ülke düşünün ki milli çıkarıma uyar mı uymaz mı muhasebesine gerek bile görmeden Mısır'da, Ürdün'de İngiltere'nin, Kuzey Afrika'da Fransa'nın, İran'da kaynaklarını millileştirmenin mücadelesindeki

Muhammed Musaddık'a karşı emperyal petrol şirketlerinin, velhasıl komşularına karşı da mazlum milletlere karşı da küresel işgalcilerin yanında saf tutsun...

Bir ülke düşünün ki iki sarhoş Amerikalının kullandığı araç, 10 askerimizin ayaklarını koparsın ve Türk askerlerini biçenler emniyet yetkilileri ile subaylarımızın arasından, ABD'li bürokratların kanatları altında, ellerini kollarını sallayarak yürüyüp gitsin...

Görüldüğü gibi, ABD'ye gidip de üç kuruş için kapı önlerinde bekletilene ve üç kuruş da kendisinden esirgenene değin, en az 27 Mayıs'ı yapanların iddia ettiği kadar bağlıydı **"ittifakları"**na Menderes de...

Kore'de **"fevkalade savaş kabiliyetini ve hür dünyanın yanında daima yer almak azminde olduğunu ispat eden Türkiye"** için Eisenhower'ın övgülerini hatırlayın:

"Dünyanın en çetin müdafilerinden biri olan Türk milletini selamlıyoruz. Türkiye'nin tek bir kuşakta meydana gelen gelişmesi, zamanımızın harikalarından biridir."

Gelin görün ki... Detaylarını bir tanığın ağzından ayrıca aktaracağım son ABD gezisinden sonra, Adnan Menderes'in kafasında o güne kadar sadakatle bağlı kaldığı **"ittifak"**la ilgili derin şüpheler oluşmaya başladı. Türkiye'ye döner dönmez, kısa süre önce **"Dostluk Anlaşması'nın yenilenmesi"** talebini dahi geri çevirdiği Sovyetler Birliği'ne gideceğini ilan etti. Washington'dan alamadığı yardımı Moskova'dan almayı deneyecekti.

1958'de Lübnan'a asker çıkaran, Irak'taki petrol tekellerini İngilizlerden devralan ve buradaki **"rejim değişikliği"**nden sonra siyasi otoritesini yerleştirmeye çalışan, yani Orta Doğu'da daha yapacak çok işi olan ABD için Türkiye -evet- vazgeçilmezdi ama Türk iç politikasındaki gücü giderek zayıflayan ve yıpranan Menderes öyle değildi!

Tıpkı Rusya'ya yakınlaşmayı deneyen Osmanlı padişahlarının bir şekilde tahtlarından indirilişi gibi, Menderes'in de böylesi önemli bir politika değişikliğini tasarlarken iktidarından oluşu tesadüf olabilir miydi?

Araştırmacı **Cengiz Özakıncı**'ya göre, 27 Mayıs, 1959 yılı Şubat ayında Amerikan 7. Ordu Karargâhında örgütlendi.

2009 yılında katıldığı **Ceviz Kabağu** programında **Hulki Cevizoğlu**'nun konuğu olan Özakıncı, darbenin şifrelerinin, dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı **Cemal Gürsel** ile 12 Mart'ın Başbakan Yardımcısı da olacak Albay **Sadi Koçaş**'ın ABD'de 12 gün ağırlandığı gezide saklı olduğu iddiasını tekrarladı:

"1956 yılında ordu içinde Menderes yönetimine karşı kaynaşmalar başladığında birtakım cuntalar da oluşmuştur. 1957 yılında bunların içinden bir ihbar olunca biraz geriye çekilirler. Sadi Koçaş, Osman Köksal, Dündar Seyhan üçlüsünden oluşan cunta, kuvvet komutanlarından bir tanesini kendi görüşlerine katmak istemektedirler. Menderes'e muhalif subayların çeşitli yerlere atanmasını sağlayıp günü geldiğinde Menderes'i bu şekilde devirmeyi planlıyorlar. Sadi Koçaş, 1957 yılının Temmuz ayında bu cuntanın gizli planını anlatmış ve Osman Köksal'ın personel dairesine atanmasını rica etmiştir. Komutan bunu kabul etmeyince 1958 Temmuz'da Konya-Ankara yolunda kalp krizi geçirerek ölmüştür. Şimdi kemikleri incelenerek bir gaz silahı ile öldürölüp öldürölmediği araştırılsın. Onun yerine Cemal Gürsel, Kara Kuvvetleri Komutanı oldu. Tam da o sırada, Amerika'nın 7. Ordu Karargâhından davet geliyor Gürsel'e. Aslında bu Genelkurmay'a yapılır. Gürsel, emir eri ve Sadi Koçaş gitmeye hazırlanırken, Rüştü Erdelhun durumdan şüphelenerek yakını bir generali de 'götüreceksiniz' diye gönderir. Ama orada bu generali atlatmanın yolunu bulup iki Amerikalı subay, Cemal Gürsel ve Sadi Koçaş 12 gün bu konuyu konuşur. Sonunda Cemal Gürsel bu cuntanın lideri olmayı kabul eder. 27 Mayıs hareketinin yaptığı ilk iş, 4171 subay bir şekilde ordudan emekli edilir. Bunlar Menderes'i destekleyenlerdi. Ya isyancı olurlarsa ne yaparız korkusu yaşıyorlardı."

Yürüttüğü Basın Yayın Genel Müdürlüğü dolayısıyla, dönemin önemli tanıklarından biri olan **Altınur Kılıç** da Kılıç'tan Kılıç'a kitabında, 27 Mayıs öncesi bazı Amerikalı diplomatların ordudaki kimi isimlerle yakın temasta olduklarını yazmıştı:

"Benim sezim o ki Ankara'da ABD Büyükelçisi Fletcher Warren Menderes'i desteklerken, CIA ve bazı Amerikalı diplomatlar, mesela büyükelçilik müsteşarı Robert Barnes, ordudaki bazı kesimlerle, bu arada Talat Aydemir'le yakın temasta idiler ve merkeze darbe ihtimallerini iletiyorlardı. Eisenhower 1959 Aralık ayında Ankara'ya bir bakıma zemin yoklamaya gelmişti..."

Dış politikada izlediği yol ve kurduğu ilişkiler çok tartışılan Adnan Menderes, dönemin tanıklarının ifadelerine göre Kıbrıs konusunda **"mücadeleci"** davrandı.

Türkiye'nin, BM nezdinde **"İngiltere'ye ait"** kabul edilen Ada'nın geleceği konusunda söz sahibi ve **"taraf"** olduğunu ortaya koyan Menderes önce ilhak, sonra da taksim taleplerinin kabul edilmesi için çetin bir diplomasi izledi.

Mücadele sadece masada yapılmıyordu. EOKA militanlarının Kıbrıs Türklerine saldırılarının artması ve kanlı olayların meydana gelmesi üzerine **Rıza Vuruşkan, Burhan Nalbantoğlu, Rauf Denктаş ve Kemal Tanrısevdi** tarafından Lefkoşa'da kurulan **Türk Mukavemet Teşkilatında**, Menderes'in görevlendirdiği **Fatin Rüştü Zorlu** ve Korgeneral **Daniş Karabelen'in** de katkısı vardı.

Bu ortamda, Londra'da yapılan ikinci tur Kıbrıs görüşmeleri İstanbul'dan gelen bir haberle seyir değiştirdi. Selanik'te Atatürk'ün evine bomba atıldığı haberinin yayılması üzerine azınlıklara ait ev ve işyerlerine saldırıldığı bilgisi İngilizler ve elbette Yunan tarafının elini güçlendirdi.

Bugün bile, Türkiye'nin uluslararası lobilerin iftiralarına maruz kalmasına, yargılanmasına ve menfaat beklentilerini karşılamaya zorlanmasına neden olan 6-7 Eylül olaylarının, dönemin iktidarının bilgi hatta desteği dahilinde yapıldığı iddia edildi. Saldırganların, daha sonra Özel Harp Dairesi olarak anılacak olan Seferberlik Tetkik Kurulunca görevlendirildiğine dair sayısız yayın yapıldı.

Ancak...

Bu yayınlarda eksik bırakılan bir soru vardı:

Sovyetler Birliği/komünizme karşı gayrı-nizami harp yapmak üzere Seferberlik Tetkik Kurulunun kurulmasını isteyen kimdi?

İsmet İnönü'nün **"Aldılar da girmedik mi?"** dediği, **Adnan Menderes**'in üyelik için **"kan pazarlığı"** yaptığı NATO değil mi?

Öyleyse **"NATO'ya sadakati devam ettireceğini"** ilan eden bir darbe, bu kurguya göre **"NATO'ya sadakatin gereği olan eylemleri"**, hem de **"milletimizin yıllarca zapt edilmiş heyecanına sığınarak"** darbeye mi durdurmuştu yani?

2000'li yıllarda, **"milli orduya kumpas"**ın devamında güya vesayet rejimine alternatif olarak **"demokrasinin vücut bulacağı yeni devlet"** şeklinde reklamı yapılan **"İkinci Cumhuriyet"**in ilk defa 27 Mayıs'tan sadece üç gün sonra, 30 Mayıs 1960'ta, Cemal Gürsel'in TBMM'de okuduğu hükümet programında telaffuz edildiğini hatırlatmak bir ipucu verir belki...

“ABD MENDERES’İ SİLDİ KARDEŞİM”

Madem Türkiye’deki yapılmış/yapılamamış bütün darbelerin kesişim noktasının ABD olduğunu savunuyoruz, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde, hükümet devirip yerine yeni bir idare tesis eden ilk askeri müdahalenin, 27 Mayıs 1960’ın ayak seslerini, yerinde, bizzat ABD’de işiten bir gazetecinin tanıklığına başvurmamak olmazdı.

Yeni İstanbul, Milliyet, Son Saat, Vatan ve Cumhuriyet gazeteleri ile çeşitli dergilerde çalışan, 1955-1957 yılları arasında Milliyet’in Londra ve Berlin temsilciliklerini yapan, sonrasında uzun müddet Vatan’ın “dış politika” sütununu hazırlayan **Orhan Karaveli**, 27 Mayıs arifesinde ABD’deydi. Cumhuriyet tarihinde askeri darbe ile iktidardan uzaklaştırılan ilk, idam edilen tek Başbakan olan **Adnan Menderes**’in son dış gezisinde yanındaki tek “aktif gazeteci” de Karaveli’ydi.

ABD’ye, Genelkurmay Başkanı **Rüştü Erdelhun**, Dışişleri Bakanı **Fatin Rüştü Zorlu**, Maliye Bakanı **Hasan Polatkan**, Basın Yayın Genel Müdürü **Altamur Kılıç**, Washington Büyükelçisi **Suat Hayri Ürgüplü** ve dönemin üç büyük gazetesinin sahipleri **Haldun Simavi** (Hürriyet), **Ercüment Karacan** (Milliyet) ve **Nadir Nadi** (Cumhuriyet) ile giden Menderes, “*Aramızda bir de bol bol veryansın edecek Vatancı bulunsun*” diyerek Karaveli’ye, gezi boyunca kendilerine eşlik etmesini teklif etti. Karaveli ve çalıştığı Vatan gazetesi, Menderes’in en sert muhalifleriydi.

O sırada, Küba Devrimi’ni yerinde incelemek üzere Amerika’da bulunan Karaveli, Menderes’in hiç hesapta olmayan bu teklifini geri çevirmedi ve dönemin Başbakanı’nın “**kader çizgisini değiştiren**” bu gezinin tarihi tanıkları arasına girdi.

ABD Başkanı Eisenhower’ın yanından koltuğunun altında ABD Başkanı’nın portresiyle ayrılan Menderes, Dışişleri Bakanı Herter’in kapısında da 45 dakika bekletilince Washington Büyükelçisi Ürgüplü’nün, kulağına, “**ABD, Menderes’i sildi kardeşim.**” diye, 27 Mayıs’ın gelişini

fısıldadığı ilk ve tek gazeteci olan Karaveli'yle, 2010 yılında Ataköy'deki evinde buluştuk:

—*Adnan Menderes'in büyük umutlarla çıktığı ABD gezisinden eli boş döndüğünü biliyoruz; güvendiği dağlara kar yağdığı açıktı. Dışarıdan da görülebilen bu tablo dışında, geziyi başından sonuna takip etmiş bir gazeteci olarak, o gün, sonrasında yaşananların ipucu mahiyetinde ayrıntılar takılmış mıydı gözünüze? O geziyi diğerlerinden farklı kılan neydi?*

—O gün (9 Ekim 1959) Menderes, “Beyaz Ev”e Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile gitmişti. Bu tip konukları geldiğinde kapılara çıkan Eisenhower, Menderes’i giriş katındaki çalışma odalarından birinde karşılamakla yetindi. Görüşme sadece 20-25 dakika kadar sürdü. Bitiminde, fotoğraf çekmek üzere odaya girdiğimizde, Menderes, kolunun altında parlak kağıda sarılmış, imzalı, koca bir Eisenhower portresiyle gülümsemeye çalışıyordu. Esas konuya girilmediği, girilmişse bile sonuç alınamadığı belliydi. Keza Menderes, “Beyaz Ev” çıkışında Cadillac’ına binerken bana, **“Sadece bir nezaket ziyareti idi..”** demekle yetindi. ABD, belki yüzüne açık söylemese de Türk ekonomisini düzlüğe çıkarmak için istediği 500-600 milyon dolarlık yardımı vermeyeceğini hissettirmiş, Menderes’i silmişti.

—*Bu tespiti sadece Eisenhower görüşmesine dayanarak mı yapıyorsunuz?*

—Hayır. Aynı gün, Dışişleri Bakanı Christian Herter’in makamına, iade-i ziyarete gidildi. Bir gün önce Menderes’in elçilik binamızda verdiği davete **“şeref konuğu”** olarak katılan ve Türk Başbakan’ın kendisini büyük bir incelik ve özenle karşılayıp ağırladığı Herter, Menderes’i, herhangi bir ziyaretçimiş gibi, özel kalem odasında tam 45 dakika bekletti. Menderes, bu durumdan çok sıkıldı. Sürekli olarak ipek mendiliyle terini siliyordu. Halk ona karşıdır, bir daha seçilir, seçilmez, ayrı dava. Ben kendisine şiddetle muhalefet etmeme rağmen, koskoca Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı’nın bu şekilde aşağılanması tahammül edemedim ve Ürgüplü’ye neler olduğunu sordum. “*Bak*” dedi, “*Sana bir şey söyleyeceğim ama yazmayacaksın. Bunu çok uzun yıllar sonra açıklayabilirsin. Şimdilik ‘off the record’ yani. ABD,*

Menderes'i sildi kardeşim. Değil 500-600 milyon dolar, 1 dolar bile vermemekte kararlılar. Biz bunu 'hissettiğimizi' kendisine ilettik. Belki o da her şeyin farkında ama gene de şansını deniyor..." Menderes'in yapmak için 45 dakika beklediği bu görüşme de 15 dakika sürdü. Menderes örneğindeki gibi, bugüne kadar "beni şu devlet destekliyor" diye düşünenlerin hepsi yanılmıştır.

—*Yaptığı konuşmalara bakınca, Menderes gezi boyunca "Birleşik Devletlerin yeryüzündeki en güvenilir ve sadık müttefiki olduğumuzu" tekrarlamış. ABD, kendisine bu kadar bağlı bir lideri neden silmek istedi?*

—Büyük devletler, kendilerine yardımcı olan devlet adamlarını desteklerler. Ama destekleri süresiz değildir. Çıkarlarının sağlanamayacağını hissettikleri anda, o adamların üzerlerine bir çarpı işareti koyarlar.

—*İyi ama Menderes sırt dönmediğine göre, ABD neden artık ondan çıkar sağlayamayacağını düşünmeye başlamıştı?*

—Menderes hâlâ tamamen ABD'nin dümen suyundaydı. Ama o sonuçta Türk halkının seçtiği Menderes'ti. O ABD'deyken, Türkiye kaynıyordu. İnsanlar sokaklardaydı. Menderes'e olan halk desteği aşağıya doğru grafik çiziyordu. ABD bunu fark etti. 1950 seçimlerinde 69, 1954'te 31 milletvekili çıkaran CHP, 1957'de 178 vekile ulaşmıştı. ABD bugün de AKP iktidarının halk desteğinin eridiğini hissederse, Menderes'e karşı izlediği politikanın aynısını tekrarlayabilir. O gün Eisenhower'ın, bugün Obama'nın, yarın bir başkasının olması hiçbir şeyi değiştirmez. ABD'nin menfaati neyi gerektiriyorsa, o politika izlenir. Nitekim Menderes, Türkiye'ye gelir gelmez ***"1 Temmuz'da Sovyetler Birliği'ne gideceğini"*** söyledi. Soğuk Savaş'ta tereddütsüz ABD'nin yanında yer alan Menderes söylüyordu bunu. Bu sözleri, ciddi bir politika değişimine hazırlandığının işaretiydi. Sonra ne oldu? 1 Temmuz 1960'ta Moskova'ya değil, 27 Mayıs 1960 sabahı Yassıada'ya gitti. Sonradan öğrendik ki Menderes 25-26 Mayıs 1960'ta planladığı Atina gezisine de çıkmaya kalksaydı, Türk jetleri, Ege Denizi üzerinde yarı yoldan çevirecekti! 27 Mayıs'ta ABD'nin parmağı var mıydı, yok muydu ayrı mesele. Ama Menderes'i sildiği gerçektir. Bunda Menderes'in "gidici" olduğunu

görmesi kadar, CENTO toplantısından bir süre önce ABD'ye gelen Sovyet Hükümet Başkanı **Nikita Kruşçev**'in "silahsızlanma" önermesinin de etkisi vardı. Bir tür "barış taarruzu"na geçen Kruşçev, bilerek veya bilmeyerek Menderes'in elinden önemli bir propaganda silahını kapmıştı.

—*ABD'nin, Türkiye'den öncelikli beklentisi neydi o günlerde?*

—Sovyetler Birliği, Küba'ya füze yerleştirmek istemişti. Buna karşı ABD de Türkiye'ye füze yerleştirmek istedi. CENTO toplantısında, Jüpiter füzelerinin Türkiye'ye yerleştirilmesi ödününü rahatlıkla koparmıştı. Bu anlamda da artık Menderes'e ihtiyacı kalmamıştı. Tedirginlik duymadan "Hadi başka kapıya." diyebilirdi.

—*27 Mayıs, ABD'den bakıldığında "geliyorum" diyor muydu yani?*

—Birçok analiz vardı tabii. ABD'nin Menderes'i eskisi gibi tutmadığı konuşuluyordu. Türkiye de olup bitenleri görüyordu; sanırım şimdi de görüyordur.

—*Bir yazınızda, Menderes'in ABD'deki temasları sırasında yaşanan diplomatik skandallar ve küçük düşürmeye dönük davranışlardan sonra Başbakan ve yanındakiler için "bozguna uğrayan Türk takımı" ifadesini kullanmışsınız. Peki bu takımın soyunma odasında neler konuşuldu?*

—Yolculuk sırasında, hiçbir gazeteciye nasip olmamış, şiddetli bir tartışmam oldu Menderes'le. ABD'de yaşayan, 29 yaşında bir gazeteci olarak rahattım açıkçası. Belki Türkiye'de aynı cesareti gösteremeyebilirdim... Ama gazetecilerin büyük baskı altına alındığı, Tahkikat Komisyonlarının kurulduğu Türkiye'den uzakta olmanın cesaretiyle, işlerin kötü gitmeye başladığını ve sonunda kendisinin kaybedebileceğini söyledim. Sanırım ilk kez biri Menderes'e "kral çıplak" diyordu. Sonra gönlümü aldı ama o an çok kızdı. Küfre yakın sözcükler kullandı. Özellikle muhalifleri için. **"Çişini tutamayan İsmet Paşa'ya hükümeti bırakmam!"** dedi. Kendisinin bir nimet, Allah'ın lütfu olduğuna, onu kimsenin yerinden oynatamayacağına inanmış görünüyordu. Yanındakilerin sürekli göklere çıkardığı, sürekli övülen, gerçeklerin gizlendiği bir yalnız adamdı Menderes...

—“Kaybedebileceğini” söylerken kastınız darbeye uğrayabileceği miydi?

—Açıkçası hayır. Bir şey olacağını herkes biliyordu ama ne olacağını kestiremiyorduk. Vatan’da ki o zaman Oktay Akbal vardı, Fazıl Hüsni Dağlarca vardı, Sadun Tanju vardı... Askeri darbe olacağını kestirememiştik. Çünkü hiç darbeye karşılaşmamıştık. 27 Mayıs ilkti. Genelkurmay Başkanı’nı emrindeki rastgele bir adam gibi kullandığı için Menderes de tahmin etmemiştii.

—27 Mayıs’a ABD’nin müdahil olduğunu varsayarsak, Menderes’in yerine ikame edilen diye bahsetmek gerekir, darbe sonrası iktidarları, Menderes’in veremeyeceği düşünülenleri verdiler mi veya verebildiler mi ABD’ye?

—O apayrı bir konu tabii. ABD’yi memnun etti mi, etmedi mi konusuna girmek, o siyasetçileri ABD’ye tâbi göstermek olur. Ben o kanatta değilim. Johnson mektubuna İnönü sert tavır gösterdi, Ecevit döneminde biz afyonumuzu ekebildik, bir Kıbrıs Harekâtı’nı yapabildik mesela. Tâbi oldular demek, bu siyasetçilere haksızlık olur...

—Ama söylediğiniz olaylar da zaten sonraki darbelere davetiye çıkarmadı mı? O iktidarlar da böylelikle devrilmedi mi? ABD’ye rağmen politika izlemeye kalkışanların, darbelerle gönderilmesi gibi bir kısır döngü yok mu son tahlilde Türkiye’de?

—Orada haklısınız. Maalesef o kısır döngü oluyor. Bu da Atatürk dönemindeki şahsiyetli politikanın erozyona uğramasından kaynaklanıyor. 2. Dünya Savaşı’ndan sonra Sovyetler Birliği isteklerini empoze etmeye çalışarak Türkiye’yi ABD’ye, NATO’ya doğru itti. NATO’ya girince ABD’nin şemsiyesi altına girmiş oluyorsunuz. Bütün ülkeler için bu böyle. Tam bağımsızlık diye bir şey yok. Menfaatleriniz, diğerlerinin menfaatlerinin başladığı yerle sınırlı. Hem “Tam bağımsız olalım.” diyorsunuz hem de bir kampaşmada, biriyle omuz omuza olmak ihtiyacı hissediyorsunuz, “küçük devletler”in böyle bir ikilemi var.

“RUSLAR BOMBALASA BU KADAR GENERAL SAF DIŞI BIRAKILAMAZDI”

Türkiye, 28 Mayıs 1960 sabahı yeni Başbakanı’yla tanıştı: Darbeden önce 12 gün boyunca ABD’de ağırlanan **Cemal Gürsel**!

TBMM, 11 Ekim 1962’de 27 Mayıs’ı **“milli bir devrim”** kabul etti ve karşı çıkanlarla azimle mücadele kararı aldı.

11 Nisan 1963’te de 27 Mayıs **“Hürriyet ve Anayasa Bayramı”** kabul edildi.

“Aydınlar”, 27 Mayıs’ı **“Türkiye’ye demokrasiyi getiren ihtilal(!)”** diye diğer askeri müdahale ve darbelerden ayrı bir yere oturttu.

Bu dünyadan **“demokrasi çınarı”** diye uğurlanan **Çetin Altan**, 28 Mayıs 1960 tarihinde, **“Bugün Canım Yazı Yazmak İstemiyor”** başlığı altında Milliyet’teki köşesinde bakın neler yazıyordu:

“...Silahlı Kuvvetlerimizin Büyük Ata’nın yıllar arkasından akseden manevi direktifi ile yaptığı bu hareket, demokrasimizin en sağlam teminatı olarak tarihimize geçecek ve hürriyetlerden kendi sefil benlikleri için faydalanmak isteyen gafillere her zaman için unutulmaz bir ders olacaktır.

Milli Birlik Komitesi Başkanı ve Türkiye Silahlı Kuvvetleri Başkumandanı Orgeneral Cemal Gürsel’in yayınladığı demeçte bizzat belirttiği gibi, memleket, yakın bir zamanda demokrasinin şartlarına uygun bir idareye kavuşacaktır. Kurucu Meclis gereken esasları tespit ettikten sonra hür ve endişesiz bir seçimle memleketi, memleketin sevdiği lekelenmemiş insanlara bırakacaktır.

...Bize bugünleri tattıran ve bir milletin haysiyetine konmaya çalışılan tozları bir üfleyişle temizleyiveren Türk Silahlı Kuvvetleri sağ olsunlar. Kardeş kanı dökülmeden yapılan bu hareketin aynı vakar içinde gerçek demokrasinin temellerini atmasını bekliyor, seviniyor, övünüyor; övünüyor, seviniyoruz.”

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

Sürekli olarak sosyal dönüşüme katkısından bahsedilse de 27 Mayıs asıl büyük dönüşümü askeri kanatta yapmıştı. Üst rütbeli sayısının arttığı, kadro fazlasının giderilmesi ve ordunun da gençleştirilmesi gerektiği gerekçesiyle Kara Kuvvetlerinden 5 orgeneral, 123 korgeneral, 54 tümgeneral; Deniz Kuvvetlerinden 1 oramiral, 2 koramiral, 3 tümamiral, 9 tuğamiral; Hava Kuvvetlerinden 4 korgeneral, 7 tümgeneral, 14 tuğgeneral; Jandarma Genel Komutanlığından da 5 tuğgeneral olmak üzere TSK'deki generallerin yüzde 90'ı, bunlar dışında albayların yüzde 75'i, yarbayların yüzde 50'si ve binbaşılardan yüzde 30'una denk gelen 7 bin 200 kişi emekliye sevk edildi.

Bu, Türk Silahlı Kuvvetlerinin muharip subay gücünün yüzde 50'si demekti.

Cemal Gürsel Başkanlığında toplanan ve önce yapılacak milletvekili seçiminde **"EMİNSU"** olayını deşmemek üzere uzlaşan siyasi parti liderleri, devamında yaptıkları **"Çankaya Protokolü"**yle Yassıada mahkûmlarına af çıkarılmaması, Gürsel'in cumhurbaşkanlığı ve EMİNSU Derneğine bağlı subayların orduya geri alınmaması konularında da anlaşma sağladı.

Gürsel'in, tarihe EMİNSU (*Emekli İnkılap Subayları / TSK'den emekli edilen subayların orduya geri dönme faaliyetlerini yürütmek üzere kurdukları derneğin adıydı*) Olayı olarak geçen asker tasfiyesinin deşilmesinden çekinme sebebi, yıllar sonra hem ABD kaynakları hem de Milli Birlik Komitesi üyelerinin itiraflarıyla anlaşılacaktı.

"CIA+27 Mayıs iş birliği"nin mümkün olamayacağını savunan Cüneyt Arcayürek, **"ama"** diyordu:

"CIA, ihtilal gününden sonraki geleceğin portresini çizmek peşindeydi."

Nitekim, Gürsel'in 28 Mayıs 1960 sabahı saat 09.00 sularında tavsiyelerini almak üzere görüştüğü ilk isim dönemin ABD Büyükelçisi **Fletcher Warren**'dan başkası değildi. İkiliye görüşme sırasında tercümanlık yapmak üzere Selim Sarper de eşlik etti.

Warren'ın Washington'a yolladığı bilgi notuna göre ilk konuşan Gürsel'di:

"Geldiğiniz için teşekkür ederim. Gayriresmî bir görüşme yapacağız..."

Gürsel, "**darbe**"yle ilgili değerlendirmesini soruca Warren *"Daha önce Latin Amerika'da görev yaptım. Birçok askeri darbe gördüm. Amacını bir kenara bırakalım ama **asker olsaydım, yapılış biçiminden dolayı gurur duyardım.** Gördüğüm en titiz, en etkin ve en hızlı askeri darbeydi."* dedi ve devam etti:

"Ankara'da herkes sonuçtan mutlu görünüyor. İşin kolay yanı tamamlandı. Gerçek zorluklar şimdi başlayacak. Sorunlar çok olacak ve Türkiye'yle ABD'yi ve muhtemelen Batı'yı da kapsayacak. Ben çözüm yolları aramak için buradayım. Önümüzdeki aylarda da sizin, cuntanın ve iş başına gelecek hükümetin sorunları aşmanıza yardımcı olmaya çalışacağım."

Warren, Gürsel'e özel olarak **"orduyla ilgili görüşlerini"** de aktarmak istedi:

"Görevime Türk ve Amerikan halkları arasındaki ilişkinin önemine inanarak başladım. Türkiye'nin ABD ve hür dünya için önemli olduğuna inanıyorum. İlişkileri sürdürmek Türkiye için de eşit önemde. Türk ordusuna saygım en yüksek düzeydedir. Türkiye'nin öneminin ilk nedeni, istikrarı ve Türk ordusunun siyasete karışmamasıdır. Ama dünkü darbe ordudaki bu geleneği kırdı. Pandora'nın kutusunu açtı. Şimdi kimse içinden ne çıkacağını bilemez... Bu sabah, ne ordunun, ne de Türk halkının, yaşananların uzun vadedeki önemini anlamadığını hissettim. Uzun yıllar Latin Amerika'da görev yaptım. Birçok askeri darbe gördüm. Yıllar içinde Latin Amerika halklarının, yasama, yargı ve yürütme organı olan hükümetin yanı sıra dördüncü güç olarak nasıl orduyu görmeye başladıklarına şahit oldum. Eğer ordu, işlerin doğru gitmediğine karar verirse, yönetime el koyar. (...) Gelecekteki Türk ordusunun, Türk halkını da yakından ilgilendiren ve bölen herhangi bir siyasi çekişmenin dışında kalmakta çok zorlanacağını düşünüyorum. Bu düşünce, askeri darbeden daha fazla beni endişelendiriyor... Türk ordusunun bu

hareketinin dünyadaki etkisinin ne olacağını tahmin edemiyorum. Belki birkaç ay etkisi olmayabilir ama Türkiye'ye yapılacak yardım Amerikan Kongresi'nin onayına sunulduğu zaman etkisinin iyi olmamasından korkuyorum. Ordu, bu hareketiyle, hür dünya prensiplerini çiğnedi. Yani istikrarlı imajını sarstı. Bugünkü durumda, askeri cuntanın en önemli destek kaynağı özellikle Amerikan, İngiliz ve diğer yabancı basın olarak görünüyor. Çünkü, Menderes hükümetini eleştirdiler ve mücadele ettiler...

Gürsel **"Amerikalıları ne kadar çok sevdiğini ve iş birliği istediğini"** vurgulayarak başladığı cümlelerini **"yardım talebi"**yle bitirecekti:

"...Maliye Bakan Yardımcısına hazineye kaç para olduğunu sordum. 'Maaşlar ve diğer ödemeler için 180 milyon lira gerekiyor ama 23 milyon var.' dedi. İlk maaşları ödemenin ne kadar önemli olduğunu söylememe gerek yok. ABD, Türkiye'ye yaptığı olağan ödemesini, 1 Haziran'dan önce yapıp destek olabilir mi?"

Darbe sonrası idareye el koyanların da Menderes'in sonunu getiren sarmalın içine düşmesi için sadece 1 gün yetmişti!

Warren ile Gürsel'in ikinci görüşmesi 13 Temmuz 1960'ta oldu. Gündem **"emekliye sevk edilecek subaylar konusunda ABD yardımı"** idi.

Warren, **"Türk ordusunun zayıflatılmasının ABD çıkarları için sakıncalı olduğu"** kanaatiyle birlikte, Türkiye'nin bu plan için istediği parayı ABD'ye bildirdi. **"Ruslar, bir atom bombası atsaydı, bir hamlede, bu kadar Türk generalini saf dışı bırakamazdı"** diye ellerini ovuşturan NATO Kumandanı General Norstad'a göre bu **"kaçırılmaz bir fırsat"**tı ve **"bu aşamada devreye girilmeli"**ydi.

(Darbeden iki ay sonra, 24 Temmuz'da, Alparslan Türkeş'in de eşlik ettiği görüşmelerinde de Warren ile Gürsel'in konu başlığı "para" olacak ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, ABD Büyükelçisi'ne alenen ve ısrarla "Ben ABD hükümetinden 100 milyon istedim. Parayı alacak mıyız, almayacak mıyız?" diye soracak, karşılığındaysa Büyükelçi tarafından diplomatik bir dille tehdit edilecekti:

“1960’ta Türkiye, ABD’ye Meksika kadar yakın. Amerikan Genelkurmay’ının ve Ulusal Güvenlik Konseyi’nin, Türkiye’nin ihtiyaçlarını kendi ihtiyaçlarımız gibi dikkate aldığından eminim. Ayrıca eminim ki ortak muhalifimiz Sovyetler Birliği de Türkiye’ye yönelik herhangi bir saldırının bütün müttefiklere yönelik olduğunu biliyor.”

1958-1961 yılları arasında ABD Büyükelçiliği Askeri Ataşesi olan **Fred Haynes** de 10 Temmuz 2000 tarihinde Hürriyet’te şöyle diyecekti:

“Hiçbir resmi kayıta yer almıyor. Paranın hangi kaleminden aktarıldığı belli değil. Ama cömert bir para yardımını kesinlikle verdik. Görüşmeden sonra Büyükelçi Washington’u aradı ve resmen para istedi. Para verildi ve subaylar emekliye sevk edildi.”

Sadece Amerikalılar değil cunta lideri olarak 27 Mayıs darbesini fiilen yöneten, Milli Birlik Komitesi ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlığını yapan **Cemal Madanoğlu** da “CIA işe ‘sonradan el attı ve ordunun içine’ girdi... Ne birlik duygusu kaldı ne de asker arkadaşlığı... EMİNSU’lara ödenen 50-60 bin liralari Amerikalılardan aldık... CIA, 27 Mayıs’tan sonra gözlerini açtı. Bize ‘sicil verir’ hale geldi. Sonra bu raporlara göre ‘geri hizmete’ gidersiniz. CIA, 12 Eylül’e kadar öyle bilinçlendirdi ki... Sonra bunlar kim ki zaten? Evren, bir Hocazade... Ordu da vagon gibi gitti bu sağa kayışın arkasına takılıp...” diye bu alışverişi teyit etti.

14’lerden biri olarak Kopenhag’a sürülen Milli Birlik Komitesi üyesi **Şefik Soyyüce** de **İnanç Uğur’a** verdiği röportajda “**EMİNSU tazminatları ABD’den alındı.**” demiş ve iddiaları doğrulamıştı.

NATO ülkesi olduğumuz için yeniden teşkilatlanma ihtiyacının ABD’ye bildirildiğini söyleyen Soyyüce, “30 milyon dolarlık yardımı, komitenin kararı olmaksızın, **Gürsel’in kendi inisiyatifıyla aldığı**” iddia etti.

27 Mayıs’ın ertesi günü, sabah 09.00’da herkes şoktayken ve kimse tam olarak neler olduğu idrak edememişken, ABD Büyükelçisi’nin Cemal Gürsel’e bir dizi tavsiyeyle gitmesi bile aslında darbe sonrasına dair “**ön hazırlığı**” olan birilerinin var olduğunun işaretiydi.

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

MBK Üyesi Soyyüce, ABD'nin duruma ne kadar hâkim olduğunu kendi başından geçen bir olay üzerinden izah etti:

“Bir gün eski Mecliste oturuyorum. ‘Ziyaretçiniz var.’ dediler. Eski bir komutanımın oğlu. ABD’de eğitim görmüş, orada çalışıyor. ‘Gelsin.’ dedim. Bana sorular sormaya başladı. Şüphelendim. Dedim ki ‘Sen CIA’dan falan mısın?’, ‘Hayır.’ dedi. ‘Ama ekonomik istihbarat diye bir kuruluşanım. Türkiye’deki ekonomik durum hakkında bilgi almak üzere buradayım.’

Şok oldum. Ama dedim ki ‘Benden sana fayda olmaz. Çünkü açıkçası ben de bilmiyorum. Ama sen bana yardım edebilirsin.’

Biz de o arada duymuşuz ki Türkiye’nin yurt dışında 480 milyon dolar bir parası var. O zaman ihracatımız 150 milyon dolar. Bu parayı Türkiye’ye getirmemiz lazım ama kimin nerede parası var bilmiyoruz. Dedim ki ‘Sen bu konuda bize yardımcı ol. Kimin nerede parası var bize bildirirsen sevinirim.’

Birkaç gün sonra ABD sefaretinden liste geldi.”

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDA CIA OFİSİ

Balyoz operasyonları dalga dalga vurmaya başlayınca New York Times Türkiye Temsilcisi **Sabrina Tavernise**, *“Türkiye’de yıllarca dokunulmaz olarak görülen ordu, siyasi kaidesinden şaşırtıcı katiyet ile düşürüldü. Geçen hafta, bazıları çok üst rütbeli, düzinelerce subay gözaltına alındı. Derisini değiştiren ve modası geçmiş bir doktrinden sıyrılan Türkiye bundan sonra neler olacağı konusunda gergin.”* yorumunu yapmıştı.

Oysa yaşananların hiçbiri gerçekte Türkiye için yeni tecrübeler değildi; eski bir filmin çağa uyarlanmış ve elbette biraz daha cüretkâr sahnelerle donatılı versiyonundan ibaretti sahnedeki! 1938’den sonra, her gelen iktidar ve her inen darbe ile Türkiye’nin kabuğu renkten renge, şekilden şekle girmişti.

TSK İç Hizmet Kanunu, MİT, MGK ve Anayasa Mahkemesiyle “yeni dengeler” yaratan 27 Mayıs’ın değiştiremediği tek şey **“ABD himayesinde siyaset anlayışı”** oldu.

Milli Birlik Komitesi içinde görüş ayrılıkları su yüzüne çıkınca **Haydar Tunçkanat** tarafından **“kurşuna dizilmeleri”** dahi teklif edilen 14 üye, 14 Kasım 1960’ta görevlerinden azledildi, 15 Kasım 1960’ta Dışişleri’ne bağlı oluşturulan müşavirliklere atandı ve 20 Kasım 1960’ta da bizzat **Cemal Gürsel**’in emriyle, evlerinden baskınvari biçimde toplanarak yeni görev yerlerine sürgüne gönderildi. 14’lerin, Mürtet Hava Üssü’nden, **“Türkiye’den ne kadar uzakta olursa o kadar makbul”** anlayışıyla yolcu edildikleri dönüşü belli olmayan sürgün adresleri şöyleydi:

Alparslan Türkeş-Yeni Delhi, **Orhan Kabibay**-Brüksel, **Orhan Erkanlı**-Meksika, **Münir Köseoğlu**-Stockholm, **Mustafa Kaplan**-Lizbon, **Muzaffer Karan**-Oslo, **Şefik Soyyüce**-Kopenhag, **Fazıl Akkoyunlu**-Kabil, **Rıfat Baykal**-Tel Aviv, **Dündar Taşer**-Rabat, **Numan Esin**-Madrid, **İrfan Solmazer**-Lahey, **Muzaffer Özdağ**-Tokyo, **Ahmet Er-Trabiusgarp**.

ABD Büyükelçisi **Fletcher Warren**, Washington'a gönderdiği bilgi mesajında, **"Gürsel'den sonra en etkili kişi"** dediği **Alparslan Türkeş'in** ABD'nin **"taahhütlerini ve tutumunu anlamaya yanaşmadığını"** bildirmişti.

Türkeş'in anlamadıkları bununla sınırlı değildi. "İhtilalin kudretli albayı" CIA'nın İçişleri Bakanlığındaki varlığını anılarına şöyle not etti:

"Bakanlıkları dolaşırken İçişleri Bakanlığına gittiğimde, orada, ayrı bir odada Amerikalıları gördüm. Yetkililere sorduğumda 'Komünizmle mücadele için Amerikalılarla iş birliği yapıyoruz. Bunlar da koordinasyonunu sağlıyorlar.' cevabını aldım. İnceleyince gördüm ki İçişleri Bakanlığına dışarıdan gelen şifre, telgraf ile bakanlıktan dışarı çıkan tüm evraklar oradan geçiyor."

Amerikalıların İçişleri Bakanlığındaki odayı boşaltmalarını istemesi üzerine dönemin ABD Ankara Büyükelçiliği Birinci Sekreteri **William H. Doyle** Türkeş'e bir mektup göndererek, **"İçişleri Bakanlığındaki büronun CIA Ofisi olduğunu"** açıklamak durumunda kaldı!

Darbenin ardından, Türkiye'nin siyaset, toplum ve ekonomi alanlarındaki yapısal sorunlarını çözmeden sağlıklı bir demokrasiye geçme imkânı bulunmadığına inanan 14'ler, iktidarda kalarak "hızla endüstrileşme, toprak reformuyla feodal düzeni sona erdirmeye, tarımsal üretimi artırma, ülkü ve kültür birliğini sağlama, sosyal devlet yapısını güçlendirme"yi temel alan dört yıllık bir programın uygulanmasından yanaydı.

ABD ve İngiltere'nin Irak petrollerine ilgisine dikkat çeken 14'lerin programında "Kerkük ve Kerkük Türklerine dönük eğitim ve askeri destek projesi" de vardı. Buna göre Türkiye ile Kerkük arasında **"özel iletişim hatları"** ile bir **"nefes borusu"** açılacaktı.

CIA ajanı **Robert Amory'nin** 31 Mayıs 1960'ta verdiği brifingde, Washington'a **"darbeden sonra oluşacak kargaşadan Kürtlerin yararlanabileceği"** bilgisini fısıldadığını da düşününce 14'lerle birlikte daha başka nelerin tasfiye edilmiş olduğu üzerine biraz daha fazla ve ideolojik körlüğe kapılmadan kafa yormalı belki de!

Kaldı ki 14'lerin tek itirazı **“bundan sonraki rejime”** dair değildi. Alparslan Türkeş, 7 Eylül 1961'de, Yeni Delhi'den Cemal Gürsel'e yazdığı mektupta muhtemel idam kararlarına da karşı çıkacak ve eğer bu karar çıkarsa asla infaz edilmemesini isteyecekti:

“Orgeneralim,

Size asla yazmak niyetinde değildim. Fakat bugün memleketin yüksek menfaatleri bakımından, bazı hususların yüksek dikkatinize sunulması zaruri oldu. Şöyle ki:

Yüksek Adalet Divanı, birkaç güne kadar eski iktidar mensupları hakkında hükmünü verecektir. Adaletin hükmüne müdahale etmemek ve daima hürmetkâr bulunmak şarttır. Ancak hükümlerin infazı, yurttta mevcut durumun nezaketi göz önüne getirilince, ayrıca incelemeye değer görülmüştür.

Yüksek Adalet Divanı'nın vereceği cezalar içinde idam hükümleri bulunduğu takdirde, bunların tadil edilerek hafifletilmesi cihetine gidilmesi çok faydalı olacaktır. Çünkü:

- a) İdam cezalarının infazı, 13 Kasım'dan beri atılan çok hatalı adımlar dolayısıyla memlekette meydana gelmiş olan huzursuzluğu daha çok arttıracaktır.*
- b) Ölüm cezalarının infazı, yurt dışında milletimiz ve devletimiz aleyhinde tepkilere yol açacaktır.*
- c) Ölüm cezalarının infazı halinde, milletimizi bölen kin ve garaz duyguları şiddetlenecek ve 27 Mayıs'ın amacı olan birlik ruhunun geliştirilmesi güçleşecektir.*
- d) Yukarıda sıralanan mahzurlarına karşılık, cezaların infazı ile memlekette sağlanacak hiçbir fayda yoktur. Esasen siyasi suçlardan dolayı ölüm cezaları verilmesi bugünün insanlık duygularına uymamaktadır.*

Buraya kadar sıralanan mütalâalara ilaveten, hüküm bakımından da şu hususların incelenmesi lüzumludur:

I. Yüksek Adalet Divanı'nın vereceği idam cezalarının nihai incelenmesi, bununla ilgili kanun yürürlüğe girdiği tarihte tek meşru yasama organı bulunan 27 Mayıs Milli Birlik Komitesine aittir.

II. Bugün ise yasama organı yalnız başına 13 Kasım Komitesi değil Temsilciler Meclisi ile birlikte, komiteden meydana gelen Kurucu Meclistir.

III. Türk Anayasası'na göre idam hükümlerinin nihai incelenmesi, yasama organlarına aittir. Şu halde bugün Yüksek Adalet Divanının vereceği idam kararlarının yalnız 13 Kasım Komitesince incelenmesi hukuki ve meşru olamaz.

Aksi halde, millet ve tarih önünde sorumlu olacağınızı hatırlatırım."

Nitekim Türkeş, Başbakanlık Müsteşarı olduğu günlerde de Menderes ve DP ileri gelenlerinin yurt dışına gönderilmesi için pasaportlarının hazırlanarak, ilgili ülkelerle temasa geçilmesi talimatı verdiğini söylemişti.

Milli Birlik Komitesi Üyelerinden Numan Esin, sürgünde bulunduğu dönemde yazdığı mektuptaki ***"İhtilalin sosyal ve ekonomik olabilmesi ve bu yolda başarıya erişmesi için doğuşundan önceki siyasal mekanizmayı temelinden yıkmayı, sosyal ve ekonomik düzeni olumlu biçimde değiştirmesi, sosyal güçleri yeni bir dengeye ulaştırması gerekir. Geçmişteki sosyal ve ekonomik mekanizma devam ediyorsa, siyasal mekanizma da devam edecek demektir. Yeni sosyal güçler örgütlenmez de hiç değilse sosyal ve ekonomik değişiklikler yaratılamazsa önümüzdeki yıllar için karşı ihtilal alternatifi Türkiye'yi çok güç durumlara sokabilir."*** ikazında haksız sayılmazdı.

27 Mayıs'tan sonra hazırlanan ve halkoyu ile kabul edilen Anayasa ile sendikal faaliyetler, fikir ve ifade gibi ***"özgürlükler"*** alanında sosyal düzen değiştirilmişti. Türk Silahlı Kuvvetlerine ***"Cumhuriyeti Koruma ve Kollama görevi"*** veren ve sonraki darbe tartışmalarının da merkezinde bulunan İç Hizmet Kanunu kabul edilmiş, Milli Güvenlik Kurulunun kurulması, Milli

İstihbarat Teşkilatı, Anayasa Mahkemesi, TÜBİTAK gibi kurumların tesisi ile yeni bir sistem inşa edilmişti.

Ve fakat...

Yeni dengelerin hâkimiyeti, 27 Mayıs'tan 12 Mart'a kadar geçen sürede Talat Aydemir'in darbe girişimleri, 9 Mart olayı, üst rütbeli subayların siyasilere ve gazetecilere ikaz mektuplarını engelleyemedi. Çünkü Türkiye'de her şey değişmiş, bir şey değişmemiş; Esin'in bahsettiği "siyasal mekanizma" işlemeye, 27 Mayıs öncesi kaldığı yerden devam etmişti.

Darbenin sadece Menderes'in son günlerinde gündeme getirdiği "alternatif ittifaklar" seçeneğini bertaraf ettiği ortadaydı. Ortak Pazar'a girilmesi, Atatürkçülüğün NATO ve CENTO ölçülerinde yeniden yorumlanması, ABD'nin Sovyetler'in nükleer üs yapmak istediği Küba'yı ablukaya almasından sonra, Amerikan füzelerini barındıran Türkiye'nin Rus tehdidiyle karşı karşıya bırakılmış olması, siyasi mekanizmanın halen ABD yörüngesinde olduğunu gösteriyordu.

İbrahim Metin'in İhtilalciler Hesaplaşıyor'daki ifadesiyle "İster benimseyenlerin ilan ettikleri gibi, ister sevmeyenlerin dediği gibi kabul edilsin; 27 Mayıs çok pahalıya mal olmuştur. Bu pahalı hareket, iyi amaçlar güdenlerin elinden alınıp, bazı şahısların istikbali uğruna yine o bazı şahıslar eliyle haraç mezat satılmıştır."

Öyle ki Orhan Erkanlı'ya **"Tam zamanında yaptığınız tarafsız müdahale ile bizi de milleti de kurtardınız."** diye minnet eden, ihtilalin ertesi günü Harp Okulunda kendisiyle görüşmeye gelen Alparslan Türkeş'e, **"Memleket idaresine el koymanıza sevindiğimi samimiyetle belirtmek isterim. Çünkü benim geceleri gözüme uyku girmiyor, memleketi bu çıkmazdan nasıl çıkaracağımızı düşünüyor bir hal çaresi göremiyordum..."** diyen Menderes'in idamı buzdağının sadece hatırdaki kalan kısmıydı.

İşte o bilançonun unutulmaya çalışılan kısmı:

30 Mayıs 1960: İçişleri Bakanı **Dr. Namık Gedik**, tutuklu bulunduğu Harp Okulunda pencereden atlayarak şüpheli biçimde intihar etti.

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

26 Eylül 1960: 12 Temmuz 1960'ta "vatana ihanet" suçundan Yüce Divan'a sevk edilen **Celal Bayar**, bel kemeriyle intihara teşebbüs etti.

3 Ağustos 1960: 235 general ve amiral emekliye sevk edildi.

17 Şubat 1961: Sağlık Bakanı **Lütfü Kırdar**, yargılandığı sırada kalp krizi geçirerek Yassıada'da hayatını kaybetti.

15 Eylül 1961: 14 Ekim 1960'ta başlayıp 11 Ağustos 1961'de sona eren ve 1 yıldan kısa sürede 587 sanık ve 1063 tanığın dinlendiği Yassıada duruşmaları sonunda Yüksek Adalet Divanı kararını açıkladı; 15 kişiye ölüm cezası, 31 kişiye müebbet hapis cezası, 418 kişiye çeşitli cezalar verilen *(12 ölüm cezası ise müebbet hapse çevrildi.)*

16 Eylül 1961: Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan İmralı Adası'nda idam edildi.

17 Eylül 1961: Başbakan Adnan Menderes İmralı Adası'nda idam edildi.

Ve Türkiye sonraki yarım asır boyunca Yassıada'yı demokrasi yetiştireceği bir seraya dönüştürmeyi denedi, denedi, denedi; bir yarım asır daha deneyecek gibi...

“ÇİZMEM YOK AKLIM YARIM”

Londra’da, Zürih’te ne kadar **“diplomatik çözüm”** arıyor görünseler de Rum yönetimin nihai hedefi hiç değişmeyecekti:

Kıbrıs’ı tamamen bir **“Elen”** adası haline getirmek ve **“Megalo İdea”**ları olan **“Enosis”**i gerçekleştirerek **“Büyük Yunanistan”**da birleşmek.

2 Temmuz 1952’de Atina’da Makarios başkanlığında başlayan gizli görüşmeler neticesinde, 7 Mart 1953’te kurulan ve mensupları daha sonra EOKA terör örgütü bünyesinde katliamlar yapan **“İhtilal Konseyi”**nin gizli bir yemini vardı:

“ENOSİS davası hakkında bildiklerimi ve bundan böyle bileceklerimi işkence altında ve canım pahasına bile olsa bir sır olarak gizli tutmaya Tanrı huzurunda yemin ederim. Bana verilen tüm emirlere sorusuz olarak itaate deceğim.”

İtaatkâr konsey üyesi Albay Grivas, Makarios’tan aldığı emir doğrultusunda 1954’te adaya silah sevkiyatını tamamlamış, 1955 yılında da EOKA’yı kurarak, karma köylerdeki Türkleri o silahlar zoruyla sürmeye başlamıştı. İlk üç yıl içinde 33 köy Türklerden arındırıldı(!)

Yol haritaları **“Akritas Planı”**ydı.

Dönemin Cumhurbaşkanı Makarios’un “iki toplumlu”luk üzerine inşa edilen 1960 Anayasası’nı tanımadığını ilanından sonra, Kıbrıs’ta EOKA eliyle tam bir etnik temizlik başladı; Türkler önce devlet kurumlarından sonra evlerinden uzaklaştırıldı. 103 köyden boşaltılan on binlerce Kıbrıs Türkü denize çıkışı olmayan, Rum kuşatmasındaki bölgelere kısırıldı. Kalanlar köylerle birlikte yıkıldı.

Daily Herald muhabiri, gazetenin 1 Ocak 1964 nüshasında **“Kanlı Noel”**i dünyaya **“Türk evlerine geldiğimde dehşete düştüm. Duvarlar dışında tamamen yok olmuşlardı. Bir napalm saldırısının bile bu kadar büyük bir yıkım yaratabileceğinden şüphe etmekteyim...”** cümleleriyle anlattı.

Bu canilik dünyanın başka bir köşesinde ve başka bir milletin mensuplarına karşı yapılmış olsaydı; on binlercesinin zulme uğramasına gerek kalmaksızın, bir tek Lefkoşe, Kumsal Semti, İrfanbey Sokağı, 2 numaralı evde, evin sahibi Hasan Efendi ile tuvalete sakladığı eşi Feride Nine'nin, banyonun bir köşesine sığınmış kız kardeşleri Nuvber ile 5 aylık bebeği Işıl'ın, Kıbrıs Türk Alayında görevli Binbaşı Dr. Nihat İlhan'ın eşi Mürüvvet Hanım ile saklandıkları banyo küvetinde ikisi göğsünün üzerinde, biri dizinde yatan üç oğlunun katledildiği evdeki manzara yeterdi "insanlığı" ayaklandırmaya;

Duvarlara yapışmış insan etleri ve tavandan damlayan kan pıhtıları!..

Velhasıl...

Adadan gelen haberler, adım adım bir Türk soykırımına gidildiğini gösteriyordu.

1960 Garanti Anlaşması'yla, taraf devlet olarak sahip olduğu hakları kullanmak isteyen Türkiye, Rumlara ilk uyarısını 24 Aralık 1963 tarihinde yaptı ve jetlerini Kıbrıs üzerinde uçurdu.

4 Mart 1964'te BM Güvenlik Konseyinin kabul ettiği **"beşli plan"** kapsamında, Kıbrıs'a üç ay için milletlerarası barış kuvveti gönderilmesine karar verildi.

12 Mart 1964'te, Türkiye, Kıbrıs'a müdahale konusunda garantör devletlere 48 saat süre verdi.

16 Mart 1964'te de TBMM, İnönü hükûmetine Kıbrıs'a müdahale yetkisi verdi.

7 Nisan'da, Makarios'a, devam eden saldırılarla ilgili bir mektup gönderen İnönü, 2 Haziran 1964'te Kıbrıs'a "çıkarma" kararı aldığını açıkladı.

Genelkurmay Başkanı Cevdet Sunay'ın bilgilendirmesinden sonra İsmet İnönü 6 Haziran 1964 tarihinde Bakanlar Kurulunda yaptığı konuşmadaki *"Arkadaşlar tarihi kararlar arifesindeyiz. Askeri hareketler daima zor kararlardır. Hiçbir şey maceraya gelmez, askeri hareketlerde çok*

dikkatli olmak lazım. Siyasi geri çekilmeler telafi edilir. Konjonktür müsaittir, siyaseten kaybettiğimiz alanı tekrar kazanırız ama askeri mağlubiyetlerin telafisi gayri kabildir. Atatürk'ün Cumhuriyetinin kazandığı bunca başarı bir anda yok olur gider...” sözlerine bakılırsa bu karar kaçınılmazlığından ötürü ve hayli zorlanarak alınmıştı.

İnönü hükümetine en büyük baskıyı Amerikan başkanı Lyndon B. Johnson yapmıştı.

5 Haziran 1964 tarihli mektubunda Johnson, **“NATO’lu müttefiklerinin rıza ve onayını almadan Kıbrıs’a müdahale kararı alan Türkiye”ye tehditler savuruyor, Sovyetler’le çatışma halinde yalnız bırakılacağını söylüyordu.**

İşte, Türk siyasi tarihinin en önemli kırılma belgelerinden biri de olan **“Johnson Mektubu”**nun İnönü’yü **“bu ne biçim ittifak”** diye isyan ettiren satır başları:

“Sayın Bay Başkan,

Türkiye hükümetinin Kıbrıs’ın bir kısmını askeri kuvvetle işgal etmek üzere müdahalede bulunmaya karar vermeyi tasarladığı hakkında Büyükelçi Hare vasıtasıyla sizden ve Dışişleri Bakanınızdan aldığım haber beni ciddi şekilde endişeye sevk etmektedir. En dostane ve açık şekilde belirtmek isterim ki geniş çapta neticeler doğurabilecek böyle bir hareketin Türkiye tarafından izlenmesini, hükümetinizin bizimle evvelden tam bir istişarede bulunmak hususundaki taahhüdü ile uyuşur saymıyorum...

(...)

Böyle bir harekete girişmeden önce, Birleşik Amerika’yla tam istişarede bulunmak mesuliyetini kabul etmenizi hassaten rica etmek mecburiyetindeyim...

(...)

Birleşik Amerika bu durumda bilcümle istişare olanaklarının hiçbir şekilde tüketilmediği ve dolayısıyla tek taraflı harekete geçme hakkının henüz kullanılamayacağı inancındadır.

Diğer taraftan Bay Başkan, NATO vecibelerine de dikkatlerinizi çekmek mecburiyetindeyim. Kıbrıs'a vaki olacak Türk müdahalesinin Türk-Yunan kuvvetlerini askeri bir çatışmaya götüreceği konusunda zihninizde en ufak bir tereddüt olmamalıdır. Dışişleri Bakanı Rusk, Lahey'de yapılan son NATO Bakanlar Kurulu toplantısında Türkiye ile Yunanistan arasında bir savaşın kelimenin tam anlamıyla düşünülemez olarak kabul edilmesi gerektiğini söylemişti. NATO'ya iltihak esası icabı olarak, NATO memleketlerinin birbirleriyle savaşamayacaklarını benimsemek demektir. Almanya ve Fransa, NATO'da müttefik olmakla 100 yıllık husumet ve düşmanlıklarını gömmüşlerdir. Aynı şeyin Yunanistan ve Türkiye'den de beklenilmesi gerekir. Ayrıca Türkiye tarafından Kıbrıs'a yapılacak askeri bir müdahale Sovyetler Birliği'nin meseleye doğrudan doğruya karışmasına yol açabilir. NATO müttefiklerinizin, tam rıza ve muvafakati olmadan Türkiye'nin girişeceği bir hareket neticesinde ortaya çıkacak bir Sovyet müdahalesine karşı Türkiye'yi savunmak mükellefiyetleri olmadığını müzakere etmek fırsatı bulmamış olduğumu takdir buyuracağınız kanaatindeyim...

Diğer taraftan Bay Başkan (...) Birleşmiş Milletler arabulucusu henüz işini bitirmemiştir. Hiç şüphe yok ki Birleşmiş Milletler üyelerinin çoğunluğu, Birleşmiş Milletler gayretlerini baltalayacak olan ve bu zor meseleye Birleşmiş Milletler tarafından makul ve barışçı bir çözüm bulunmasına yardım edebilecek herhangi bir ümidi yıkacak olan Türkiye'nin tek taraflı hareketine en sert bir şekilde tepki gösterecektir.

Aynı zamanda Bay Başkan, askeri yardım alanında Türkiye ile Birleşik Devletler arasında mevcut iki taraflı anlaşmaya dikkatinizi çekmek isterim. Türkiye'yle aramızda mevcut Temmuz 1947 tarihli anlaşmanın 14'üncü maddesi mucibince, askeri yardımın verilmiş amaçlarından gayri gayelerle kullanılmaması için, hükümetinizin Birleşik Devletlerin onayını alması gerekmektedir. Hükümetiniz bu şartı tamamen anlamış bulunduğunu muhtelif vesilelerle Birleşik Devletlere bildirmişti. Mevcut şartlar altında Türkiye'nin Kıbrıs'a yapacağı bir müdahalede Amerika tarafından temin

edilmiş olan askeri malzemenin kullanılmasına Birleşik Devletlerin muvafakat edemeyeceğini size bütün içtenliğimle bildirmek istiyorum...

(...)

Sizin, Türkiye hükümetinin Başbakanı olarak sorumluluklarınız var, benim de Birleşik Amerika Başkanı olarak sorumluluklarım mevcuttur. Bu sebeple, en dostane şekilde size şunu bildirmek isterim ki bize yeniden ve en geniş ölçüde danışmaksızın böyle bir harekete girişmeyeceğinize dair bana güvence vermediğiniz takdirde meselenin gizli tutulması hususunda Büyükelçi Hare'den isteğinizi kabul etmeyecek ve NATO Konseyiyle, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyini acele toplantıya çağırmak mecburiyetinde kalacağım...

Bu mesele hakkında sizinle şahsen görüşebilmemizin mümkün olmasını isterdim. Ne yazık ki (...) Birleşik Amerika'dan ayırlanamaktayım.

Ayrıntılı görüşmeler için siz buraya gelebilerseniz bunu memnuniyetle karşılarım..."

Johnson'un tehditlerine, 13 Haziran 1964'te "Mektubun yazılış tarzı ve içeriği Türkiye için hayal kırıcı olmuştur. Türkiye için başından beri ABD'yle karşılıklı görüş alışverişinde bulunmuştur." diye diplomatik bir dille cevap veren İnönü, ABD Başkanı'nın davetini kabul ettiğini de bildirdi ve 21 Haziran'da Johnson'un özel uçağıyla ABD'ye gitti.

İnönü'nün Amerika gezisi öncesi, Kıbrıs politikasıyla ilgili olarak, TBMM'den güvenoyu almakta zorlanması dikkat çekiciydi. (200 lehte oya karşı, 194 milletvekili aleyhte oy kullandı)

Washington dönüşü İnönü "Amerikalılar ile vardığımız netice, bu güçlüklerin hallini kolaylaştıracaktır." dese de güçlükler halledilemediği gibi, 16 Temmuz 1964'te Girne Kalesi'ni zorlamaya başlayan Rumlar, Türk yerleşim birimlerini kana bulamaya da devam edeceklerdi.

Bu süreç, Türkiye'deki ilk Amerikan aleyhtarı gösterileri de tetikledi. Ankara'da başlayan protestolar kısa sürede İstanbul ve İzmir'e yayıldı.

Türkiye’de, ABD’yle ittifak gereği SSCB’yle gerginliği tırmandırmanın yanlış olduğunu savunanların sayısı artmıştı.

İnönü’nün Kıbrıs danışmanı Prof. Nihat Erim olayları *“O zamana kadar dünyanın tek memleketi Türkiye idi ki orada Amerikalılara ‘Go Home’ denmiyordu. Johnson Mektubu’ndan sonra Türk kamuoyunda Amerika’ya güven çok sarsılmıştı ve ilk defa olarak olumsuz bir kamuoyu meydana gelmeye başlamıştı”* diye değerlendirdi.

Trajik olan ise, ABD’ye karşı başlayan halk -özellikle de gençlik- hareketlerinin, kısa sürede, büyük bir ustalıkla, ABD lehine iktidar değişiklikleri için malzeme yapılacak olmasıydı!

Öte yandan...

Johnson Mektubu’nu yayımlayarak yılın gazetecisi seçilen **Cüneyt Arcayürek**, iç politikada zor günler yaşayan İnönü’nün bu mektubun yazılması için özel bir çaba sarf ettiğini ve her şeyin diplomatik bir oyundan ibaret olduğunu iddia ediyordu!

Arcayürek’e göre, İnönü’nün **Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin’e “Amerikan Büyükelçisi’ne adaya çıkacağımızı bildir”** talimatının arkasında bu var.

Nitekim, Erkin’in **“Aman paşam nasıl haber verimiz. Hemen ‘yapmayın bu halı’ derler, müdahale edip durdururlar.”** diye uyarmasına rağmen, İnönü **“Sen söyle söyle.”** diye ısrar etmiş ve Johnson mektubu ile **“çıkarma”** için harekete geçirilmiş olan kısıtlı imkânlarla sahip Türk askerleri geri çağırılmıştı.

Johnson mektubunun diplomatik bir oyun olduğu tezini savunanlara göre, İnönü, bu hamlesiyle kendisine yöneltilen eleştirilerin adresini değiştirmiş oldu.

Gece Gelen Mektup kitabı için **Haluk Şahin’e** konuşan Arcayürek, Johnson mektubunun Türkiye’ye faydası(!)nı şöyle anlatmıştı:

“Türkiye kendi hayatı çıkarlarını korurken, kullanacağı silahlar konusunda önemli bir ders çıkardı. Ne diyordu ABD Başkanı Johnson’un

mektubu? ‘Benim sana verdiğim silahlarla bunu yapamazsın’ diyordu. O zaman anlaşıldı ki silah açısından tek bir devlete bağımlı olmak iyi bir şey değil. Bu mektuptan sonra çıkarma gemileri yapılmaya başlandı.”

Arcayürek’in Şahin’e anlattıkları arasındaki belki de en kilit ifade: *“Daha sonra onu eleştirenlerden Demirel, İsmet Paşa’nın yaşadıklarının ne kadar haklı olduğunu yaşayarak gördü. 1967 Kıbrıs bunalımında aynı şeyleri yaşadı.”*

ABD/NATO prangasını devletin boynundan söküp atamadıkları sürece partilerin veya liderlerinin adının değişmesinin hiçbir anlamı olmayacaktı!

Aynı şekilde dönemin Washington’daki Türk Büyükelçiliğinde müsteşar olan **İlter Türkmen** de *“Biz Johnson’ın mektubunu tahrir ettik. Hükümet böyle bir notanın gelmesini bekliyordu. İsmet Paşa’nın hakikaten müdahaleye niyeti olsaydı, Amerikan hükümetinin fikrini sormazdı. Amerikan sefirini çağırıyor ve diyorlar ki ‘Biz Kıbrıs’a müdahaleye karar verdik. Sizin bu konuda bir görüşünüz var mı?’ Adamlar müdahaleyi engellemek için ne kadar ağır bir mesaj göndermek gerekiyorsa, o kadar ağır bir mesaj gönderiyorlar.”* diyerek Arcayürek’in tezini destekliyordu.

Dönemin tanıklarından adını gizli tutan bir başka diplomat da yine Haluk Şahin’e Türkiye’nin çıkarma yapmaya hazır olmadığını bu nedenle ABD’nin “durun çıkmayın” demesinin sağlandığını anlattı.

Bu paralelde Johnson mektubu aleni bir hezimet mi yoksa Türk tarafının sevk ve idaresinde gelişen örtülü bir zafer mi takdiri sizin...

Niyet her ne olursa olsun, bu mektupla, ABD’nin yoluna engel çıkaracağını sezdiği anda, Türk devletini aşağılamaktan, tehdit ve şantaja başvurmaktan çekinmediğini, çekinmeyeceğini ispat ettiğiyse kesin.

Türkiye’deki Amerikan karşıtı gösterilere meşruluk kazandırdığı için **“dahice”** sayılan bu tavrın reel sonuçlarına baktığımızda;

17 Aralık 1965’te Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda, **Makarios’un tezinin kabul edilerek “BM teşkilatının eşit haklara sahip üyesi**

sıfatıyla Kıbrıs Cumhuriyeti, BM Yasası'na göre, hükümler ve bağımsız bir ülkedir ve bu ülkeye yabancı müdahalesi kabul edilemez” kararı alındığını ve Nihat Erim’in ifadesiyle “komünizmi önleyeceği zannıyla 15 bin Yunan askerinin ve NATO silahlarının adaya girmesine göz yuman ABD”nin müttefikimiz olarak kalmaya devam ettiğini görüyoruz!

Dolayısıyla...

30 Aralık 1963'te Kıbrıs'taki kanlı olaylar bütün şiddeti ile devam ederken gazetecilerin “Çizmenizi ne zaman giyeceksiniz?” sorusuna “Çizmem yok, aklım yarım.” cevabını veren İnönü'nün, Johnson'a yazdığı cevap mektubundaki **“NATO'nun bünyesi, mütecavizin iddialarına kapılacak kadar zayıfsa, tedaviye muhtaç demektir. Bizim anlayışımıza göre, Atlantik Antlaşması, üye devletlere, taarruza uğrayan üyeye derhal yardım etmek vecibesi yüklemektedir. Her üyenin takdirine bırakılmış olan husus, bu yardımın sadece mahiyet ve ölçüsüdür. Şayet diğer üyeler, Sovyet müdahalesine maruz kalan NATO üyesinin haklı olup olmadığı, müdahaleyi kendi davranışı ile tahrik edip etmediği gibi hususları tartışmaya kalkışılar ve tartışma sonucuna göre yardım mükellefiyetleri olup olmadığının tespiti cihetine giderlerse, NATO ittifakının temel direkleri sarsılmış ve anlamı kalmamış olur.”** cümleleri siyaset tarihimizde “bir hoş seda”dan ibaret kaldı...

“SAVAŞA GİRSEYDİK KANIMIZI DEĞİŞTİRİRLERDİ”

Kendi ifadesiyle o “**hep İsmet Paşa’nın yanında**”ydı, hatta bu isimle bir kitap da yazdı.

Haliyle, bu kitabın ilhamını da oluşturan yazı dizisinin Yeniçağ’da yayımlandığı günlerde, o sırada hayatta olan **Ali İhsan Göğüş “dönemin tanığı”** sıfatıyla arayıp da telefonda hatıralarını paylaşınca, buluşup devamını getirmemek, bunu bir söyleşiye dönüştürmemek olmazdı.

Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk Turizm ve Tanıtma Bakanı olan, Devlet Bakanlığı da yapan ve bu görevleri ABD’nin Kıbrıs’ta nefes aldırılmamak gayesiyle üzerimize çullandığı günlere denk gelen Göğüş, aynı zamanda Johnson mektubunu TBMM kürsüsünden okuyan kişiydi.

Türk Haberler Ajansı, Dünya ve Cumhuriyet gazetelerinin yazı işleri müdürlüklerini, Kim dergisinin başyazarlığını ve Radyo Televizyon Yüksek Kurulu Başkanvekilliğini de yapan Göğüş bu söyleşiden sadece 1 yıl sonra vefat etti. Dolayısıyla bu kitaba naklettiklerim, o tecrübeli gazeteci ve siyaset adamının belki de ölümünden önceki son geniş kapsamlı röportajı hüviyeti taşıması bakımından da değerli.

“İkinci Cihan Harbi’ne girseydik Ruslar Anadolu’yu koruma bahanesiyle 50 tümenlerini topraklarımıza sokacaklardı. O 50 tümen, Türkiye’den bir daha asla çıkmazdı. Doğu Almanya’dan 50 sene sonra çıktılar ama onların arkaları vardı; Hristiyanlardı. Türkiye savaşa sokulsaydı, Rusya, 50 tümenle 15 milyon nüfusumuzun kanını değiştirdi.” diye başladığımız sohbette Göğüş, hem İnönülü yılları anlattı hem de o günden bugüne tecrübeyle sabitlemiş uyarılarda bulundu.

Türkiye’nin “NATO gerçeği ile yüzleşme anı”na da tanık olan eski bakan, “**Yeni bir dünya kurulur ve Türkiye orada yerini alır.**” sözünün perde arkasını aktardı:

—*Türk Dış Politikasının seyrini takip eden veya yakın siyasi tarihe meraklı olanlar, Johnson mektubundan içeriği ve Türkiye-ABD ilişkilerine etkisinden az ya da çok haberdarlar. Ama o günlerin tanıkları dışında, mektubu, TBMM kürsüsünde okuyanın siz olduğunu pek az insan biliyor...*

—Evet. Johnson mektubunu aldığı anda İnönü'nün rahatsız bir hali vardı. Bakanlar Kurulu toplantısında bana “Mektubu sen oku.” dedi.

—*İçeriğinden dolayı mıydı rahatsızlığı?*

—İçeriği hepimizi rahatsız etti. Ama o anda sağlığıyla ilgili kendini iyi hissetmiyordu.

—*Başından sonuna Türkiye'ye gizli-açık tehdit ve şantajlardan oluşan bir metni nasıl okuyabildiniz; zorlanmadınız mı?*

—Tabii o an, bir görevi yerine getiriyorsunuz. Ama İnönü'nün cevabı bizim açımızdan, bizi rahatlatan bir adımdı. O cevap bir edebiyat şaheseri idi.

—*Ama tarihin akışına etki eden edebi yanı olmasa gerek...*

—Johnson “Yunanlılarla iyi geçinmemizi” tavsiye ediyor mektubunda. İnönü'nün cevabı: **“Siz mi bana iyi geçinmeyi tavsiye ediyorsunuz? Ben Yunanlılara yaktıkları Türk köylerinin dumanı tüterken elimi uzattım. Şimdi Yunanlılarla dostluğu bana siz mi öğreteceksiniz?”** O mektupta İsmet Paşa'yı asıl yaralayan 6. Filo'nun iki müttefik arasına girmesi değildir. Bu normaldir...

—*Nesi normal?*

—Bir Türk-Yunan savaşı olsa NATO çökecekti. NATO'nun patronu buna müsaade eder mi? Ama o mektupta bir cümle var ki İsmet Paşa'yı asıl rahatsız eden budur.

—*Hangi cümle o?*

—*“Rusya size saldırırsa ben sizi koruyamam.”* İnönü'yü “Bu mu ittifak? Bu mu ittifak? Bu nasıl ittifak?” diye çıldırtan cümle budur.

—*Bu mektubun İnönü'yü rahatsız etmekten ziyade rahatlattığını savunanlar da var. Buna göre, İnönü, ABD'nin çıkarmayı engellemesi için ABD Büyükelçisi'ni çıkarma kararından özellikle haberdar etti... Doğru mu?*

—Bakın İsmet Paşa macera adamı değildi. Biz çıkarma kararı verdik. Çıkarma yapılacak. Gemimiz yok. Şilelerle Girne sahiline asker çıkaracağız. İkinci Cihan Harbi'nde, Mısır'a talim terbiyeye gönderilen generallerimiz, Refah gemisinin torpilleriyle şehit oldu. Burada da adamlar Girne sırtlarına hâkim tepelerden, toplarla bizim gemilerin hepsini batıracaklardı. Ama halk baskısı öyle bir noktaya gelmişti ki çıkarma kararını almak zorunda kaldık biz. Oysa İnönü'nün önceliği hep siyaseten çözümdü. Siyasette ebedi mağlubiyetin galibiyetin olmadığına inanırdı. *"Siyasette bugün mağlup gözüüksün yarı galip olursun. Ama askeri mağlubiyetlerin telafisi gayri kabildir."* derdi. *"Eğer Kıbrıs'ta başarısızlığa uğrasaydık, 50 yıllık Cumhuriyet'in çalımı bir anda biter."* derdi.

—ABD'nin freni iyi oldu diyorsunuz yani. Öyleyse İnönü neden o kadar çıldırdı, iç siyasete dönük hareketler miydi onlar da?

—1962'de Ruslar ile Amerikalılar, Küba'daki füze rampalarının kaldırılmasına karşılık, Türkiye'de, Sinop'ta bulunan ve Türkiye'nin savunması için de önemli olan füze rampalarının kaldırılması konusunda anlaştılar. Kennedy Türkiye'ye telefon etti. Türkiye de bunları kaldırdı. İnönü'yü çıldırtan budur. Çıldırması doğrudur. Demıştır ki *"Biz bir telefonunuzla kendi korumamızı sağlayan füze rampalarını kaldırdık. Bu nasıl ittifak?"* Onu en çok üzen, NATO'nun işlemeyeceğini görmek oldu. *"NATO burada işlemezse nerede işler?"* dedi. Bunun üzerine de *"Yeni bir dünya kurulur ve Türkiye orada yerini alır."* sözünü söyledi.

—Böyle bir krizin ve uğradığı tehdit/hakaretlerin ardından İnönü'nün aynı Johnson'un uçağıyla ABD'ye gitmesi çok eleştirildi. Dışarıdan bakınca teslim olmuş gibi... Kafasında ne vardı giderken ABD'ye, niye gitti?

—Herkes "Gitmesin, gitmesin..." dedi. İsmet Paşa *"Şu dünyayı idare eden adamlar kimler, yakından tanıyacağım."* dedi ve gitti. Hakikaten de isabet etti. Öğrendik ki adamlar Garanti Anlaşmamızı bilmiyorlar. Johnson denen ABD Başkanı, Garanti Anlaşması'nı, bizim garantör devlet olduğumuzu bilmiyor. Bu geziden sonra, ABD'nin Kıbrıs'la ilgili tutumunda

yavaş yavaş bir değişiklik oldu. Ama İnönü'yle de olmayacağını anladıklarından devirdiler. 1965 yılının Şubat ayında istifa ettik...

—*Bu bir siyasetçi için çok ağır bir son değil mi? Yani “ABD’nin işine gelmediği için” devrilmiş olmak... Üstelik de onca diplomatik çabaya rağmen...*

—Bize mahsus değil ki... Büyük devletler her memlekette uygular bu tür şeyleri. **Milletlerin dostu düşmanı olmaz. Ebedi çıkarı olur.** Onun için İnönü derdi ki **“Büyük devletlerle ilişki, ayı ininde yatmaya benzer. Ne zaman çarpacağı belli olmadığından hep bir gözün açık uyuyacaksınız...”**

—*Siz açık tutmuş muydunuz gözünüzü? Hükümet olarak, alternatif politikanız var mıydı?*

—Tabii. Çıkarma gemimiz yoktu mesela. Turizmi geliştirmek adına Truva feribotunu aldım. Amaç kendi tezgâhlarımızda çıkarma feribotu yapmaktı. Bize o zaman Danimarkalılar yarı fiyatına satmak istediler. Biz onların değil, gemilerle beraber projelerini de veren Fransızların teklifini kabuk ettik.

—*Yıllar sonra, Balyoz darbe iddiaları çerçevesinde generallere yönelik operasyonların, “her şartta NATO çerçevesinde kalmaktan yana olanlar”la “alternatifleri de hesaba katarak strateji belirlemek isteyenler” arasındaki güç mücadelesinden kaynaklandığı yorumları yapıldı ve “milli savaş sanayi” bu tartışmanın tam göbeğindeydi...*

—Bu tartışma ilk olarak bizim zamanımızda başladı. Nikolay Podgorny Türkiye'ye geldiğinde NATO'dan çıkmamızı teklif etti. İsmet Paşa onu kolundan tutarak haritanın önüne getirdi. “Bak” dedi. “Biz gönlümüzle mi girdik NATO'ya? Stalin'in aşırı talepleri olmasaydı girer miydik?” Bir sözü var İnönü'nün “Peki çıkalım da Varşova Paktı'na mı girelim?” Bir ülke bir güvenlik sistemi bulmadan, diğerinden çıkamaz. Türkiye'nin en büyük talihsizliği, meselelerin bu kadar girift olduğu dönemde, bu kadar ehliyetsiz bir iktidarın olmasıdır. Bunlar cahilin cesaretine sahip. Aslan gelirken çocuk karşısında gülerken durur. Bunlar da öyle. Bir de bu sefer şöyle bir tehlike var. Bizim subaylarımızın her biri doktora öğrencisi seviyesinde. İyi yetişmiş. O

ehliyetsiz siyasetçi “Sen mi susturacaksın, ben mi susturayım...” derse, bir gün bir düdük çalar. Çaresiz kalınca toplum çare buluruz diyeni davet eder. Asker bu nedenle her darbeye omuzlarda taşındı. Ama bunlar bu uyarıyı yapana sen darbecisin diyor.

—*Şimdi pekala size de darbeci diyebilirler...*

—E tabii. Ama biz 1971’de muhtıraya karşı çıktık. Meclis açık kaldı. Ben 27 Mayıs’tan sonrasının; 12 Mart’ın, 12 Eylül’ün uygulamalarına da karşıyım. Ama olmalı mıydı dersenez, “olmalıydı” derim.

—*Nasıl yani; haklı mı görüyorsunuz darbeleri?*

—Olmak zorunda bırakıldı. Yönlendirmeler oldu tabii. Alın size 6-7 Eylül olayları. Benim evimin önünde bir buzdolabına bir hafta boyunca gelen tükürdü giden tükürdü. Bu servet düşmanlığı durup dururken miydi? Senin bütün ekonomin gayrimüslimlerin elinde. Ve moratoryum ilan etmişsin. İflas bayrağı çekmişsin. Bu insanların boşalmasını düşünün. Ben kalabalıktan daima çekinirim. Bir kere kalktı mı nasıl oturacağını Allah bilir. Her türlü yönlendirmeye açıktır. Sadece darbelerde değil ki. Yönlendirme Şeyh Sait isyanında da oldu. İngilizler vardı arkasında. Dersim isyanında Fransızlar. Çünkü Hatay meselesi vardı...

—*Ya bugün?*

—Mehmet Altan diye biri var. “*İstiklal Mahkemeleri 30 bin kişiyi asmış.*” diyor. Yönlendirme işte. Bugün de yönlendirme var. İstiklal Mahkemelerinin idam hükmü verdiği kişi sayısı 360’tır; 360. Orhan Pamuk mesela... “1.5 milyon Ermeni’yi kestik.” demesidir Nobel alma nedeni. Hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur o ödülün; yaptığı yönlendirmenin karşılığıdır o kadar.

“KABE”LERİ ŞAŞTI

1969-1972 dönemini kapsayan ABD Dışışleri Bakanlığı Doğu Avrupa ve Doğu Akdeniz arşivleri, 12 Mart Muhtırası üzerine Başbakanlıktan istifa eden **Süleyman Demirel**’in akıbetini belirleyen senaryonun da seleflerinkisiyle aynı adreste yazıldığını ortaya çıkardı.

ABD Başkanı **Richard Nixon**, Ulusal Güvenlik Danışmanı **Henry Kissinger**, Dışışleri Bakanı **William Rogers**, Savunma Bakanı **Melvin Laird**, ABD’nin Türkiye Büyükelçisi **William Handley** ve diğer Amerikalı üst düzey yetkililerin kendi aralarındaki yazışmaları ve görüşmelerine ait notlar, çeşitli istihbarat ve değerlendirme raporları ile dönemin Türk liderleriyle yapılan toplantıların özetlerini kapsayan arşivde, 12 Mart arifesinde Genelkurmayda yapılan gizli toplantının tutanakları da vardı.

Türkiye, 10 Mart 1971 sabahı saat 10.00’da Genelkurmay Başkanlığında başlayan ve 8 saat süren toplantıda neler konuşulduğunu CIA’dan öğrendi; toplantıda darbenin biçimi tartışılmıştı.

O toplantıya geçmeden önce, o günlerde “**6. Filo defol!**” diye bağırان gençlerden biri olan, 68’liler Derneği Başkanı **Sönmez Targan**’ın tanıklığına başvurdum:

—12 Mart 1971 muhtırası, önceki ve sonraki bütün ihtilal bildirilerinde de vurgulandığı gibi “milletin sinesinden çıkmış” bir hareket miydi yoksa dışarıdan müdahale söz konusu muydu?

—12 Mart’ta da 12 Eylül’de de ABD vardı. Sadece Türkiye’de değil, dünyanın her yerinde istemediği hükümetleri, içerideki iş birlikçilerine darbeler yaptırmak yoluyla deviriyordu. Şili’de Allende’yi devirdiler örneğin. Türkiye’de legal hükümeti devirdiler.

—Türkiye’de siyasal, ekonomik, hatta kültürel düzenin asıl belirleyicisi ABD olmuş olmuyor mu tabloda?

—Sadece darbelerle değil, en stratejik yerlerin üzerinde oturarak da yapıyor bunu. İncirlik’te üssü var. Yani siz zaten ikili askeri anlaşmalarla bir sürü şeyinizi ABD’ye bağlamışsınız.

—Sizin pencerenizden; nasıl gelişti Türkiye'nin 12 Mart'a sürüklenişi?..

—O zaman Soğuk Savaş dönemi idi. Bir tarafta Sovyetler Birliği'nin başını çektiği sosyalist sistem, diğer tarafta kapitalist ülkelerin jandarmalığına soyunan ABD. O zamanın şartlarında ABD kendisine baş düşman olarak sosyalizmi ve komünizmi koymuştu. Sosyalist hareketleri kontrolü altında tutuyordu. Boyunu aşan olaylar olursa da o ülkede darbe yaptırıyordu. Bunun için de NATO bağlaşmasıyla iç içe geçmiş askerleri kullanıyordu. Adı NATO ama baş patron ABD. Böyle baktığınızda, rejim devirenler hiçbir zaman o ülkenin yurtseverleri olmamış. Bunu, askersel anlamda söylüyorum. Hep emperyalizm olmuştur.

—Bugün de(2010) tersine, askere bir darbe söz konusu, eş zamanlı olarak birçok liderin devrildiğini, rejim değişikliklerini görüyoruz -şimdilik-komşu ülkelerde; aynı kaynaktan mı besleniyor?

—Bugün de kendi emelleri için her türlü kirli oyuna girmektedir ABD. Değişmiş değil. Adam “demokrasi” diyor, gidiyor 1 milyon insanın ölümüne mal olan işgali yapıyor Irak'ta! Talan ediyor. Sadece yer altı yerüstü zenginlikleriyle değil; her şeyiyle, kültürüyle de... Bağdat dünyanın en meşhur kültür şehirlerinden biriydi. Taliban'ı Sovyetler'e karşı kurduran CIA'dır. Onu bahane ederek Afganistan'a giriyor şimdi ABD. Yarın yine başka bir şeyi bahane ederek İran'a girmeye çalışacak. Nükleer silah diyor. ABD'de, Fransa'da, İngiltere'de hatta burnumuzun dibindeki İsrail'de her türlü nükleer silah olacak ama maraza çıkarmak için İran'a bunu diyeceksin. Ne hakkın var bunu demeye? Eğer nükleer silah istemiyorsanız önce siz bırakın silahlarınızı. Bu durumda, dünyada birinci sınıf devletler, ikinci sınıf devletler olmuş oluyor. Birinci sınıf devletler askersel anlamda dünyada her şeyi yapmakta özgür, diğerleri bu ülkenin kontrolüne bağlı. Böyle bir anlayış olur mu? Amerikan hegemonyası bitmediği sürece dünyada huzursuzluk sürecektir.

—“O günler”den devamla; “Kanlı Pazar” nasıl başladı?

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

—Ben Ankara'daydım. Bakın, Kanlı Pazar'da 76 kitle örgütü vardı. Gösteri, Valilikten alınan izin doğrultusunda başladı. Yani legal bir eylemdi. Amerikan emperyalizmi protesto ediliyordu.

—*Ve birileri bundan, Amerikan emperyalizminin protesto edilmesinden rahatsız oldu; kimlerdi onlar?*

—Gericiler. Dinci geçinenler! Hem de Dolmabahçe Cami'nden çıkıp 6. Filo'ya karşı namaz kılarak başlıyor bu iş... O zamanki Bugün gazetesinde **Mehmet Şevket Eygi "Cihada hazır olun."** diyor. **Aklını, fikrini ABD almış bunların. Kiblesi, Kabe'si ABD olmuş. Dinciliği falan tartışılır. Bizim bildiğimiz hacca Hicaz'a gidilirdi, bunlar Washington'a gidiyor.**

—*İronik; ötesinde yaman çelişkiler içeren bir hal değil mi bir Müslüman'ın İslam'ı koruyorum diye ABD'ye kalkan etmesi kendini?*

—Din değildi ki mesele. Cihada çağrı yaptılar ama kime karşı cihada kalkıştıklarına bakın. Bir sosyal savaştır cihat. Sana düşmanlık eden bir ülkeye karşı yaparsın. Sen kendi ülkenin yurtsever insanlarına karşı yapıyorsun.

—*Sonuç peki? 12 Mart muhtırası verildi ve ne değişti Türkiye'de?*

—Sosyal anlamda işçi hakları önemli ölçüde tırpanlandı. 27 Mayıs Anayasası'nın hak ve özgürlükler bölümü budandı. Yurtsever gençleri biçti. Siyasal olarak, Sovyetler Birliği'ne duvar oluşturmak için Nihat Erim hükümetini kurdu. Bu hükümet tamamen sermaye güdümündeydi. Ekonomik olarak da **12 Mart'la ilgili olarak benim yorumum şu ki banka sermayesi ile sanayi sermayesinin entegrasyonu sağlandı. Mali oligarşi oluşturdu. 12 Eylül'de ise bunun uluslararası entegrasyonu sağlandı. 12 Mart öncesinde sanayici ile bankacı arasında ciddi kavga yaşıyordu krediler konusunda. Sonra her bankanın kendi sanayisi ve her sanayicinin kendi bankası oldu.**

KİMSE KIZMASIN KENDİLERİ YAZDI

Mehmet Şevket Eygi, 15 Şubat 1969'da, yani Kanlı Pazar'dan bir gün önce Bugün gazetesinde **"cihada hazır olunuz"** diyerek açıkça **"silahlanma"** çağrısı yapmıştı okuyucularına:

"...Bilmiş olunuz ki büyük fırtına patlamak üzeredir. Müslümanlar ile kızıl kâfirler arasında topyekûn savaş kaçınılmaz hale gelmiştir. İmtihan günleri gelip çatmıştır. Kaderden kaçmak, kurtulmak ne mümkün..."

Komünizm küfrüne karşı derhal silahlan.

İslam'da askerlik ve cihad ihtiyari değildir, mecburidir.

Allah ve ona kulluk borcunun içinde cihad farzasının da bulunduğunu bir an bile unutma.

Stalin ve benzeri deccallerin piçleri olan kızıl veletler sokaklara dökülüp Türkiye'yi yıkmak isterlerse bütün Müslümanları karşılarında bulmalıdırlar...

Onlarda taş, sopa, demir, molotof kokteyli mi var? Biz de aynı silahları kullanmaktan aciz değiliz... Herkes vazifeye koşsun, herkes komünizm küfrüyle savaşa hazırlansın. Komünistler ve onları destekleyen hain şahıs ve müesseseler kahr edilsin...

Bir Müslüman yüz komüniste bedeldir. Müslümanlar, komünizmle çarpışan devlet kuvvetlerine yardımcı olsunlar...

Not: 'Bir şeyler' olursa, silahlar patlar patlamaz, vazifeye koşmaya çalışacağız. İnşallah kızıl kafirlerin, Deccal uşağı dinsizlerin tepelerine birer intihar uçağı gibi ineceğiz..."

Eygi yıllar sonra **Fadime Özkan'a** verdiği ve Star gazetesinde yayınlanan röportajında, Kanlı Pazar için **"Vicdanen hiçbir rahatsızlık, sorumluluk hissetmiyorum. Bugün aynı şartlar olsa yine aynı şeyi hiç tereddütsüz yapardım."** dedi; diyebildi.

"Ben ehven-i şer olanı seçtim." diyen Eygi, **"Amerikan emperyalizmi tavukları besler, hastalandıklarında tedavi eder ve**

yumurtalarını alır.” diyerek, ülkenin yaşamak için yumurtalarını ABD’ye verebileceğini savundu!

İşte bu zihniyete göre böyle kolaydı bir ülkenin bir nesli kurban etmesi; **“can”** neydi ki!

Tek Bugün ve sadece Eygi değildi “6. Filo defol” diyenlerin hedef göstericileri...

Babialide Sabah gazetesinden **Vecdi Bürün**, 10 Şubat 1969 tarihli yazısında ***“Amerikan filosu, dost ve müttefiki olduğumuz için limanlarımızı ziyarete gelmektedir... Buna karşı girişilecek hareketler kanuna karşı gelmek bir yana milli iradeye ve çoğunluk kararına karşı çıkmak manasını taşımaktadır.”*** diyordu.

Son Havadis’e göre “solcuların tertipleri” ortaya çıkarılmıştı. Buna göre ***“bazı kadınlar maksatlı şekilde Amerikalılara peşkeş çekilecek”***ti. **Bugün’ün** daha da detaylandığı “senaryo”ya göre de eylemci gençler ***“Kendilerinden olan kadınlara Amerikalı denizcilerin tecavüz ettiği izlenimi yaratacak, denizcilerin olduğu yerde Türk bayrağı yakıp onlar yakmış gibi gösterecek”***ti.

Rüzgâr öyle güçlüydü ki ideolojik cepheler “millet olma” ve emperyalizme karşı milli menfaatler etrafında ortak paydalarda buluşabilme kabiliyetini yok etmiş, mütareke görmüş bir ***“Türkçü aydın”*** olan **Orhan Seyfi Orhon’a** dahi, Amerikan 6. Filosu için ***“Dost ve müttefik olduğu için geliyor.”*** yazdırabilmişti.

Tekin Erer’in satırları daha da trajikti:

“Amerikan 6. Filosu, Sovyetlere karşı Türk karasularını koruyacak, bizim yanımızda seve seve çarpışacak, can verecek filodur...”

Haksızlık olmasın...

Sadece **Komünizmle Mücadele Derneği** ve **Milli Türk Talebe Birliği** gibi kuruluşlarla temsil olunan “sağ” tarafta değil “sol”da da istediği zemini yaratmasını sağlayan, değirmenine su taşıyan sayısız aktörü vardı darbenin.

Kimse kızmasın kendisi yazdı; buyurun size **Hasan Cemal**'in çok meşhur itirafları:

"Devrim dergisi, 'tek parti' rejiminin peşinde, düşlerimizi kovalayan bizler için büyük silahtı. Her haberimiz, her yorumumuz, askeri darbeyi hızlandırmaya dönüktü..."

Cemal, 15 Mayıs 2008'de Milliyet'teki köşesinde, yine **"Kimse Kızmasın Kendimi Yazdım"** kitabına da atıfla şöyle devam ediyordu "devrimci"lere, kimlerin, nasıl **"mısır patlatır gibi bomba patlattırdıklarını"** itiraf etmeye:

"Türkiye'de tıpkı kırk yıl önceki gibi bir darbe ortamı oluşturulmak isteniyor. Ve bizden daha hâlâ bu oyuna seyirci kalmamız, kayıtsız kalmamız talep ediliyor.

Tarafsız Bölge'de kırk yıl öncesine ait bazı olayları isim vermeden anlattım. İsmi vermediğim emekli subay İrfan Solmazer'di, 1960'ta 27 Mayıs darbesini yapan Milli Birlik Komitesinin üyesi.

Türkiye'nin 12 Mart darbesine(1971) gittiği günlerde, çalıştığım Devrim dergisinin Kızılay'daki bürosunun hemen yakınındaki Mason Derneği'nin bahçesine bize yakın devrimci gençler dinamit atmıştı. O dinamit lokumları İrfan Solmazer'in arabasının bagajında getirilmişti.

12 Mart öncesindeki cuntacılık faaliyetlerine katılmış, o tarihlerde bizim gruba yakın duran, emekli deniz subayı Erol Bilbik, İrfan Solmazer'i şöyle anlatır:

"Bir gün Orhan Kabibay'ın (27 Mayıs darbesinin beyin takımından emekli kurmay albay ve 12 Mart'ın içinde de yer alan CHP milletvekili, HC) evinde toplandık. Hidayet Ilgar, Talat Turan, İrfan Solmazer ve daha birçok kişi vardı. Bir ara İrfan Solmazer bana, 'Erol, sen denizcileri ihmal etmişsin.' dedi. Kimi ihmal ettiğimi sorunca, 'Sarp Kuray'ı, Deniz Gezmiş'i ihmal etmişsin, hiç temas kurmamışsin. Ama ben onlara İstanbul'da, Ankara'da mısır patlatır gibi bomba patlattırıyorum.' dedi.

Başka ne yapıyorsunuz diye sorunca, İrfan Solmazer'in yanıtı şu oldu:

‘Deniz Gezmiş’i, Sarp Kuray’ı filan oturtuyorum. Amerikan Büyükelçiliğinin ön kapısının kurşunla taranmasına demokratik olarak karar veriyoruz. Emri ben veriyorum. (Deniz Gezmiş, ABD Büyükelçiliğini tara ve yok ol!) diyorum. Sarp Kuray’a, (Git şurayı bombala!) emrini veriyorum.

Bu işlerden Orhan Kabibay’ın mutlaka bilgisi vardı. Dolayısıyla Deniz Gezmiş’i, Sarp Kuray’ı kullandılar. İrfan Solmazer 12 Mart’a 24 saat kala Almanya’ya uçuruldu.”

Cemal’in çekinmeden keza utanmadan anlattığı bir başka olay; **Mustafa Kuseyri** adlı solcu gencin arkadaşı tarafından öldürüldükten sonra olayın milliyetçilerin üstüne atılması ve bu cinayetin delillerini yok eden **Cengiz Çandar**’ın bu tarihi provokasyondaki rolünü yalanlama ihtiyacı bile duymaması!

Aynı kitapta böyle anlatıyor Cemal, Kuseyri vakasını:

“Doğan Bey, her zamanki gibi kesif sigara dumanlı, küçücük odasında çalışıyordu. Ağzının bir kenarından hiç eksik olmayan Samsun sigarasını tütürürken: “Bak Hasan” dedi gözlüklerinin üstünden bakarak, “Kuseyri’yi faşistler öldürmedi. Bir arkadaşı kazayla vurmuş...”

Cebeci’ye, Siyasal Bilgiler’in yanındaki Basın-Yayın’a gittim. Dışarıda öğrenciler “Kahrolsun faşistler!” diye slogan atıyordu.

Olay akşam vakti olmuştu. Kuseyri, tabancayla Rus ruleti oynarken yakın arkadaşı Nejat Arun tarafından kaza sonucu vurulmuştu. Nejat’ın kaçarken bıraktığı kanlı el izlerini silenler arasında, Cengiz Çandar da vardı. Ve olay örtbas edildi. Hemen ertesi gün Ankara’da “Anayasa’ya Saygı” yürüyüşü düzenlendi. Faşizmi telin için!”

Bunlar da **Hakkı Öcal**’ın yazdıkları:

“SBF yurdunda kalırken bir gece hemen önümüzdeki BYYO öğrenci derneği odasında bir silah patlamış; Mustafa Kuseyri isimli bir genç ölmüştü. Mustafa’yı da amcası kıdemli gazeteci Şemsi Kuseyri’yi de tanırdım. Oktay Ekşi belki ister diye hemen birkaç kare resim çekip fırladım matbaaya gittim.

Döndüğümde oda arkadaşım beni yurda giden sokağın başında bekliyordu; yurda gitmeme engel oldu:

—Aman Hakkı yurda gitme, MDD’ciler seni bekliyorlar; resim çektiğini duyular. Elleri tabanca var!

MDD’ciler Mihri Belli’nin fikri önderliğini yaptığı Milli Demokratik Devrim grubuydu. Öldürülen genç, Basın-Yayın’ın değil Hukuk Fakültesinin öğrencisiydi ve o gruba mensuptu.

Ben o gece matbaada sabahladım; bir kaç gün içinde de oda arkadaşım ile birlikte Yeşilyurt Sokak’ta ev tuttuk. Uzun süre SBF öğrenci yurduna ayak basamadım.

Halâ karışık bir hikâyedir Mustafa Kuseyri’nin öldürülmesi. Bir koltukta, boynu yandaki kitaplığa dayanmış. Şakağından kanlar akar ve yerde göllenirken görüldüğü resme bakarım arada bir. Konuşacak gibi durur o resimde. Konuşacak ve kendisini kimin öldürdüğünü fısıldayacak ve sonra gözlerini tümüyle kapatacak gibi...

Bu cinayet o zaman MHP’nin denetiminde olan Ülkü Ocakları’na yıkılmış ve profesörler cübbeleriyle arkalarında öğrenciler “Kahrolsun Faşizm” yürüyüşleri yapmışlardı. 12 Mart’ın yolu bu taşlarla döşenmişti.”

Gün Zileli de Yarılma’da “Kuseyri kaza kurşunuyla ölmüştü fakat bazı aklievveler, böyle yaparak hem kazaya sebebiyet veren devrimciyi (daha sonra Nejat Arun adlı Basın-Yayın’lı arkadaş olduğunu öğrenecektim bunun) korumuş olacaktı hem de olayı faşistlerin üstüne yıkarak anti-faşist bir gösteri örgütlemek için bir vesile yaratmış olacaktı...” diye doğruluyor dönemin diğer tanıklarını.

Aslında tek başına bu örnek bile ülkenin nasıl da “profesyonellere” has bir soğukkanlılıkla “harcandığı” konusunda fikir veriyor; düne “anlamak” niyetiyle başvuranlara.

“Darbeciler” ABD’yle iş tutuyorsa, onların ihtiyaç duyduğu şartları olgunlaştıranlar kimlerle iş tutmuş oluyor acaba?

Haklarındaki nihai hükmü bizzat yazarlar bahsinde es geçilmemesi gereken birkaç satır daha...

Bakın, tıpkı 1960'taki gibi 1971 muhtırasından sonra da “darbe girişimi” en çok kimden alkış aldı:

14 Mart 1971:

“Ve Şahmerdan güm diye indi sonunda”

Aklıma Demirel'in daha işe başlarken savurduğu, orduya karşı iki yüz bin kişiyi silahlandırma kurusıkısı geliyor. O zaman tanıdıklara:

Sonunda asarlar bu komisyoncuyu, demiştim.

Asılmaktan beter şekilde gitti. Bir Başbakan gibi değil, bir Başbakan gölgesi gibi de değil, ayak sesi duymuş bir kalpazan çırağı gibi gitti.

(...) Şimdi ilk uykusuz geçirdikleri gecenin çentiğini çizmektedirler yattıkları odaların duvarlarına. Acaba bizden de yaptıklarımızın hesabını soran çıkar mı diye...

15 Mart 1971:

“Demokrasinin sahte aşıkları, yıkılın...”

Ve zinde güçlerin ne istedikleri Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Batur'un daha önce Cumhurbaşkanlığına verdiği muhtırada açıklanmıştır. Ve bu muhtıranın Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Gürler ile Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Eyiceoğlu tarafından da onaylandıkları kendi açıklamalarıyla gazete sütunlarında belgelenmiştir. (...) Zinde güçler eğer Anayasanın bazı maddelerinin değiştirilmesini isteyeceklerse, bu istekler mevcut Anayasanın öngördüğü reformların daha sağlam şekilde uygulanması için olacaktır.

17 Mart 1971:

“Niyetler ve metodlar”

[CHP Genel Başkanı] ille de seçimlere gidelim, diyor. Bu kez de seçim kampanyası adı altında orduya sövdürecek, ortalığı büsbütün

karıştırıp kendisine karşı çıkılmasının intikamını alacak. (...) Ordu temsilcileri herhalde bütün bu oyunların hesabını yapmakta ve politikacıların kendilerine hazırladıkları tuzakları görmektedirler. (...) Yeni bir dönemin yeni bir dinamizmle sağlam temeller üstüne oturması için önce Parlametonun kendi kendisini feshetmesi şarttır. Ondan sonra yapılacak iş Parlamento dışı muhalefeti, emekçileri, memurları ve ordusu ise devrimci bir program etrafında örgütleyip, bu örgütten gelecek aynı programa inanmış kişilerle Orgeneral Batur'un da önerdiği gibi devrimci bir Meclis kurmaktır.

18 Mart 1971:

“Yüz surat Hacı Murat”

Ordu, iktidar kadar parlamentoyu da suçluyor. Demirel kadar CHP Genel Başkanı'nı da suçluyor. Kalk da bana akıl öğret demiyor onlara. “Sen Anayasa’nın öngördüğü reformları tahakkuk ettiremedin, Türkiye Cumhuriyetinin geleceğini ağır bir tehlike içine düşürdün.” diyor. Politikacılara vız geliyor bu suçlama... (...) Şimdi akılları fikirleri orduyu bölüp birbirine düşürmek, zaman kazanmak ve onu bunu suçlaya suçlaya eski oyuna yine devam etmek... Başarıya ulaşmazlar diye temenni edelim ama en usta oldukları iş de budur onların...

24 Mart 1971

“Devrimci program uygulama gücü kimdedir?”

Bir de bakıyoruz ki bizim inandığımız programı ordu temsilcileri Orgeneral Batur'un imzasıyla bir muhtıra halinde Cumhurbaşkanı'na vermişler. Demek ki aynı programda birleştiklerine göre ordu da devrimcilerin müttefiki... Bu güçlü müttefike sırt çevirerek bizim programı hiçbir zaman uygulamasına imkân bulunmayan tutucu parlamentodan yana artık hiç olamam. Ve devrimciliğin yeni bir bütünleşmede, yeni bir oluşuma dönüşte olduğunu görerek hemen tavrımı tespit ederim. (...) Gayet açık söylüyoruz, biz bizim inandığımız programın daha ilk harfini

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

görünce delilik krizleri geçiren feodal gölgeli parlamentoyu değil, Orgeneral Batur'un imzasını taşıyan muhtırayı ve onu destekleyip benimseyen güçleri tutuyoruz. (...) Vaktiyle bizi yok etmeye kalkanları mı savunacağız şimdi, yoksa bu geri ve tutucu kurumu silip yerine devrimci bir kurumu kurmak istidadını gösteren devrimci kuvvetleri mi tutacağız?

Aynen tahmin ettiğiniz gibi...

Bütün bunları, tıpkı 27 Mayıs ertesinde olduğu gibi **Çetin Altan** yazacaktı.

Türk Silahlı Kuvvetleri gözbebeğimiz o ayrı. Ancak, ülke yönetiminde açık bir şekilde orduyu parlamentoya tercih eden bu isimlerin, yıllar sonra “askeri vesayet” diye bir heyulayla “**1923 Cumhuriyeti**”ne nasıl kastettiğini hatırlayarak okursanız tarihin bambaşka bir yerde muhafaza ettiğini fark edersiniz bu satırları!

NO HAŞHAŞ, YES İKTİDAR!

12 Mart Muhtırasının arkasında CIA'nın olduğu Türkiye'de ilk defa 1973 yılında İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesinde **Talat Turhan**'ın ifadesi sırasında zapta geçti. Bundan iki yıl sonra, ordunun muhtırayı verdiği hükümetin Dışişleri Bakanı **İhsan Sabri Çağlayangil** de aynı iddiayı tekrarladı.

Turhan, sonraki yaşamında da "CIA parmağı" ısrarını korudu. Evrensel'e verdiği röportajda konuyla ilgili olarak şöyle diyordu:

"Bu iş kurumsallaşmış. Hem örgüt hem de yetiştirilen ajanlar ve iş birlikçiler var. Dünyada böyle bir yapı olduğu sürece darbenin arkasında emperyalist güçler olacaktır. Dünyanın bütün ülkelerinde ABD istediği zaman darbe yaptırabilir, istemediği zaman önleyebilir. ABD'nin bilgisi dışında bir askeri darbe olursa, kurduğu örgütlenmeyle durumu tersine çevirir. Buna özel savaş yöntemine 'istikrar harekâtı' diyorlar. Örneğin 1974 Portekiz'de gerçekleşen 'Kırmızı Karanfiller İhtilali', Silahlı Kuvvetlerden gelen sol bir darbedir. Emperyalistler rahatsız oldular ve tekrar düzeni rayına oturtular. Yakın tarihte Haiti'de ABD'nin istemediği bir darbe oldu, ABD, darbenin başındaki üç adama rüşvet vererek onları kandırdı ve kendi adamını oturttu."

Hoş...

Türkiye'de birbirini takip eden bu itiraf/açıklamalardan çok önce Amerika bunu dünyaya zaten ilan etmişti. **Daily Telegraph** gazetesi, "Ordunun girişiminden hemen sonra Demirel hükümetinin zorunlu istifasında CIA ajanlarının eylemli katkıları" bulunduğunu yazdı.

Tıpkı 12 Eylül öncesi **Tahsin Şahinkaya**'nın olduğu gibi 12 Mart öncesi de **Muhsin Batur**'un ABD'de bir dizi "faydalı görüşmesi" olmuştu. 1. Ordu Karargâhında görevli olan **Memduh Ünlütürk**'ün açıklamaları da "bağlantı"yı destekliyordu:

"MİT'in daha önce tespit ettiği hedefler ve Amerikalıların verdikleri bilgiler doğrultusunda, tüm sivilleri ve askerleri tek tek topladık. Aslında

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

toplamasaydık bile bir şey yapacak güçleri yoktu. Çünkü toplanamayacak aşamaya gelinseydi, aynı gece hepsi öldürülecekti...”

İddia o ki ABD, 12 Mart sürecinde farklı toplum kesimlerinden aralarında gazetecilerin, siyâşilerin de olduğu çok sayıda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşını fişlemiş, Türkiye için bir “iç tehdit” değerlendirmesi oluşturmuş ve birçok kişi/kurumu “düşman” tanımı içine dahil ederek bir saldırı konsepti oluşturmuştu.

Ne öğrenci olayları ne başka bir şey, Demirel’in istifaya zorlanmasına, ABD iki nedenle gerek duymuştu. Birincisi Demirel’in haşhaş üretimini durdurmaması, ikincisi de tıpkı Menderes gibi Sovyetler ile yakınlaşma politikasının işaretlerini vermesi.

Ulusal Güvenlik Konseyi üyesi Harold Saunders’ın Büyükelçisi William Handley’e gönderdiği ve hedeflerini özetleyen 25 Aralık 1971 tarihli CIA raporuna göre, özellikle afyon üretimi konusunda ABD’nin planı hazır ve tek eksiği bu plana “tamam” diyecek bir Türk hükümeti!

İşte ABD’nin Türkiye’de yapmayı planladıkları:

- 1. İlk aşamada mahsulün toplanması sırasındaki kontrol tedbirlerini artırmak için acil program uygulanması sağlanacak. Türk hükümetine, bu programın uygulanmasından doğacak zararların karşılanacağı bildirilecek.*
- 2. Lisans ve kontrol yasası parlamentodan geçirilecek. Sonuç alınmazsa Dışişleri Bakanı Rogers’ın 30 Nisan’da Ankara’da yapılacak CENTO Dışişleri Bakanları toplantısındaki gündeminde bu konu öncelikli olacak.*
- 3. Haziran 1972’ye kadar bütün üretim durdurulacak. Böylece ABD Başkanı 1972’deki kongreye afyon üretiminin durdurulduğu mesajıyla gidecek.*

12 Mart muhtırasından sadece 13 gün sonra 25 Mart 1971’de, ABD Başkan Yardımcısı Egil Krogh’a sunulan rapor, Süleyman Demirel’in istifasından sonra Nihat Erim hükümetinin kuruluşunun “tesadüfen” olmadığını gösteriyor. Erim’in **“gerçek bir ABD taraftarı”** olduğunun vurgulandığı raporda, **“afyon üretiminin durdurulması konusundaki iş birliği”** şöyle öngörülmüş:

“Eğer karşı gruplar arasındaki çatışmalar kontrol altına alınabilir ve üniversite kampüslerinde huzur sağlanırsa afyon kontrolü programının önünde hiçbir engel kalmayacaktır.

Parlamento ordunun gözetimi altında bulunuyor. Bu nedenle afyon yasası oylaması öncesinde, Demirel döneminde olduğundan daha az tartışmaya neden olacaktır.

Ordu, parlamentoya dayanan bir hükümetle çalışmayı tercih ediyor ama son kararı her hâlükârda ordu veriyor. Yakın gelecekte Türkiye’de öncelikleri saptayan ordu olacaktır.

Aslında ordu şu anda uluslararası afyon sorununun Türkiye’yi nasıl etkilediği konusunda yeterli bilgiye sahip değil. Bu konuda kesin bir tavır ortaya koymadılar.

Bilindiği gibi, Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay da soruna dahil edilmiş bulunuyor. Ve Cumhurbaşkanı ordunun üst kademesine halen etkili konumdadır. Böylece orduda karar noktalarını ikna etme yollarımız açılmış bulunuyor. Bir önyargıyla ya da direnişle mücadele etmemiz gerekmeyecek. Generaller iş birliklerinin karşılığında Türkiye için elle tutulur maddi bir karşılık alırlarsa çok daha anlayışlı olacaklardır.”

Uluslararası hukuk uzmanı olan Nihat Erim’in, Türkiye’nin 1961 BM Sözleşmesi’nden kaynaklanan yükümlülüklerine sadık olacağından şüphe duyulmadığı belirtilen raporda ilginç bir kıyaslama da yapılıyor:

“Erim gerçekten ABD taraftarıdır ve siyasi tabanı sağlamdır. Demirel’in yaptığı gibi, Amerikan çıkarlarına hizmet ettiği suçlamaları karşısında cayması çok daha zayıf bir olasılıktır.”

Bu değerlendirmeden anlaşılıyor ki bir dönem adı Morrison Süleyman'a çıkan Demirel, aldığı eleştirilerden sonra sanılanın aksine ABD ilişkilerinde bir **"tarafdar"** gibi davranmamaya özen göstermiş.

Muhtıradan sonraki değerlendirmeleri içeren ve büyük bölümü Erim'le yapılan afyon pazarlığını belgeleyen raporlarda, **"muhtıranın sonuçları"** da analiz edilmiş.

2 Aralık 1971 tarihli CIA raporunda *"Neyse ki sıkıyönetim sayesinde ABD'ye yönelik sert eleştiriler durdu. Ayrıca Erim yönetimi altında ABD'nin Türkiye'deki faaliyetleri de gelişti"* ifadesine yer veriliyor.

Rapora göre afyon üretiminin kontrolü de ABD'nin yapacağı yardıma bağlı:

"Eğer ABD yardımı azalırsa, üretimin devam etmesi için hükümet üzerinde baskı artacaktır. Bu konu Türkiye'deki milli hassasiyetlere dokunuyor. O zaman ABD'yle Türkiye'nin çıkarları çatışacaktır."

12 Mart muhtırasından sonra Erim hükümetinin ilk işi haşhaş ekimini yasaklamak oldu. ABD bunun bedeli olan ilk tazminatını 8 Şubat 1972'de ödedi.(35 milyon TL)

Türkiye'de haşhaş ekimi yeniden 1 Temmuz 1974'te Bülent Ecevit'in Başbakan, Necmettin Erbakan'ın Başbakan Yardımcısı olduğu CHP-MSP koalisyonu döneminde başlatıldı.

Demirel hükümetinin Dışişleri Bakanı **İhsan Sabri Çağlayangil**, 12 Mart'tan birkaç ay sonra ABD Büyükelçisinin "darbe tehdidi"ni açıkladı. Çağlayangil, **"Anılarım"** adıyla yayımlanan kitabında da yer alan görüşmeyi şöyle anlattı:

"Ben Dışişleri Bakanı'ydım. Amerikan Büyükelçisi bana geldi.

'Sayın Demirel'e lütfen söyleyiniz. Sizde nerede, ne kadar haşhaş ekiliyorsa, biz onun parasını peşin verelim, ekimi durdursunlar.' dedi.

'Peki söyledim.' dedim.

Sayın Demirel'e söyledim. Aldığım cevap şöyleydi:

'Bizim 20 ilimiz ve çevresinde haşhaş ekiliyor. Bizde ismini afyondan alan il var. Bunu yapamayız. Ama ekim alanlarını giderek daraltabiliriz.'

Gittim, Amerikan elçisine söyledim.

Bana, 'Beni bir kere de bu konuda başbakanınızla görüştürebilir misiniz?' dedi.

'Peki söylerim.' dedim.

Gittim, Sayın Demirel'e yine söyledim. Demirel kabul etti.

Görüşüldü.

Aynı cevabı verdi Sayın Demirel.

Bu görüşmeden sonra Amerikan Büyükelçisi 'Çok yazık, bundan çok fena neticeler doğacak.' dedi.

Çok fena neticeler belli oldu. Üç ay sonra bizim hükümetimiz düşürüldü."

Keza, ABD'nin BM Temsilcisi **Daniel Patrick**'in resmi bir toplantıda sarf ettiği **"Türkiye afyon üretimini durdurmazsa biz de Sultanahmet Cami'ni bombalayalım"** sözleri Türkiye'nin bu işten bir **"muhtıra"**yla sıyrılamayacağını deliliydi.

1971 yılı Ocak ayına ait bir CIA raporu *"Türkiye'de darbenin an meselesi"* olduğunu söylerken, yaşanacakların önceden yazılmış bir senaryonun tatbiki olacağını işaretini veriyor.

10 Mart tarihli raporda ise *"Türk ordusunun Komuta Konseyi, Genekurmay Başkanı Orgeneral Memduh Tağmaç başkanlığında takriben saat 10.00'dan 18.00'e kadar süren, şimdiye kadar görülmemiş bir toplantı yapmıştır. Kara Kuvvetleri Komutanı Hayati Savaşçı (burada bir satır gizlilik nedeniyle serbest bırakılmamıştır) toplantının iki karardan birinde karar kılmak üzere yapıldığını söylemiştir. Ya çok sayıda genç generalin istediği şekilde yönetime tamamen el konmadı ya da Orgeneral Tağmaç ve başkalarının istediği gibi Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay ve Başbakan Süleyman Demirel'e belirgin ve hemen alınması gerekli kontrol mekanizmalarının dikte edilmesi şeklinde olacaktır. Savaşçı, bu ikisinin dışında bir alternatif olmadığını sözlerine eklemiştir. Savaşçı, artık ordunun politik duruma müdahale edip etmeyeceği konusunda da bir soru işareti*

kalmadığını belirtmiş, ordunun müdahale etmekte olduğunu ve karar verilmesi gereken tek noktanın bunun şekli olduğunu bildirmiştir...” denilerek, Türk hükümetine verilecek muhtıradan CIA’nın peşinen haberdar olduğu belgelenmiş oluyordu.

IMF, OECD, Dünya Bankası aracılığıyla dev tekellerin Türk ekonomisinin denetimini ele geçirmeye başladığı yıllarda, ülkesinde büyüyen krizin yaralarını sömürgeleri üzerinden telafi etmeye çalışan ABD, dünyanın ham madde ve pazar vadeden bütün ülkeleri gibi Türkiye’ye karşı da “saldırgan” bir politika izlemeye başlamıştı.

Ve...

1969-1972 yıllarına ait, gizliliği muhtıradan 36 yıl sonra kaldırılan 39 CIA belgesinden çıkan sonuç, ABD’nin 12 Mart öncesi tavan yapan ABD karşıtlığını 1961 Anayasası’na bağladığı; sermaye gücünü ülkeye rahatlıkla sokabilmek, dilediği yatırımları, dilediği koşullarda yapabilmek için önce “yasa yapıcı”yı denetimi altında almaya çalıştığıydı.

Önce The Economist dergisi özel eki Blue Report, ardından aynı yayını kaynak gösteren Daily Telegraph gazetesi, CIA operasyonlarını derlerken 27 Mayıs darbesi ve 12 Mart muhtırasını da bu kapsama almıştı (1972). Gazeteye göre *“Ordunun girişiminden hemen sonra Demirel hükümetinin zorunlu istifasında CIA ajanlarının eylemli katkıları...”* bulunuyordu.

Uğur Mumcu, 12 Mart öncesinde Milli Savunma Bakanlığı müşaviri olan M. Emin Değer’in “CIA, Kontgerilla ve Türkiye” adlı kitabına yazdığı önsözde Amerikan emperyalizminin Türkiye’yi adım adım teslim almak için gençleri birbirine kırdırdığını, komplolar düzenlediğini ve işbirlikçileri/ajanları eliyle 12 Mart rejimini oluşturduğunu kaydetmişti. *“Emperyalizmin nefesi ensemizde”* diyen Mumcu, şu uyarıları yapma gereği duymuştu:

“Sömürgeci, kendi ülkemizdeki sürüngeciyle birlikte bu yediveren bağımsızlık gülünü nasıl dalından koparıp yok etmek istediklerini

Selcan TAŞCI

okurken, çağımızın tek ve büyük suçlusu emperyalizmin ayak izleri ile çirkin soluğu ile yanı başınızda duyacaksınız. Devletimizin temelindeki ilk harç bağımsızlık bilincidir. Bu bilinç nasıl yok edilmiş? Bu gerçekler sadece geçmiş olayları değil, ileride yaşayacağımız CIA damgalı oyuncularını da sergilemektedir.”

DİRENİRSEN GİDERSİN...

İhsan Sabri Çağlayangil ile birlikte kendine alternatifler üretebilen bir dış politika izlemeye çalışan **Süleyman Demirel**, afyon direnişinin bedelini 12 Mart 1971 muhtırası doğrultusunda **“zorunlu istifa”**yla ödedi. Devir **“bulunduğunuz kutbun başı hangi istikamete gidiyorsa o yöne yönelme”** devriydi.

Türkiye bundan böyle yeni bir döneme girecekti; haliyle siyaset de...

5 Mayıs 1972’de, CHP’nin 5. Olağanüstü Kurultayı’nda İnönü devri sona erdi ve Genel Başkanlığa **Bülent Ecevit** seçildi. **“Yeni lider”** etkisi, yapılan ilk seçimde kendini gösterdi. 14 Ekim 1973’te, CHP uzun yıllar sonra yeniden TBMM’nin sandalye sayısı bakımından en büyük partisi haline geldi.

Türkiye Cumhuriyeti’nin yeni Başbakanı’nın ilk sınavı bir hayli zor geçecekti.

ENOSİS’çi Nikos Sampson’un, Makarios’un öldürüldüğünü ileri sürerek Kıbrıs’ta yönetimi ele geçirmesi üzerine Ecevit, dış dünyanın beklemediği bir tepki verdi ve **“Türk yönetiminin yegane meşru yönetim sayılmasını”** istedi.

NATO, görünürde Yunanistan’daki cuntayı uyarıyordu ama ABD, 6. Filosuna **“Kıbrıs’a hareket”** emri verirken, gelişmeleri görüşmek üzere **“garantör devlet”** durumundaki İngiltere’ye giden Ecevit’e söylenen ise **“Kıbrıs’a karışma”** oluyordu.

Amerikan Büyükelçiliğinin, Ecevit’e **“ABD Dışişleri Bakanlığının kararsızlığını”** iletmesi tam bir tiyatroydu; yaklaşan Başkanlık seçimleri dolayısıyla ABD **“Rum lobisi”**nden taraftı ve bunda da son derece kararlıydı.

Atladıkları, ABD Dışişleri Bakanı **Henry Kissinger**’in da daha sonra itiraf edeceği gibi, Türkiye’nin de Kıbrıs Türklerinden taraf olmak konusundaki kararlılığıydı. Bunu öngörememişlerdi.

17 Temmuz 1974’te, Türk Donanması Ege ve Akdeniz’de devriye gezmeye başladı.

19 Temmuz 1974'te, Türk ordusu hazırlıklarını tamamladı ve askerler Mersin'deki çıkarma gemilerine bindirilmeye başlandı.

Yunanistan, 5 uçak dolusu asker ve silahı Lefkoşe'ye yığıp Yeşil Hat'ta mevzilenirken, Atina radyosundan Türkiye'ye **"Bir günde Konstantinopolis'teyiz"** tehditleri savrulurken, Trakya'daki Türk birlikleri çoktan Yunanistan sınırına kaydırılmıştı.

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Joseph Sisco'nun Ankara-Atina hattındaki mekiği işe yaramadı ve 20 Temmuz 1974 tarihinde, sabah 6'da, Başbakan Ecevit radyodan tarihi çıkarmanın başladığını ilan etti. Ayşe'nin tatile çıkma günü gelmişti!

BM, 21 Temmuz 1974'te jet hızıyla "ateşkes" çağrısı yaparken, Ecevit, Sisco'ya **"hedeflere varılmadan durulmayacağını"** söylüyordu.

Sisco'nun çabalarının yetersiz kaldığı noktada Kissinger devreye girdi. Lakin Ecevit'in cevabı sertti:

"Tarih tekerrür eder, hatalar tekerrür etmez. Türkiye 10 yıl önce işlediği hatayı bu defa işlemeyecek ve çıkarmayı yapacaktır."

Sahiden de 10 yıl önce Johnson mektubuyla geri dönen Türk gemileri, Kissinger mektubuna aldırış etmedi ve **"tam yol ileri"** devam etti.

Ecevit'in bilmediği veya bilip de aldırış etmediği, tarihin o an için sadece tekerrür etmemiş görünüyordu. Sonraki günlerde oluşan **"krizler zinciri"**, hükümet devirme metotları konusunda tarihin nasıl da tekerrür ettiğini gösterecekti:

İstikrarsızlaştı, borçlandı ve bağımlı kıl, kukla gibi elinde oynat.

24 Temmuz 1974'te, Washington Post gazetesi, **"CIA, Makarios'u devirdi, Kissinger de Sampson'u destekledi."** yazdı. Hakikaten de harekâtın başlamasından sonra en büyük baskıyı yapan isim Kissinger'di. Ecevit'i iki defa arayıp ateşkes için bastırmıştı.

Türkiye, BM'nin çağrısına uyarak 22 Temmuz'da harekâtı sona erdirdi. Ancak **"Kissinger'in adamı"** istifa etmek zorunda kalmıştı.

Cenevre’deki ateşkes görüşmeleri sürdüğü sırada, ABD Temsilciler Meclisinde Türkiye’ye yapılan ABD yardımının kesilmesi kararı alındı. Güya müzakere devam ederken, Yunanistan Meriç kıyısında siper kazıp mayın döşemeye başlamıştı. Tıkanan görüşmeler ve devam eden Rum saldırıları neticesinde Türkiye, 14 Ağustos 1974’te, 2. Kıbrıs Barış Harekâtı’nı başlattı.

Bu harekât, ABD, dolayısıyla BM’nin, Türkiye’nin iki otonom yönetimden oluşan federatif devlet tezini kabul etmesini sağladı.

16 Ağustos 1974’te, dünya **Rauf Denктаş**’ın ağzından duydu:

“Bugün federe bir Türk devleti Kıbrıs’ta fiilen kurulmuştur.”

Türkiye için **“kazanım”** gibi gözükken bütün bu gelişmeler aslında Ecevit iktidarının sonunu hazırlıyordu. Göreve gelir gelmez Demirel hükümetinin de ipini çeken haşhaş ekimine izin veren Ecevit, üzerine bir de Kıbrıs konusunda Amerikan politikasına karşı çıkarak **“bardağı taşırmıştı”**.

Bütün Türkiye’nin tek yumruk olduğu bir anda, MSP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı **Necmettin Erbakan** **“zorla ortaklık olmaz”** diyerek 4 Eylül 1974’te koalisyonun sonunu ilan etti.

18 Eylül 1974’te istifa etmek zorunda kalan Ecevit, 20 Eylül’de, ABD Senatosu’nun Türkiye’ye yapılan askeri yardımın kesilmesini onaylaması üzerine **“Amerika için düşündürücüdür.”** dedi. Aynı Ecevit, sonraları Carter’ın Türkiye’ye karşı ambargoyu devam ettirme isteği üzerine ABD’ye nota verecek, Montrö’de **“Amerika gölge etmesin başka ihsan istemem.”** diyecek ve tıpkı kendisinden önce devrilen liderler gibi yüzünü Moskova’ya dönecekti.

Ve maalesef...

Bu gelişmeler, asıl **“arpacı kumrusu gibi”** düşünmeye başlayacak tarafın ABD değil, Türkiye olacağı günlerin ayak sesleriydi.

19 Aralık 1974’te, Amerikan Temsilciler Meclisi ve Senato, silah ambargosunun kaldırılabilmesi için Türkiye’ye bir dizi şart koştu. Buna göre, Türkiye’nin 5 Şubat 1975’e kadar Kıbrıs’taki kuvvetlerini arttırmama, adaya

savaş malzemesi nakletmeme, ateşkese uyma ve müzakere için barışçı bir zemin oluşturma şartlarını yerine getirmesi gerekiydi.

Nitekim Türkiye tezinden vazgeçmedi ve ambargo 5 Şubat 1975'te, ABD'nin Türkiye'ye sevk etmesi gereken 200 milyon dolarlık silah ve malzeme varken yürürlüğe girdi.

Cevaben...

13 Şubat 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti "resmen" kuruldu.

Türkiye, 25 Temmuz 1975'te verdiği notayla, ABD Savunma ve İşbirliği Anlaşması'nı yürürlükten kaldırdı. Türkiye'yle 30 gün içinde müzakereye girilmediği takdirde ülkedeki 20 kadar Amerikan üssünün statüsüyle ilgili "yeni bir durumun" doğacağını bildirdi. Akabinde de Türkiye'deki Amerikan üsleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kontrol ve gözetimine alındı. Kıbrıs Türk Federe Devleti Savunma Bakanı Osman Örek de Türkiye'ye destek vererek Türk tarafındaki ABD üslerini kapatacaklarını duyurdu ve üç haber alma tesisini kapattı.

ABD, bu yaptırımlara dayanamayarak 26 Mart 1976'da üslerle ilgili "yürürlüğe girmesi ambargonun kaldırılması şartına bağlı" yeni bir Savunma İşbirliği Anlaşması imzalamak zorunda kaldı kalmasına ama Türkiye'den bu direnişin intikamı almaktan da geri durmadı.

Türkiye, ağır bir siyasal ve ekonomik krizin ortasındaydı.

Ecevit'in istifasının ardından sırasıyla Demirel, Ecevit, Sadi Irmak hükümetleri kurulamadı.

Milliyetçi Cephe hükümeti, bir süre iktidarda kalabildikten sonra aynı "**başsızlık**" sorunu tekrarlandı. Cumhurbaşkanlığı için bırakın rekabeti, aday dahi bulamadığı günlerden geçiyordu ülke.

Elektrik kesintileri, üretimi durdurma noktasına getirmişti. Seydişehir Alüminyum Tesisleri, enerji tasarrufu dolayısıyla iki ünitesini kapattı. Ankara'daki ağır sanayi toplantısı "mum ışığında" yapıldı. Döviz transferi olmadığından gaz sıkıntısı başladı. Mazot olmadığı için vapur ve otobüs seferleri iptal edildi. Sigara, yağ, şeker, ilaç karaborsaya düştü. Çaresizlik siyasilere ilginç formüller bulduruyordu. Örneğin kahve satışının

durdurulması üzerine Tekel Bakanı “Kahve keyif maddesidir, günde üç yerine bir tane için.” demişti.

AET, tekstil ithalini kısıtlama kararı aldı, borçlarını ödeyemediği için Bulgaristan elektriği, Irak petrolü, Japonya demir sevkiyatını kesti.

Yedek parça bulamayan fabrikalar işçi çıkarmaya başladı.

Kıtlık, insanların sesini kısmıyor tam tersine sokaklara, meydanlara akını tetikliyordu.1 Mayıs 1977’de Taksim’de buluşan kalabalıklar tarihi bir meydan okumaya hazırlanıyordu. **“Şartları olgunlaştırmak”** üzere pusuda bekleyenlerden haberleri yoktu.

Sular İdaresi binasından **“ilk kurşun”**u onlar sıkacaktı.

Kazancılar Yokuşu’nu onlar tıkayacaktı.

Sonrası can pazarı...

Üzerinden 40 yıl geçti, kanlı 1 Mayıs’tan bir gün önce ellerindeki ağır çantalarla **İntercontinental** Otel’ine yerleşen 10 ABD’linin sırrı hâlâ çözülemedi çünkü kayıtları *-ne hikmetse-* otel defterine düşülmemişti!

Örsan Öymen, 3 Mayıs 1977’de Milliyet’te yayımlanan yazısında güvenlik çemberinin nasıl yarıldığını soruyor ve Atlantik ötesini işaret ediyordu:

“Sızmalara karşı öylesine titizlik gösteriliyordu ki DİSK’in bir hafta önceden verdiği özel basın kartları dışında, normal basın kartıyla bile yürüyüş kollarına katılmak ya da Taksim’deki kalabalığın arasına karışmak, olası değildi. Ama 20 bin görevliye rağmen bu çember yarıldı. Nasıl yarıldı?

İpleri Atlantik ötesine kadar uzanan haince bir plan sayesinde yarıldı...

Bir haftadır ortaya serdiğimiz belgelerle anlatmaya çalışıyoruz ki Türkiye’de özgürlükçü demokrasi üzerinde gizli pençelerce bazı oyunlar oynanmaktadır.(...) şimdi bir başkaları, bir başka yola ulaşmanın sevinci içinde kına yakıyorlar. Kimler mi bu başkaları?

Türkiye’yi, Atlantik ötesinden elektronik beyinlerle yönetmek isteyenler...”

Benzer biçimde olayın hemen akabinde Dev-Genç Genel Sekreteri **Bülent Uluer** de yaptığı açıklamada olayın **“CIA’nın ilk olmayan son da olmayacak planlarından”** olduğunu söylemişti.

Ve Financial Times başlığı attı:

“Türkiye İflas Etmiş Bir Ülkedir” (25 Kasım 1977)

Bir yandan Dünya Bankası ve üç Amerikan bankası aracılığıyla ABD, diğer yandan AET borçlandırarak kelepçeleme dönemini başlatmıştı. Ecevit, ABD’ye gidip borçlarımız için güvence verdi. IMF’nin acı reçetesi kabul edildi ve Demirel iktidarında 24 Ocak kararları alındı. Sıra o kararları uygulayacak olan ismi iktidara taşımaya gelmişti.

“BİZİM ÇOCUK” SAHNEDE

Sibel İpekçi’nin, eşinin ölümünü soruşturan MİT görevlisine bilgi vermek üzere başvurduğu randevu defteri, önemli bir bilgiyi gün ışığına çıkardı. **Abdi İpekçi**, 13 Ocak 1979 tarihinde İstanbul’da **Paul Henze** ile bir araya gelmişti. Henze, 1955’ten sonra beş yıl Amerikan Büyükelçiliğinde görev yapmış bir CIA ajanıydı. Orta Doğu, Doğu Avrupa ve Rusya’daki birçok operasyon onun kontrolünde yapılmıştı.

Henze - İpekçi görüşmesinin içeriği ile ilgili rivayet muhtelif...

En çok tartışılan iddianın kaynağında ise yine bir Altan ve emekli bir general var. **Çetin Altan**’ın, emekli Oramiral **Sezai Orkunt**’tan dinlediğini iddia ettiği bilgilere göre, İpekçi, Henze’e, 19-26 Aralık 1978’de Kahramanmaraş’taki kanlı provokasyonun CIA tarafından örgütlendiğini bildiğini söylemişti.

Yakınları İpekçi’nin duyumlarını muhataplarıyla görüşmeden, düzeltme fırsatı vermeden yazmadığını doğruluyorlar. Aktarılanlara göre İpekçi’nin Henze ile paylaştığı bir başka bilgi de **“ülkenin bir CIA planı dahilinde darbeye sürüklendiği”**ne dair izlenimleriydi.

Orkunt’un iddiaları reddetmiş olması, Henze’nin şehir karışmadan bir hafta önce Kahramanmaraş’ta olduğu gerçeğini değiştirmiyordu.

İpekçi, Henze ile bildiklerini paylaşmasının üzerinden çok geçmeden, 1 Şubat 1979’da, hâlâ tam anlamıyla aydınlatılamamış bir suikast sonucu öldürüldü.

O gece, gazeteden ayrılmadan hemen önce Milliyet’in Yazı İşleri Müdürü **Hasan Pulur**’a **“o mavi dosya ne oldu”** diye sormuştu İpekçi. O dosyada, kısa süre sonra tıpkı İpekçi gibi bir suikasta kurban gidecek Gümrük ve Tekel Bakanı **Gün Sazak**’ın da mücadele ettiği kaçakçılık konusu işleniyordu.

Sazak’ın mücadelesini destekleyen İpekçi gibi, CHP’li **Süleyman Genç** de 1979 bütçesi görüşülürken **“Ben inceledim, cumhuriyet kurulduktan**

bu yana gümrüklerdeki soygunu, fikri ve felsefesi benimle yüzde yüz ters olan Gün Sazak önlemiştir." demişti.

Anlayacağınız ne İpekçi aslında "solcu" olduğu için, ne de Sazak aslında "ülkücü" olduğu için öldürülmüş değildi; onlar bambaşka bir kavganın şehitleriydi.

Yalçın Doğan'ın, 19 Ocak 2010'da Hürriyet'teki köşesinde dediği gibi *"CIA Türkiye Masası Şefi Paul Henze, İpekçi'yi öldüren Ağca için 'Kime çalıştığını hiçbir zaman bilmedi.' dediğine göre, belli ki kendisi biliyordu."* o kanlı tezgâhın sahiplerini!

Velhasıl...

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin **"Türkiye Cumhuriyeti'ni kollama ve koruma görevi"**ni yerine getirebilmesi için önce korunulması gereken düşman ve tehditlerin yaratılması gerekiyordu; **"Bizim Çocuklar"** da bunu yaptı.

Ne sadece Abdi İpekçi'nin öldürülmesi, ne de sadece Kanlı 1 Mayıs...

Ne Maraş, ne Çorum, ne Fatsa olayları...

Ne tek başına NATO'da Yunanistan'ın veto hakkı kazanması...

Türkiye'yi 12 Eylül'e sürükleyen dönemde, TİP İl Başkanı **Ceyhan Can**'dan, Komünizmle Mücadele Derneği Başkanı **İlhan Darendelioğlu**'na, İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi **Cavit Orhan Tütengil**'den, HERGÜN gazetesinin taranması sırasında hayatını kaybeden Ülkü Ocaklı **Mürsel Karataş**'a, Gümrük ve Tekel Bakanı **Gün Sazak**'tan, eski Başbakan **Nihat Erim**'e kadar sayısız akademisyen, bürokrat, siyasi öldürüldü. Binlerce genç insan sokaklarda hayatını kaybetti. Çoğu, neden ve neyin hedefi olduklarını dahi bilmeden gözlerini yumdular bu dünyaya.

12 Eylül'ün o kanlı, kabarık ve ülkenin hâlâ bedelini ödemeyi sürdürdüğü faturasını tekrarlamayacağım bu sayfalarda. Ama bugüne kadar birbirimizi suçlamak gibi çok daha önemli işlerimiz olduğundan ancak yarım ağızla anabildiğimiz o **"şartları olgunlaştıranlar"** var ya... Hıh işte, onların

maskesini düşürmeye çalışmaya devam edeceğim kitabın ilk sayfasından bu yana olduğu gibi...

Darbe gecesi CIA Ajansı **Paul Henze** tarafından aktarılan ve 'Karanlıklar Prensi' **Richard Perle**'ün, Dışişleri Bakanı **Edmund Muskie** aracılığıyla, Damdaki Kemancı operasını izleyen ABD Başkanı **Jimmy Carter**'a ilettiği **"Bizim Çocuklar işi bitirdi"** ifadesi, çağımızın *-başka bir delil gerektirmeyecek derecede-* net suç/darbe itiraflarından biri çünkü.

12 Eylül öncesinin sosyo-ekonomik hayat fotoğrafının fonu ya yağ, ya un, şeker, ya gaz kuyruklarıydı.

Türkiye'nin **"Fırat ve Dicle su kaynakları ile Orta Doğu ve Kafkaslardaki enerjinin Akdeniz üssü, Pekin'e inen uçağın İngiltere'den dinlenebildiği Echelon'un istasyonu Kıbrıs"**a yaptığı harekât, Rum lobisinin etkinliği ile ABD ambargosu olarak geri dönmüştü.

Devalüasyon yapılmış, petrol krizinin etkileri sürüyordu. Sanayici hükümeti muhatap almıyordu. Yatırımlar durmuştu. Merkez Bankası çıkmazdaydı. Yabancı basındaki manşetler gibi **"Türkiye iflas etmiş bir ülke"** görüntüsü veriyordu.

Bu sözde kılığa mahkûm edilişimizde, ABD'nin **"Sultanahmet'i bombalarız"** tehdidine yol açan haşhaş ekiminin rolü büyüktü.

Elektrik kısıtlamaları, sendikaların grevleri, yargıda patlak veren kriz, Yahya Demirel ve Akgün Erbakan'ın hapse girmesiyle boyutları ortaya saçılan yolsuzluklar...

Güneydoğu'da o gün sebebi hikmeti anlaşılamayan **"bir şeyler"** oluyordu; Irak sınırı yol geçen hanına dönmüş, Siverek ve Hilvan'da ortaya çıkan **"APO'cular"** saldırılara başlamış, Urfa merkezli bir alan hâkimiyeti oluşturmaya çalışıyorlardı...

Cumhurbaşkanı'nı seçemeyen TBMM'de, sandıktan Zeki Müren'den Ajda Pekkan'a kadar aday isimleri çıkıyordu...

Memleketin her alanda ve anlamda cılkı çıkmış, ABD ve Avrupa'nın **"Türkiye'ye istikrar"** çağrısı baskı halini almıştı.

Türkiye'yi, Demirel'in ifadesiyle **"70 cente muhtaç bırakan"** yola, malları tezgâh altı yapmaya başvurulma nedeni, ABD'nin istemediği kararları alan Ecevit iktidarını devirmekten başka bir şey değildi.

Ekonomik yapı gibi toplumsal şiddet de darbenin işaret fişeklerindendi. Sokaklara, üniversitelere, fabrikalara hatta polisin içine kadar yansıyan bölünmeyi körükleyen de aynı adrestir. Aynı gün, iki karşıt görüşlü insan aynı silahla öldürülüyordu.

Darbecilerin bardağı taşıran damlalardan saydıkları Kahramanmaraş olaylarında, yurt dışından kaçak olarak ülkeye sokulmuş modern otomatik silahlar kullanılmıştı. Henze gibi bir başka CIA ajanı daha, **Alexander Peck** de o günlerde Maraş'taydı.

Ve...

US Armed Forces'un **"Askeri müdahaleden başka çıkış yok."** naralarını takiben, Ecevit, **"Korkarım ki biri çıkar düdüğü çalar, 'Oyun bitti herkes evine.' der ve bir anlamsız oyuna dönüşen demokrasi böylece sona erer."** diyerek peşin peşin ilan etmişti aslında ülkenin başına geleceği.

Nitekim, 12 Eylül 1980 sabahı, BBC'nin Türkiye'de tankların sokağa indiğini ilan şekli manidardı:

"Nihayet gerçekleşti."

"Bütün bunlar neden oluyordu?" sorusunun cevabı Türkiye'nin jeopolitiğinde gizliydi. ABD Yeşil Kuşak'ın ilk düğümünü İran'da atmıştı. Şimdi de 1979'da Afganistan'a asker gönderen Sovyetler'e karşı kendi istikrar kalıbına sığan bir Türkiye'ye ihtiyacı vardı. Yapmaya çalıştığı, Sovyet nüfuzuna karşı İslami unsurlardan oluşan bir duvarın inşasıydı. Carter Doktrini, ABD açısından Orta Doğu'daki tüm gelişmelere, askeri dahil her türlü yolla müdahaleyi mübah kılıyordu.

Ve fakat...

ABD Dışişleri Bakanı Vance'ın, 2 Mayıs 1977'de İnsan Hakları Konferansı'nda söyledi gibi **"sadece askeri kuvvet ve ekonomik güçle teşvik ve ilham"** değil **"asıl olan devrimlerinin mesajıydı"**.

Türkiye, 12 Eylül darbesiyle o mesajı aldı;

Hızla liberalleşti.

Alparslan Türkeş'in MHP ve Ülkücü Kuruluşlar Davası'ndaki **"Ancak istila ve işgal altında bir millet, milliyetçilik yaptığı için suçlanabilir."** isyanı, 12 Eylül'den sonraki dönüşüme karşı bir "imdat" çığlığıydı; duyan olmadı.

Ateş topuna dönen iktidar elden ele fırlatılırken, 1979'da CHP'nin ara seçimleri kaybetmesiyle bir kere daha Başbakanlık koltuğuna oturan **Süleyman Demirel**, açık açık **"Köşeye sıkıştırıldık."** diyordu:

"...ABD, kendine bağlı ve dediğini yapan hükümet ister Türkiye'de. Kıbrıs'ta Maraş'ı Ecevit açtı. Şimdi beni istemiyor ya, Ecevit'i de istemez. Döviz sorununun altında Kıbrıs var. Ben nasıl çözeyim Kıbrıs sorununu. Yunanistan'ın arkasında Amerika var ve benim gırtlığımı sıkıyor... Her şey Amerika'nın elinde fena yakaladılar bu kez. Karşısına koyacağım bir şey yok. IMF heyetine bunlara para vermeyin yoksa gitmezler diyor. Elimizdeki tütünü, buğdayı satamıyoruz. Her yerde karşımıza engel çıkıyor. Amerika, belki de CIA. Her yerde kolu, mekanizma işliyor..."

Nitekim istemedi.

Darbeciler önce ekonomiyi, sonra da bütün ülkeyi, 24 Ocak kararlarına imza atarak Türkiye'nin nefes almasını bile ABD'li finans merkezlerinin iznine bağlayan **Turgut Özal**'a teslim ettiler.

Genelkurmay Başkanı Org. **Kenan Evren** başkanlığında oluşan Milli Güvenlik Konseyi'nin, mevcut idarecilerin **"devleti kurtaracak birlik ve beraberliği sağlayamamış ve lüzumlu tedbirleri almamış"** olduğunu gerekçe göstererek, 10 Eylül'de ABD'den dönen Org. **Tahsin Şahinkaya**'nın koordinasyonuyla gerçekleştirdikleri 12 Eylül darbesinden sonra:

- Hükümet, senato ve parlamento feshedildi, siyasi parti faaliyetleri durduruldu, dokunulmazlıklar ve Anayasa yürürlükten kaldırıldı.
- Sendikal faaliyetler sonlandırıldı.
- Dernekler kapatıldı.
- Siyasi parti liderleri güvence altına(!) alındı.

- Siyaset ve basın yasakları başladı.
- Suçluluğu kanıtlanmamış olan gençler, kendilerini savunma fırsatı bulamadan, ailelerine dahi haber verilmeksizin **“bir sağdan bir soldan”** idam edildi.
- Cezaevi hücreleri **“işkencehane”** haline getirildi.

Darbecilerin, yaygın ifade biçimiyle **“bir günde kanı durduran”** tedbirleri, ilk bakışta bunlar gibi görünüyordu. Ama aslında Türkiye’de **‘başka bir şey’** oluyordu.

Bir insanın başına gelebilecek en kötü şeyin ekmek karnesini kaybetmek olduğu o ülke gitmiş, bir günde işçi ve memur maaşlarına yüzde 70 zam yapılmış, bütün grevlere son verilmiş ve 51 bin işçi iş başı yapmıştı.

En az bunun kadar ilginç olan diğer gelişme, Türkiye’nin demokratikleşmesine çalışan Avrupa Parlamentosu’nun darbeye tepki göstermemiş hatta Türkiye ile AET arasındaki ilişkileri askıya almayacaklarını açıklamış olmasıydı.

Uluslararası güç odakları **“önünü göremeyen”** bir ülkeyle ilişki kurarken bir bildikleri olmalıydı...

Vardı da...

Darbecilerin, ülkeyi emanet edeceği **“eski Dünya Bankası çalışanı”** **Turgut Özal’ı** tanıyor, ona güveniyorlardı!

Öyle ki NATO’nun patronunun, darbe arifesinde ABD’ye uçan, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral **Tahsin Şahinkaya’ya** tavsiyelerinden birinin **“Özal”** ismi olduğu iddia ediliyordu. Çünkü Özal, **“adamı ipe götürür”** dediği tavizleri veren ve 24 Ocak kararlarına imza atarak, **“ulus devletin liberalleştirilmesi”** sözleşmesini imzalayan kişiydi.

Darbenin öncelikli misyonunun, devalüasyonu öngören, devletin ekonomideki payını küçülten, tarım ürünleri destekleme alımlarını sınırlandıran, gübre, enerji ve ulaştırma dışındaki sübvansiyonları kaldıran, yabancı sermaye yatırımlarını teşvik eden 24 Ocak kararlarını uygulamak olduğu anlaşılmıştı.

Özal, Dünya Bankasından istediği krediyi alabilmek için, Türkiye'nin ekonomi politikalarında, deyim yerindeyse, nefes alışını bile izne bağlayan, her türlü yatırımı devletin inisiyatifinden çıkaran ve daha önemlisi devletçi politikalara **“yeniden dönülmeyeceği”** garantisi veren boyunduruğu ülkenin boynuna geçirmekte sakınca görmemişti.

İlk taslakları daha 1978 yılında, ABD'yi ziyaret eden TÜSİAD heyetinin de iş birliğiyle, dönemin Dünya Bankası temsilcileri **Kemal Derviş, Anne Krueger** ve **S. Robinson** tarafından hazırlanan küreselleşmeyi 24 Ocak kararlarıyla Türkiye serbest pazar cenneti haline gelmiş, enerji gibi bazı stratejik alanlarda devlet sıfırlanmıştı.

Sanırım Türkiye için daha da trajik olan, akıl ve mantığını rafa kaldırmayan her devlet adamının **“teslimiyet mührü”** saydığı 24 Ocak kararlarının, yıllar sonra iktidara gelişi bir başka askeri müdahaleye bağlanan AKP'nin kurmayları tarafından da **“çıkışın önemli ve cesur bir adımı”** sayılarak örnek alınması olacaktı!

ABD Dış İlişkiler Komisyonu, bu dönemde Türkiye'ye hibe ettiği 46 milyon doların serbest bırakılması için bir takım şartlar koştı:

- 1-Maraş iade edilecek
- 2-Referandum ertelenecek
- 3-KKTC'de seçim yapılmayacak

Başta dediğimiz gibi, darbe rejimiyle diyaloga tereddütsüz yanaşan demokratik AET(!) de yine bu dönemde Türkiye'deki etkisini arttırdı.

Türkiye'nin Avrupa Komisyonuna da kabul edildiği 12 Eylül ertesi, Avrupalıların yasa tasarılarının içeriklerine müdahalelerinin de Türkiye için miladıydı. Yabancıların Türkiye'de mülk edinebileceklerine dair çıkan ve Anayasa Mahkemesi tarafından defalarca iptal edilen kanunun küçük değişikliklerle ısrarla Meclise getirilmesi bu baskının sonuçlarından sadece biriydi.

1982 Anayasası, Siyasi ve Sosyal Araştırmalar Vakfı (SİSAV) Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. **Orhan Aldıkaçtı** tarafından yazılmış ve taslağın bir kopyasını CIA ajanı Paul Henze almıştı.

Özal döneminde Avrupa'ya verilen önemli tavizlerden biri de **"kültürel kimlikleri tanıma"** adı altında etnik operasyonların önünün açılması oldu.

Sabah gazetesi, 16 Eylül 1991 tarihinde, Turgut Özal'ın 1983 seçimlerini kazanmasının ardından, ABD'nin Ankara Büyükelçiliğine yazdığı iddia edilen **"şükran mektubu"**nu yayımladı.

Gazeteci **Egemen Bostancı**, **George Bush'a** hitaben yazıldığı iddia edilen mektubu kendisine ulaştıran kişinin, emekli Orgeneral **Turgut Sunalp** olduğunu açıkladı. Özal ise kamuoyundan tepki almasına yol açan mektubu yalanladı.

ANAP'ın seçimlere girememe tehlikesine karşı, ABD'nin, Dışişleri Bakanlığından **Elliot Abrams** aracılığıyla TSK'ye bu tür bir engellemenin **"iyi olmayacağı"** mesajı ilettiği, Paul Henze'nin de seçim arifesinde Sunalp'i ziyaret ederek **"İyi bir ana muhalefet lideri olursunuz."** diye seçim sonucu oluşacak iktidarı peşinen işaret ettiği iddiaları arasında bu **"yalanlama"**nın hükmü de size kalsın...

"Tabuları yıkma" iddiasındaki Özal, idari sistemde köklü değişikliklere gidileceğini duyurduktan hemen sonra, 4 Ekim 1983'te ilk adımını atarak ülkeyi 8 bölge valiliğine böldü. O gün Özal eliyle uygulanamayan eyalet projesi, 2000'li yılların başında devlete önce **"Yeni Osmanlılık"** havucuyla ardından da **"Yeni Anayasa/Başkanlık"** dayatmasıyla musallat olacaktı!

Özal'ın eyalet açılımına en büyük desteğin, tıpkı **"Başkanlık Sistemi"**ne olduğu gibi terör örgütü başı Öcalan'dan gelmesi manidardı. **"Bizi en iyi anlayan Özal'dır."** diyen canı, **"Hatta eminim, bize biraz da sempatiyle bakıyor. Bizimle ilgili bir çözüm bulacaksa Özal bulacak. Kürt olduğunu söylüyor. Federasyondan söz ediyor. Konuyu en iyi Özal izliyor."**

diyerek 12 Eylül'ün Türk devletinin başına geçirdiği kişiye duyduğu güveni ifade etti.

Kendi partisinin milletvekillerini bile deyim yerindeyse ayakta uyutarak, son anda eklediği madde ile “Kürtçe konuşmayı ve şarkı söylemeyi yasaklayan 2932 Sayılı Kanun”u yürürlükten kaldıran Özal, Cumhurbaşkanlığı döneminde de Öcalan’ı sevindiren adımlarını atmaya sürdürdü ve Başbakan Süleyman Demirel ile yaptığı haftalık olağan görüşmeye, olağanüstü bir teklifle geldi:

“TRT Kürtçe yayın yapsın!”

O günün tabu yıkıcı bir diğer ismi, sonradan AKP hükümetinin sözcüsü olacak **Cemil Çiçek**’ti. Çiçek, 1989 yılında, **“Güneydoğu’da devlet görüntüsü verilmeden radikal önlemler alınması”**nı önerdi. O radikal önlemler, sonradan AKP’nin açılmayan açılım paketiyle vadedilenlerin aynıydı!

“Ordunun bölgedeki fiili etkinliğine son verilmesi, Milli Güvenlik Kurulunun kaldırılması, Genelkurmay Başkanı ve Komutanları görevden alma yetkisinin TBMM’de olması, bölge meclisleri” gibi önerilerin tartışılmaya başlandığı günlerde, medya da yeniden sahadaki yerini almaya başlıyordu; TSK operasyonlarının en yoğun olduğu dönemde, **Mehmet Ali Birand** Bekaa’ya giderek Öcalan ile röportaj yaptı. İstanbul DGM Savcılığı, 16 Haziran 1988’te, bu röportajın Milliyet gazetesindeki yayımını durdurdu.

“Balyoz Darbe Planı” iftirasının Türkiye gündemine kafiye olsun diye değil sahiden de bomba gibi düştüğü günlerde, **A. Metin Akpınar** Odatv.com’da **“12 Eylül darbesi, Gladio’nun yarattığı çatışma ortamında gerçekleşti. ‘ABD desteklemedikçe TSK darbe yapar mı?’ sorusuna hemen herkes, ‘hayır’ yanıtını veriyor. Ama şu anda ABD destekli bir darbe yürürlükte olduğuna göre asıl sorulması gereken soru şu: Yapılmakta olan ABD destekli darbeye TSK karşı çıkabilir mi?”** diye soruyordu.

12 Eylül ertesinde yaşananlar, ABD destekli darbelerde, NATO ordusunun işlevinin **“karşı çıkmak”** değil **“uygulayıcısı olmak”** olduğunu öğretti.

1990’da uluslararası hukuka aldırmadan Kuveyt işgalini başlatan ABD, 2003’teki Irak işgalinde olduğu gibi sivillerin de bulunduğu hedefleri bombalarken İncirlik’i kullandı.

TSK, önce Irak’ta bizim olmayan bir savaşın hatta işgalin içine sokuldu, sonra da Somali’de açlık bahane edilerek yapılan operasyonda kullanıldı.

ABD’nin körfez işgalinden sonra topraklarını Çekiç Güç’e açan Türkiye’nin, PKK’yla mücadelesinde karşısında yeni misafirlerini bulması için çok zaman geçmesi gerekmeyecekti. Bir yandan, Irak’tan göç eden ve kısa bir süre sonra **“Türkiye’ye değil PKK’lı, kedi bile teslim etmeyeceğini”** söyleyenleri koruması altına alan Türkiye, diğer yandan ise savaş nedeniyle Güneydoğu’dan batı bölgelerine başlayan göçü kontrollü hale getiremediği, gerekli sosyo-ekonomik politikaları üretmediği için terör örgütünün metropollerdeki barınma zeminini kendi elleriyle yaratmış olacaktı.

BİR “AJAN”IN AĞZINDAN...

9 Mart 2010’da, 9 Mart 1971 cuntasına sızan eski MİT görevlisi **Mahir Kaynak**’ı evinde ziyaret edip “darbe” kavramını, nedenini, niçinini, nasılını konuşmuştuk... İyi ki konuşmuşuz; düşünmeye sevk eden her cümle kıymetli ezberlerle uyuşturulduğumuz şu günlerde...

—*Darbe neden yapılır?*

—Her darbe uluslararası bir ihtiyaca cevap verir... Yani... Yani hepsi dış müdahale ile oluyor...

—*“İyi darbe” yok mudur; 1960’ı ayrı tutanlar var mesela...*

—1960 da dünya üzerinde bir ihtiyaca cevap veriyordu. İngiltere, kendi nüfuz bölgesinde telakki ettiği Türkiye’de artan Amerikan etkinliğinden hoşlanmadı, hazmedemedi. Türkiye’yi tekrar ele geçirmeye çalıştı.

—*ABD ile Sovyetler’in mücadelesi değil miydi?*

—ABD ile Avrupa’nın mücadelesi. 1960 darbesiyle sola açık bir Anayasa ve ABD karşıtı bir sol hareket oluşturuldu.

—*Fakat ABD karşıtı bu sol hareket, 1971’de, sonuçları ABD’ye hizmet eden olayların içinde oldu...*

—Teorik temeli çok zayıftı. 9 Martçılar dediğimiz grup, Türkiye’nin yönünü Avrupa’ya çevirmeyi hedefliyordu. Darbeyi engelleyen kanat da ABD ile ittifaktan yanaydı. Ancak uzlaşmaya vardılar. 9 Martçılarla, darbe karşıtı generaller muhtırayı bir arada imzaladılar, ortak hükümet kurdular. Ben MİT adına 9 Martçıları takip ettim. Genelkurmay olaya başından sonuna kadar vakıftı. Cumhurbaşkanı, Başbakan ilk günden itibaren biliyordu. Ancak tasfiyesine cesaret edemediler.

—*Neden?*

—Çatışma çıkmasından korktular...

—*ABD yanlısı 12 Martçılar, Avrupa yanlısı 9 Martçıları engellediğine göre darbeyi yapan ABD mi oldu?*

—Aslında darbe engellendi. Ama siyaset alanında iki tarafın birden olmasını sağladı. Nitekim 1963'te Ortak Pazar'a girmek için anlaşma imzalandı. Yani iki taraf da payına düşeni aldı.

—*Darbeleri tasfiye etmeyen 12 Mart, darbenin engellenmesini sağlayanları niye tasfiye etti?*

—Evet, darbeler hiçbir kayba uğramadı. Çoğu da milletvekili oldu. Alt kesimdeki militanlar, öğrenciler kayba uğradı. Bir de MİT'i tasfiye ettiler. Fuat Doğu, görevinden alındı ve Lizbon'a büyükelçi yapıldı.

—*MİT'teki tasfiyenin sebebi neydi tam olarak; istihbarat eksiksizdi anlatımınıza göre?*

—9 Martçıların uzlaşma şartıydı. Herkes "9 Martçılar tasfiye edildi." diyor. Onların teşkilata hâkim hale geldiğini kimse söylemiyor.

—*Buna göre, 1971'den sonra MİT dönüştürüldü diyebilir miyiz?*

—MİT 1971'de darbeye karşı görevini yaptı. Dünya ölçeğinde bir başarıydı. Dış istihbarat servisleri deşifre edemedi. 1969'da Çavuşesku'nun himaye ettiği Dünya Komünist Gençlik Toplantısı'na gittim. (MİT görevlisi olarak) Orada bir Sovyet istihbaratçısı yanıma geldi. Dedi ki "Sen akıllı bir adamsın. Bu darbenin içinden çık sıyrıl. Türk ordusu komünist darbe yapmaz." Daha sonra Doğan Avcıoğlu'nun bürosuna gelen bir Sovyet ataşesi diyor ki "Bahçelievler'deki toplantılarınız izleniyor." Bu Sovyetler'in operasyonun içinde olmadığı anlamına gelir. Türkiye'de sol bir hareket var ve içinde Sovyetler yok!

—*Kim var peki?*

—Darbe kime hizmet ettiyse o. Ben o tarihte Türk solu için "Bu sol naylon soldur." diyordum. Dinamikleri ülke içinden alan ve Türkiye'ye yönelik hedefleri olan bir hareket değildi. Zaten onun için MİT'e hizmet ettim amacım naylon solun tasfiyesiydi.

—*70'lerde darbe zemini için kullanıldığını itiraf edenler, bugün ABD'nin kalem memuru gibiler...*

—Evet bugün liberallerin en ucundalar değil mi!

—*MİT'teki dönüşümün TSK ile paralelliğine dikkat çekiyorsunuz son yazılarınızda...*

—1971'de MİT darbenin hedefine ulaşmasını engelledi. ABD, 1980 darbesini tezgâhlamaya başlayınca, MİT'in bu işe de müdahale etmesini istemediler. Onu küçük düşürücü her türlü yayını yaptılar. Bütün eylemler MİT'e mal edildi. Kendileri yapıyordu faturasını bize çıkarıyorlardı.

—*Örnek verebilir misiniz?*

—Mesela sağ-sol çatışmaları tamamen dışarıdan getirilen şeylerdi.

—*Suikastlar var mı bunun içinde?*

—Tabii hemen hepsi dışarıdan yönlendirilmiştir. Bunların içinde devlet kurumuna mensup kişiler bulunabilir ama bunlar devlet adına hareket etmez. MİT çatışmayı tahrik etmez ama MİT'in içinde çatışmayı tahrik eden kimseler vardır.

—*İstihbaratın içine sızmış istihbaratçılar yani...*

—Evet sızmışlar...

—*"İstihbarat özelleştirildi" derken kastınız ne?*

—Şimdi bir Müsteşarlık kuruyorlar. Bir sürü vazifeler veriyorlar. Bunlar yanlış şeyler. Devlet kurumlardan oluşur. Halkın iradesi bu yetkileri vermez. Halkın iradesi meselesiyse, Amerikan Meclisindeki oylar kutsal değil mi? Ona bağırıramazsınız o zaman.

—*"Devlet kurumu" olmuyor mu bu halde?*

—Emniyet etkili hale gelecek. Ordunun sınır güvenliği gibi yetkilerini elinden almayı düşünüyorlar. Ağır silah ithalatı konuşuluyor. Neredeyse **Mümtaz'er Türköne'**nin dediği olacak: Nizam-ı Cedit.

—*Bir röportajınızda söylediğiniz "Bugün büyük sol partilerden birinin başında olabilirdim." sözünden yola çıkarak istihbaratçılar siyasi partilerde bu denli yükselebilir mi?*

—Ben bunu böyle ifade etmemiştim. Çarpıtıldı. Söylediğim, üniversitede kalsaydım yukarıda bir bilim adamı veya siyasetçi olurum.

—*Olamaz mı peki? Türk siyasetinde istihbarat servislerinin atadığı genel başkanlar oldu mu veya var mı?*

—Vardır diyemem sadece olabilir derim!

—*Mümkün yani...*

—Elbette mümkün.

—*Ya medyada?*

—Darbe çok karmaşık bir yapıdır. Ve içinde medya mutlaka vardır. Medya olmazsa darbe yapmak mümkün olmaz. Mesela 28 Şubat'ta çıkan irtica söylentileri... Bu tertibi yaptıran güç neyse, tankları yürütenin arkasındaki güç de odur.

—*Mark Parris gibi CIA ajanları, eski MİT Müsteşarları, gazetecilerin gizli buluşma fotoğrafları yayınlanıyor; olağan mıdır bunlar?*

—İsimlere girip kavgaya ettirmeyin beni.

—*Metodu konuşalım o zaman. Sistemi nedir? Gazeteci-istihbaratçı ilişkisi nasıl şekillenir? Gazeteciyi çağırıp "görevin şu" mu derler?*

—Öyle söylenmez tabii. Ama patronun, işi tertipleyenlerin ilişkisi vardır. Dünya üzerinde ilişkileri vardır. Yazarlar ona uyar. Yine 28 Şubat'ta "Bu iktidar Cumhuriyet'in temel ilkelerine karşıdır, savaşılmı." dendi. Askere de benzer şeyleri söylediler. Oysa savaştıkları şey Erbakan'ın izlediği ekonomik politikaları. Erbakan'ın ekonomik ilişki kurduğu yerler, ABD'nin istediği yerler değildi.

—*O yapıdan çıkan AKP'nin tersini yapması ilginç değil mi?*

—Zıt oldu değil mi? 28 Şubat zaten AKP'yi yaratmak amacı gidiyordu başarılı oldu. Ben bunu AKP'yi eleştirmek için söylemiyorum. Siyasiler akıllı olsun "Kim ne istiyor?" sorusunu sorsun diye söylüyorum.

—*Demirel tecrübesinden ibret almak gibi mi?*

—Evet, aynı şey olabilir. Kimin hangi politik amacı güttüğünü anlamak lazım.

—*Anlıyorlar mı?*

—Yok. Herkesin modeli var. Bir tarafta ABD, bir tarafta Rusya onlar hep kavgaya ediyor sanılıyor. Ben de şunu söylüyorum: Onlar hiç kavgaya etmiyor. Asıl kavgaya eden Batı'nın kendi içindekiler. Blok içi çatışmalardır bizdeki darbeler.

—*Mesut Yılmaz'ın bir açıklaması oldu Mavi Akım'dan dolayı ABD'nin Anasol-D'yi devirdiğiyle ilgili. Bu Rusya'yla ilgili değil mi?*

—Mesut Yılmaz'ın söylediği doğrudur. Ben daha o günlerde “ABD bu bağılılığı onaylamaz buna karşı tedbirin alır.” dedim. Ama bu Yılmaz'ın haklı olduğu anlamına gelmez. Çünkü o da Avrupa ile bütünleşmeden yanaydı. Sovyet gazı almasının sebebi de o sıralar Almanların Gazprom'la ortaklık içinde olmasıydı. Bir başkasının politikasını izlersen öteki de gelir bunu bozar.

—*TSK ekseninde yaşanan gelişmeler bir NATO operasyonu mu?*

—Bugünkü Amerikan projesine karşı çıkanların tasfiyesi.

—*Nedir Amerikan projesi dediğiniz?*

—ABD diyor ki bu bölgeyi ben kimseye bırakmayacağım. Bunun için Türkiye'yi kontrol edeyim, Orta Doğu'da etkin rol oynamasının önünü açayım. Bölmek yerine genişletmek. Bunun için de iki şey lazım. Bir; ulus devlet modelini terk etmeli, çeşitli kültürlerle açık olduğunu ifade etmeli. İkincisi de Orta Doğu'nun çimentosu olan dine arkasını dönmemeli. Yaşadıklarımızın hepsi bu istikamette değil mi?

—*İktidara yakın bazı isimler de 1 Mart'ı milat kabul edip tasfiye edilenin ABD olduğunu savunuyorlar.*

—Onlar kendileri gibi, “Birisi küfretti ben de ona edeceğim.” diye düşünüyorlar ama dünyada böyle bir şey yok. Büyük devletler intikam peşinde koşmaz, bugün işine ne yarayacak ona bakar.

—*O zaman şöyle sorayım: Bugün işine ne yarayacak?*

—Ermeni Soykırımı Tasarısı yarayacak. “Günün birinde bir kültür çatışması yaratırsak Türkiye müdahale etmek zorunda kalır. Biz de bu faaliyete soykırım der ve müdahale ederiz.” Gerekçe hazır: Türkler geçmişte yaptılar bugün de soykırım yapıyorlar. Bunun altyapısıdır hazırlanan.

—*Başka?*

—Bir de önümüzdeki dönemde en ciddi provokasyon kitlesel Türk-Kürt çatışması olacak. Bu iki halde dış müdahale kaçınılmaz olur.

—*Müdahale derken askeri mi?*

—Askeri müdahale, Yugoslavya’da olduğu gibi.

—Ama ABD’nin Türkiye’yi bölerek değil büyüterek kullandığını söylüyorsunuz...

—Bunun karşısında bir de Avrupa’nın projesi var. Avrupa, Güneydoğu Anadolu Türkiye’den ayrılısın istiyor. Geriye kalan nüfusu az, eğitim ve gelir düzeyi yüksek, homojen kitlenin etkisinin sınırlı kalacağını hesap ediyor. Bu politikayı savunan, gerçekleşmesini isteyen ama açıktan söyleyemeyen çok insan var.

—1 Mart’tan devam edersek, yüklenen anlamların bir karşılığı yok mu?

—1 Mart, ABD’nin Türkiye’ye yerleşme niyetinin göstergesidir. Tezkere tartışılırken “Irak’ta savaş olmayacaktır.” dedim. Benim için adı “çatapat harekâtı”ydı. Nitekim çatışma olmadı. ABD geldi işgal etti. Madem bu kadar kolay işgal edebilecekti, kuzeyde bir cephe açmanın ne anlamı vardı?

—İran için de aynı risk söz konusu değil mi?

—İran’a askeri bir müdahale olacağını zannetmiyorum. Ama Türkiye’yi İran’a karşı denge oluşturmak için kullanacaktır ABD. AKP içinde buna karşı çıkanlar olabilir. Problem de doğarsa oradan doğar.

—Rejim değişikliği yoluyla müdahale olabilir mi?

—Tahmin ediyorum bu bölgede jakoben demokrasiler hâkim olacaktır.

—Dünyanın dengelerini belirleyen gücün adını küresel sermaye koyabilir miyiz?

—11 Eylül’de öyleydi. Ben o zaman da “Ulus devletlerle küresel sermaye çatışıyor.” demiştim. Ekonomik krizle birlikte ise küresel sermayenin tasfiyesini görüyoruz. Çünkü kaybeden bankalar. Para ortadan kalkmıştır. Şu anda etkisi son derece sınırlı hale geldi.

—Savunma mekanizması yok mu, dev bir sistem...

—Yeniden oluşmasına engel olacak tedbirler alınıyor. ABD en liberal ülke ama bankalara devletin müdahale etmesinin yolunu açıyor. İthal ikamesine başlıyor. Çin'in ihracatını sınırlamak istiyor.

—*Küresel sermayenin yerini ne alacak?*

—Amerikan Devleti.

—*Küresel sermaye destekli sivil operasyonları nasıl etkileyecek bu değişim?*

—Etkilemeye başladı. Ukrayna'ya bakın, Soros devriminin oluşturduğu iktidar seçimi kaybetti. Bu da bir gösterge.

—*Amerikan yanlısı kabul edilen Demirel'in Amerikancı darbeye maruz kalmasını nereye koyacağız?*

—Biz diyoruz ki Demirel'i ABD destekledi. Ve diyoruz ki Demirel'i ABD tasfiye etti. Bu bir çelişkidir. Batı içinde yeni bir güç doğuyordu. Küresel sermaye. Sol "Tam bağımsız Türkiye"yi savunuyordu. Oysa Demirel'in ekonomi politikası sanılanın aksine zaten içe dönüktü, ithal ikameciydi ve dünyanın en bağımsız ülkelerinden biriydik o zaman. Dış borcumuz 10 milyar dolar civarında iç borcumuz hiç yok gibiydi. Ama bunu kullandılar.

—*Ne için?*

—Türkiye'yi dışa açmak ve dünya ekonomisiyle bütünleştirmek için. 1980 darbesinde bizim şikâyetimiz içerideki çatışan taraflardı ama darbe olur olmaz bunlar yok oldular. Turgut Özal geldi ve Türkiye'nin kapılarını açtı. Hedef buydu, buna ulaşıldı. Bu hedefte ABD ile Avrupa arasındaki eski rekabet söz konusu değil, ittifak içinde yaptılar. Geçenlerde okuduğum bir iktisat kitabında şu yazıyordu: "1980 darbesi bir NATO operasyonudur." Bugün de onun sonuçlarını yaşıyoruz aslında.

—*Bugünkü operasyon sürecini nasıl bir mantığa oturtuyorsunuz? Kolaj resim teorinizin dayanağı nedir?*

—Teknolojik üstünlüğe sahip olan güçler sürekli olarak bilgileri topluyor ve bir yerde depoluyorlar. İşlerine geldiği zaman kullanıyorlar. Yapılacak tek şey başkasının kullanabileceği işleri yapmamaktır.

Yaparsanız bilindiğinden şüpheniz olmasın. Zamanı geldiğinde mutlaka kullanırlar. Daha ellerinde çok şey vardır bunların.

—Somut bir bilgiye dayanarak mı yapıyorsunuz bu tespiti?

—Bu kaviil provokasyonları, yabancıının yaptığı provokasyonları iç politikada kullanmasınlar diye yapıyorum. Rakibimizin zayıf tarafını ortaya çıkarmış oh demesin kimse. Bunu niye yapıyor diye sorsun. **Eğer bir gün bahçenizde bir yılanın başını ezilmiş olarak görürseniz, ezenden Allah razı olsun deyip geçmeyin. Bu yılanı kim öldürmüş, arayın. Aramazsanız o yılanın başını ezen, yarın sizin de başınızı ezer.**

DEMOKRASİYE “AKORT” AYARI: 28 ŞUBAT

Refah-Yol hükümeti TBMM’den güvenoyu alalı sadece birkaç hafta olmuştur...

Yer: Washington.

Yahudi lobi unsurlarından **Washington Institute**’da, bu defa **“ameliyat masası(!)”**nda **“İslamcı Başbakan Necmettin Erbakan yönetimindeki yeni Türk hükümeti”** var.

Hatırlatmanın tam zamanı:

Dönemin ABD Büyükelçisi **Morton Abramowitz**, Erbakan’ın yerine Recep Tayyip Erdoğan’ı işaret ettiğinde ortada ne 28 Şubat vardı, ne de AKP!

Abramowitz, **“Kravatlı ve çağdaş görünümlü Erdoğan’ı, Erbakan’a tercih ederim.”** dediğinde, Erdoğan henüz Belediye Başkanı’ydı. ABD, kısa iktidarı boyunca *-hatta öncesinden başlayarak-* uzun uzun incelemişti **“Refah kadroları”**nı.

Nitekim, 28 Şubat 1997 kararlarından yaklaşık 2 hafta sonra, Washington’da Türkiye konulu bir toplantı daha yapıldı. **Richard Perle, Henri Barkey, Paul Wolfowitz, Alan Makovsky** gibi, Türkiye’deki Amerikan darbelerinin tanınmış simalarının da katıldığı **“gizli”** toplantıda ne konuşulduğunu, yıllar sonra Amerikan darbecileri ve CIA ajanlarının **“Türkiyeli makale ortağı” Cengiz Çandar**, çok manidar bir adreste, **“Balyoz”** kumpasının medya ayağı gibi görev yapan Taraf’ta açıklayacaktı!

Çandar, 16 Nisan 2012’de **Neşe Düzel**’e verdiği röportajda, Amerikalıların o toplantıda **“hükümetin, doğrudan askeri bir darbe olmadan gitmesi gerektiğini”** konuştuklarını anlattı. Keza o günlerde, ABD Dışişleri Bakanı **Madeleine Albright**’ın Türk Genelkurmayı’na **“darbesiz düşürün”** mesajı verdiği, Ankara kulislerini çoktan çınlatmaya başlamıştı.

Hazır anmışken, **Cengiz Çandar**’ın, Refah-Yol koalisyonu döneminde doğu bölgesi vekilleri ve **“İslamcılarla”** ev buluşmalarında bir araya gelen ABD Büyükelçiliği Siyasi İşler Sorumlu Müsteşarı ve nam-ı diğer **“Kuzey Irak Kürt Parlamentosu(!)nun ilham perisi(!)” Nicholas Kass**’ın, Türkiye’de en

yoğun teşriki mesaide bulunduğu kişilerin başını çektiği iddialarını da bir satır arası bilgisi olarak not düşmüş olalım.

Konumuza dönersek...

Dokuzuncu Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, TBMM Darbe Komisyonunun sorularını cevaplandırırken, 28 Şubat'a ABD müdahalesiyle ilgili olarak **"Ben 'var' veya 'yok' demiyorum da ben diyorum ki: Bana intikal etmiş bir şey yok..."** demişti ama kapatılan Refah Partisi'nin eski Genel Başkanı, eski başbakanlardan **Necmettin Erbakan**, 28 Şubat'ın yıl dönümünde konuşmacı olarak katıldığı bir konferansta, dönemin generallerine atfedilen ifadesiyle **"post-modern"** olan darbenin, **"Amerikalılar"** tarafından organize edildiğini söyledi. Hatta iddiasını ispata dönük bir adım da atarak kasasında bununla ilgili olarak sakladığı bir **"delil"**den söz etti.

Erbakan'ın bahsettiği **"delil"**, **Şevket Kazan**'ın 31 Ekim 1996'da, ABD Dışişleri Bakanlığında Ankara Büyükelçiliğine yollandığını belirttiği ve **"Erbakan hükümetini düşürmek üzere elden ne gelirse yapılması gerektiği"** ihtarını içeren, Pentagon menşeli kriptoydu.

Oğuzhan Asiltürk, 28 Şubat anlatımlarında Erbakan ve Kazan'ın bu tezini destekleyip bir adım ileri de götürerek, ünlü 28 Şubat kararlarının bizzat Amerikan Dışişleri Bakanlığında hazırlandığını söyleyecekti. Asiltürk'ün aktardığına göre, Erbakan kendilerine **"Bunları memleketini seven, bu memleketin evladı olan bir Müslüman yazmaz. Bunu askerin yazamayacağı şeklinde bir şey oluştu kalbimde."** diyerek **"ABD dayatmasını"** işaret etmişti.

Madalyonun bir yüzü:

Daha Refah-Yol hükümeti kurulmadan önce, milletvekili **Hasan Mezarıcı**'nın TBMM'de söylediği **"Selanikli biri benim Ata'm olamaz. Ben veledi zina değilim."** sözü, Erbakan'ın **"RP bir gün mutlaka iktidara gelecek ama bu geçiş dönemi tatlı mı olacak, kanlı mı olacak, buna halk karar**

verecek.” çıkışı, **“Refah gelirse darbe olur.”** tahminlerine, dolayısıyla da darbeyi daha olmadan normalleştirmeye yaramıştı.

Kaldı ki Refah Partililer ve onlara dair bir **“algı”** yerleştirmek peşinde olanlar iktidarda boş da durmadılar...

Şevki Yılmaz **“Ben Hizbullah’ım... Türkiye’nin yüzde 99’u Hizbullah’tır. Hizbullah olmayanlar hizbulşeytandır.”** derken, meydanlar **“Yaşasın Hizbullah, Yaşasın Şeriat!”**, **“Laik devlet yıkılacak elbet!”** nidalarıyla inliyor, işkenceyle öldürülmüş insanların domuz bağılı cesetleriyle dolu **“mezar evler”** ortaya çıkıyor, **“Cihat ordusu RP’ye oy vermezsen patates dinindensin.”** fetvaları yayınlanıyor, Erbakan tarikat liderlerini Başbakanlıkta ağırılıyor; velhasıl 28 Şubat fotoğrafının eksik parçası bizzat Refah Partililer yahut sempatizanı olduğu iddiasındakilerce tamamlanıyordu.

Aczimendi rüzgarı ve 21 Şubat’ta yapılan Kudüs Gecesi, Sincan sokaklarında geçit töreni(!) yapan tankları da 28 Şubat 1997’deki MGK toplantısında Erbakan’a sunulan sert **“tavsiye metni”**ni de adeta peşinen meşrulaştırmıştı.

Türkiye’nin 28 Şubat ezberi hemen hemen böyle/tek tip olsa da dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı **Hikmet Köksal**, “Sincan olayı”nın Kudüs gecesiyle ilgisi olmadığını, Akıncı Üssü’nde planlanan özel görev tatbikatına giderken güzergâhları üzerindeki bir menfezin yıkılması dolayısıyla Sincan’a girmek zorunda kaldıklarını açıklamıştı.

Zaman içinde, **“28 Şubat ezberimiz”**e dair bir düzeltme daha yapıldı. Sürecin baş aktörü, dönemin Genelkurmay İkinci Başkanı **Çevik Bir**, kendisine atfedilen **“Demokrasiye balans ayarı yaptık.”** ifadesini reddetti ve bu kavramın ortaya çıkışını *-hoş, özü kabahatinden büyük gibi oldu ama-* şöyle anlattı:

“Türk-Amerikan İş Konseyi’nin davetlisi olarak ABD’ye gittiğimde Somali Harekâtı sırasında tanıştığım ve harekâtın sorumlusu olan BM Genel Sekreteri Kofi Annan’a da bir nezaket ziyareti yaptım. Ziyaret çıkışında gazetecilerin “Annan’la ne konuştunuz?” diye sormaları üzerine “Sayın

Annan TSK'yi övgü ile anmış ve TSK'nin Türkiye'de demokrasi için bir balans olduğunu söylemiştir." dedim..."

Madalyonun öbür yüzü:

28 Şubat fotoğraflarının diğer yüzüne bakınca 1990'lar Türkiye'sinin verdiği kavganın ne demokrasi, ne de irtica ile ilgili olduğu ortadaydı.

Refah-Yol hükümeti, Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye'ye **"Kürtlere özerklik"** verilmesi baskılarını arttırıp PKK'yla masaya oturma çağrısı yaptığı, Almanya'nın NATO çalışmaları çerçevesinde verdiği silahların Güneydoğu'da sivil halka karşı kullanıldığı gerekçesiyle silah ambargosu krizi yarattığı dönemde kurulmuştu. Gümrük Birliği antlaşmasının imzalanması, Hazar Denizi petrol boru hattının Türkiye'den geçmesi projesi, özelleştirme defterinin açılması gibi uluslararası konjonktürün Türkiye'deki maşa ihtiyacını pekiştirici gelişmeler yaşanıyor ve Refah-Yol'un bazı konulardaki **"kızgın"lığı** bu maşayı tutmaya heveslenenlerin elini yakacağa benziyordu.

Refah Partisi iktidardaki ilk büyük muhalefetini PTT'nin T'sinin satışına karşı yürüttü. Sonraları Erdoğan'ı da hayli zorlayan İran konusu, Erbakan ile ABD arasında zaten ateş hattıydı.

ABD Dışişleri sözcüsü **Nicolas Burns**'un, **"bu tür temaslar yarar sağlamaz"** uyarısına aldırmayan Erbakan, İran'a gitti ve 23 milyar dolarlık doğalgaz anlaşması imzaladı.

Erbakan'ın, İran'dan MİT'e meydan okuması ve sonradan CIA ajanı Mark Parris, ABD yanlısı eski gerilla Cengiz Çandar, provokatör Hasan Cemal ve Soroscu Can Paker gibi isimlerle aynı fotoğraf karesinde göreceğimiz dönemin MİT Müsteşarı Sönmez Köksal'ın İran konusunda yanıltıcı bilgiler verdiğini söylemesi de şüphesiz 28 Şubat'ı hazırlayan kırılma noktalarından bir tanesiydi.

Refah-Yol'un ortaklarından **Tansu Çiller**, üç yıl sonra kendisinin de mensubu olduğu koalisyonu dağıtacak bir darbe davetiyesine dönüşeceğini bilmeden, 15 Nisan 1994'te, ABD'de Clinton'a **"Bize ekonomik destek**

vermezseniz, Türkiye'ye aşırı gelir ve bu da dünyayı, Müslüman-Hristiyan Savaşı'na götürür" demişti.

TSK'nin, CIA ajanlarının eğittiği teröristlere karşı başarılı bir mücadele yürüttüğü 1996 yılında, **Graham Fuller, Paul Henze** ve üst düzey istihbaratçılar, katıldıkları bir panelde *"Türk ordusunun siyasi sistemin teminatı konumunu yitireceği"* iddiasında bulundular.

Sadece iki ay sonra, **Çevik Bir** komutasında gerçekleştirilen 28 Şubat operasyonu bu iddiayı çürütüyor, dönemin tanığı olan siyasetçilerin ifadelerinden çıkan sonuca göre **"TSK içinde, ABD'nin istediği siyasi sistemi kurmak konusunda 'teminat' sayılabilecek bir yapı oluştuğunu"** gösteriyordu.

Refah-Yol iktidarının henüz 20'nci gününde Washington'da düzenlenen panelde **"Erbakan'ın başbakanlığında Türkiye nereye gidiyor?"** meselesi tartışıldı.

Sonuç:

Erbakan, ABD'nin aleyhinedir ve en kısa sürede başbakanlıktan uzaklaştırılmalıdır!

CIA görevlisi, ABD eski Ankara Büyükelçisi Abramowitz de tam da o yıl, **"Erdoğan, Erbakan'ın yerini almalıdır."** diyecekti.

Erbakan, 28 Şubat'la iktidardan uzaklaştırılınca, o **"radikal gençler"**e gün doğdu.

57. hükümet döneminde, ülkenin, Başbakan Bülent Ecevit'in hastane odasından yönetildiği veya bize öyle hissettirildiği günlerdeki ekonomik ve siyasi kriz ortamında *-tesadüfe bakın ki krizin merkezinde de 12 Eylül'ün en acı hatıralarından 24 Ocak kararlarının perde arkasındaki mimarı Kemal Derviş vardı-*, güçlü bir muhalefet partisi olma şansı yakalayan Fazilet Partisi bölündü ve Dışişleri Bakanlığının Avrupa ve Avrasya'dan sorumlu yetkilisi **Matt Bryza'nın (ve daha birçok Amerikalının) "kapatılması talihsizlik olur"** diyerek kanatlarının altına alacağı AKP kuruldu.

İddia oydu ki 28 Şubat süreci askerlerle birlikte, ABD tarafından desteklenen büyük sermaye ve küresel sivil toplum örgütleri eliyle uygulanmıştı. Uzun vadede balans değil ama akort ayarı tamamdı; **“anti-Batıcı, anti-Siyonist, anti-Amerikancı” görüş, AB’ci ve ABD’ciliğe devşirildi.**

Kısa vadedeki siyasi hamleler de buna zemin teşkil etti.

Refah-Yol hükümetinin yıkılmasından sonra, dönemin Cumhurbaşkanı Demirel, hükümeti kurma görevini Tansu Çiller yerine Mesut Yılmaz’a verdi. Yılmaz, ANAP, DSP ve DTP’nin katılımı, CHP’nin de dışarıdan desteğiyle, **Muhsin Yazıcıoğlu’nun “Milli iradeyi değil, tekelci sermaye ve egemen güçleri temsil etmektedir... Arkasında küresel odaklar, baronlar vardır.”** diye eleştirdiği ANASOL-D hükümetini kurdu kurmasına ama uzun ömürlü olamadı.

ANASOL-D hükümetinin kaset hesaplaşmalarına kurban olmasından sonra Demirel’in görevlendirdiği yeni isim de çok tartışıldı. Cumhurbaşkanı, hükümeti kurma görevini bu defa Sanayi ve Ticaret Bakanı **Yalın Erez’e** vermişti. **Erez, Tansu Çiller ile siyasi hasım olmasının yanı sıra, TOBB Başkanlığı döneminde, Doğu Ergil’e “Kürt Raporu”nu hazırlatan isimdi!** Nitekim, büyük sermaye ve medya gruplarının bütün desteğine rağmen, siyasi karşılığı bulunmayan **“Erez projesi”** başlayamadan bitti.

TBMM Darbeleri Araştırma Komisyonu Raporu'nda bile **"askerî darbe"** olarak anılmıyor olsa da etkisi itibarıyla **28 Şubat;**

Orduda, Turgut Özal döneminde Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necip Torumtay’ın istifasıyla başlayan, Özel Harp Dairesi’nin Özel Kuvvetler Komutanlığı’na dönüştürülmesi, bir NATO ordusunun başına ABD’yi “ziyarete gitmeyi reddeden” bir komutanın gelmesi, PKK’nın arkasındaki gücün ABD olduğunu ve ABD’nin Türkiye’yi bölmeyi amaçladığını dile getiren kuvvet komutanlarıyla kendini gösteren “millî” nitelikli yapısal değişime ket vurulacağının ilk önemli işaretiydi...

Görebilene tabii...

Akabinde...

Kuruluşundan sadece 15 ay sonra girdiği seçimlerden tek başına iktidar olarak çıkan AKP, ABD'den fakslandığı belgelenen parti programı doğrultusunda ekonomiyi, kültürü, dili, dini, siyaseti gayrı-millileştiren girişimleri ile alanında egale edilmesi dahi güç bir rekora imza attı.

Özelleştirme ve TMSF satışları ile Türk ekonomisini yabancıların kontrolüne sokan banka devirleri, borsada yabancı payının yükselmesi, tarımsal ve yerli sanayi üretiminin, kamu yatırımlarının durma noktasına gelmesi, *“Sizi IMF’den kurtardık.”* böbürlenmesinin tam aksine IMF denetimini en uzun süreye çıkarması, hatta denetimi talep etmesi, zam isteyen memura *“IMF’yi ikna edin.”* diye yol göstermesi, *“Tezkere geçmezse memura maaş ödemeyiz.”* demesi, Petrol Kanunu ile yabancılara verilen imtiyazlar, işgalci ABD askerlerinin sağ salım ülkelerine dönmeleri için dua edilmesi, ABD ile *“açıklanamayacak”* gizli anlaşmalara imza atılması (*Gül-Powell*), Roma’da Papa heykelinin önünde imzalanan *“egemenlik devri sözleşmesi”*, Yahudi cesaret ödülü alınması, *“Alıp götürmüyorlar ya...”* diyerek vatan toprağının satışının savunulması, askerin kafasına çuval geçirilmesinin *“Müzik notası mı verelim?”* dalgacılığıyla karşılanması, kafasındaki çuvala Orta Doğu gerçeğini görmeden, sözde *“bölgesel lider”*liğe soyunulması ve bu yolla ABD’nin Türkiye dahil birçok ülkenin sınırını ve rejimini değiştirmeyi öngören, haritası NATO toplantısında alenen görüşülen BOP’un eş başkanlığının yapılması, *“komşularla sıfır sorun”* diye yola çıkıp dört tarafı düşmanlarla kuşatılmış ülke yalnızlığının yaşatılması, nur topu gibi IŞİD/DAEŞ, El Nusra benzeri *“yeni nesil(!)”* terör örgütlerini musallat edilmesi, millete *“15 Temmuz”* kabusunun yaşatılması ve daha yığınla gerekçeyle; *“genç radikaller”*in kurduğu parti, bizim neslin hafızasına, 28 Şubat’ın hiç silinmeyecek hatırası olarak kaydedildi.

BİZİMKİSİ BİR “İLERİ DEMOKRASİ” HİKÂYESİ

“İhtilal komiteleri” her daim askerlerden oluşacak diye bir zorunluluk yoktu. Bütün siyasal, sosyal ve ekonomik değişimler, rejimi dönüştürmek işi, hukuksuzluk veya şiddetin yürütmesi pekâlâ sivillere de ihale edilebilirdi. Örneğin askeri güç de kullanılsa, onu meşrulaştırma, kurumsallaştırma aşamalarının değişmez piyonları siyasiler, medya, sivil toplum kuruluşları en nihayetinde sivillerden müteşekkil değil miydi?

Araştırmacı **Mustafa Yıldırım**, merhum Atilla İlhan’ın **“tokat gibi”** diye tanımladığı kitabı **Sivil Örümceğin Ağında**’da da **“darbe”**nin **“demokratik boyutu(!)”**nu şöyle aşamalandırıyordu:

1. **İktisadi ortamı denetleme:** Para piyasalarının dışarıdan gelen uluslararası vur-kaç tefecilerine sonuna dek açılması.
2. **Ulusal bunalımlar yaratılması:** Ülkede sık sık iktisadi dalgalanma yaratılarak bunalım aralarının azaltılması. Ulusal devlet merkezinin elindeki en önemli güç olan para kaynaklarının, bankaların, devlet şirketlerinin kapatılması, yabancı şirket egemenliğine geçirilmesi.
3. **Devlete güvensizlik yaratma:** Umutsuzluğa düşürülen yerel sanayicilerle ve üreticilerle konferans, sempozyum adı altında doğrudan ilişkiye geçilerek, devlet merkezine karşı güvensizlik aşılanması.
4. **İşadamlarını örgütleme:** Yerel işadamlı örgütlerinin ve ilişki bürolarının kurulması; başına buyruk, devlet denetiminden giderek uzaklaşan “serbest ekonomi” ve “serbest pazar” düzeninin kabul ettirilmesi.
5. **Yolsuzluk kampanyaları:** “Yerinden yönetim” taleplerini yükselterek, devletin egemenliğinin zayıflatılması, yolsuzluk olaylarını abartarak topluma aşağılık duygusunun yerleştirilmesi, halkın çaresizliğe itilmesi.

6. **Belediye hizmetlerinin yabancı şirketlere devredilmesi:** Yerel yönetimi güçlendirme adı altında, toplumsal hizmetlerin “kârlılık” esasına oturan şirketlere devredilmesi, su-elektrik gibi kentsel işletmelerin yabancı şirketlere devredilmesi için gerekli alt yapının oluşturulması.
7. **Ulusal sanayinin yıkımı:** Ulusal iktisadın çökertilmesi için, ulusal sanayileşmenin ve enerji kaynaklarının yıkıma uğratılması için toplum ile devlet arasında çatışmayı da içerecek biçimde çevreci akımların, örgütlerin desteklenmesi ve ulusal madenciliğin, doğal yakıt üretim kaynakları işletmeciliğinin ulusal egemenlik alanının dışına çıkarılması.
8. **Kamuoyu oluşturucuları,** içeride ve dışarıda, masrafları karşılayarak konferanslara çekmek.
9. Uzaktan yönlendirilebilecek bir ilişkiler ağı altında **insan hakları dernekleri ve benzeri örgütlenmelerin** kurulması.
10. Bilimsel ve toplumsal konferansların çoğaltılması. **Yerel vakıf ve “think tank” derneklerinin** kurulması.
11. İşadamları derneklerinin, sendikaların kurulması, var olanların içine bilim danışmanlarıyla sızılması. Siyasi partilere eğitim programlarıyla, partililik dersleriyle yaklaşılarak kadroların yönlendirilmesi, gençliğin **“düşünce özgürlüğü”** ve **“siyasi katılımcılık”** propagandasıyla örgütlenmesi.
12. **Yeni propaganda aygıtlarının** (radyo, televizyon, video yayını) devreye sokulması.
13. **Casuslar yerine yayın muhabirleriyle** yerinden bilgi elde etmek için yaygın bir yayıncı eğitim programının gerçekleştirilmesi.
14. Gizli ve yarı gizli istihbarat çalışmalarının azaltılması, buna karşılık **medya muhabir ağıyla açık ve yaygın istihbarat** toplanması.
15. **Yanlış ve eksik bilgilendirme:** Kitlelerin akıl denetimlerini ele geçirmek üzere yoğun propaganda ve yanlış bilgilendirmeyle

tarihsel devlet kurumlarının ve etnik sürtüşmeleri önleyen geleneksel kurumların yıpratılması, yeni kimlikli topluluklar yaratılması.

16. **Etnik kışkırtıcılık:** Etnik ayrılıkları güçlendirmek üzere kültür anımsatma programlarına başlanarak yerel toplantılardan uluslararası toplantılara adam taşınması, yerel tarih, yerel kültür araştırması adı altında en eskiye özlem yaratılması.
17. **Kültürel kaynaşmanın yıkımı:** “Çok kültürlülük” propagandasıyla toplumsal ortak kültürün temellerinin yıkılması. Ulusal kurtuluşun simgesi olan anma günlerini ve toplumun tarihten kalma bağımsızlık ve onur simgesi özelliklerini sözde dostluk adına silikleştirerek güdülebilir bir topluluğa dönüştürmek. Din kültürünün parçalanması için, “medeniyetler/dinlerarası diyalog” programıyla, Batı’nın dinsel kurumlarının güdümünde eritilmesi. Böylece azınlık din kurumlarıyla, ulusal egemenliğin karşısında ortak, dinsel cephe oluşturulması.
18. **İnanmış örgüt liderlerinin yetiştirilmesi:** Liderlik programlarıyla, güdümlü yeni dünya düzenine tapınan ultra-liberal önderlerin üretilmesi ve yeni partiler kurulması, var olanlara yeni liderler yerleştirilmesi.
19. **Silahlı gücün zayıflatılması:** Ulusal ordunun, silah donanımlarında, komuta kontrol ve iletişim sistemlerinde yenilenme alımlarının kısıtlanarak zayıflatılması ve ulusal sınırların gevşetilmesi.
20. **Orduları ulusal savunma kimliğinden koparma ve ordu yönetimlerinin günlük siyasete çekilmesi, ordu içinde politik tartışma, ordu ile halk arasında cepheleşme yaratılması.**
21. **Devlet yönetiminin kargaşayla ele geçirilmesi:** Seçim darbesiyle egemen devletin ele geçirilmesi. Merkezi direniş olursa, yaygın ve sürekli kitle gösterileri düzenlenmesi... Bu

sürecin hızlandırılması için etnik çatışmaların düzenlenmesi, ölümle sonuçlanan kışkırtmalarla etnik ya da mezhepsel kimliklerin kemikleştirilmesi.

Tek tek şu da oldu, bu da oldu diye yazmaya kalksam kitap içinde kitap olur. Kestirmeden sorayım 2002-2003'ten sonra bu süreçlerin hangisini yaşamadı Türkiye?

AB eski Türkiye Temsilcisi **Karen Fogg'un**, şekerlerine e-posta talimatnameleri gönderdiği günlerdi. Kör Agop Meyhanesi'nde hükümetler yıkılıp, hükümetler inşa ediliyordu. Çaba **Fogg'un**, **"AB'nin istediği uygulamaları gerçekleştirme yeteneğini yitiren Ecevit hükümetinin yerine daha uyumlu hükümet"** talebini karşılayabilmek içindi.

Ortada tank yoktu, tüfek yoktu ve fakat yapılmaya çalışılan şey **"darbe"** değil miydi; **"sivil örümcek"** çoktan örmeye başlamıştı ağlarını.

Hatırlayın o mesajları:

Karen Fogg'dan Dr. W. Wallece ve Helen Wallece'a (14 Kasım 2001): Emekli Amiral Kıyat, TESEV Başkanı Can Pakar ile birlikte 9 Kasım'da Kıbrıs konulu 80 dakikalık bir programa çıktı. Etkisi harika oldu. Mesaj cesurcaydı: Bu sorundan bıktık artık. *(Kıyat, TESEV'in kurucularından İshak Alaton'la birlikte 2 Temmuz 2001'de NTV'de de şunları söylemişti: Kıbrıs'ta soykırım yaşanacağını düşünüyorsanız yazıklar olsun. Soykırım olmayacağının garantisi AB'dir. Stratejik önemi olan her kara parçasının mutlaka Türkiye'nin elinde olmasını bugün düşünemezsiniz. Türkiye, Kıbrıs için AB'den vazgeçmemeli". AB MEDA programı çerçevesinde düzenlenen eğitimlerin ilk dersini de TESEV Direktörü Özdem Sanberk vermişti.)*

Karen Fogg'dan Cengiz Çandar'a (1 Nisan 2001): Birinci sayfada, AB ve Avrupa bütünleşmesi ile ilgili olarak, **tercihen katışıksız Türk görüşünün dışında bir şeyler yazan** her ay başka bir seçkin Türk köşe yazarının makalesi var. Nitekim **Şahin Alpay** IGC üzerine, **Lale S.** güvenlik ve savunma üzerine, **Cüneyt C.** tarım üzerine, **Emine Y.** telekom üzerine yazdı. **Ferai T, Mehmet**

Ali B, Samy C, Semih İ, Zeynep G, Mithat M, Mim Kemal bu yoldan geçtiler şimdi senin sıran? (Ödeme mümkün, makbuz gönder.)

Cengiz Çandar'dan Karen Fogg'a (3 Nisan 2001): Sevgili Karen, senin bir önerini nasıl geri çevirebilirim? Sizin sayfalarınızdan geçenler kuyruğunda en son sırada oluşum şaşırtıcı.

Sözde Türk aydınından **“makbuz karşılığı”** yapması beklenen tam olarak şuydu:

“Özgürlükler”i kullanarak “Türk devletinin ve tarihinin hakkından gelmek” .

Özgürlük kardeşliğinin iki ayağı vardı: Etnisite ve din.

En iyi yol bilinen yoldu sonuçta. ABD, daha önce aynı argümanlarla Orta Doğu'da, Uzak Asya'da ve Latin Amerika'da oyun hamuru kıvamında toplumlar yaratmıştı. Buralarda edindiği tecrübe, **“din”i** afyonlaştırma formülünün içeriğinde değişiklikleri gerektiriyordu. Çünkü Taliban elinde patlamıştı. Her dönemin en değerli ham maddesini oya gibi işleyecek tezgâhı kurdu. Yeni mamûlün sunumunda görevli konu mankeni **“kravatlı ve daha şehirli biri...”**ydi.

“Benim sermayem” saltanat ve saray çevresini oluşturan feodal egemenleri korurken, **“benim seçmenim”** **“benim medyam”ı** finanse etti. Hollywood Vadisi teknikleri kullanılarak oluşturulan yapımlar **“çekirdek çıtlayıcı”** aileler oluşturdu. Yeni dinin inananları pornografiye reyting rekoru kırdırıyordu! Hayatlar **“Aşk-ı Memnu”** , hayaller **“Var Mısın Yok Musun”**, yol haritası **“bilmem ne star”** stüdyosundan geçiyordu artık.

Renkli camda sunulan sanal dünyadaki gibi bir **“mucize”** beklemeye başladılar. Külkedisinden prenses yaratamasa da bir el susuz köylerine çamaşır makinası, tam takır mutfaklarına bulgur, pirinç, şeker, soğuk evlerine kömür soktu. Bunca işsiz, evsiz, aç, açıkta insan varken, biat edenin azıcık aş, ağrısız başı olurdu; bunu öğrendiler... Şimdi isyan değil **“şükür”** zamanıydı. Ki bu aynı zamanda başımıza geçirilen ilk çuvaldı.

Bunu “baş ağrısı” yapan, dert edinen insanlar bir araya gelip **“Mehmetçik Coni’ye kalkan olamaz.”** dedi. Slogan, sonradan aşamalı olarak **“kızılama”** ve **“ETÖ”** kardeşliklerine bağlanarak algıda terörize edildi. Oysa askeri **“en iyi ihracat ürünü”** görenlerle pazarlığa oturulmaması yönündeki toplumsal mutabakattı ifade edilen...

Dolmabahçe merkezli **“benim mutabakatım”** toplumunkini bastırdı. Sistemli manipülasyonla tepkinin rengi, adresi, hedefi saptırıldı.

Tıpkı bir başka toplumsal direnç aşaması olan **“Cumhuriyet Mitingileri”** nin fikir ve biçim olarak temel hedeften uzaklaştırılması ve iyi bir **“baskı”** malzemesine dönüştürülmesi gibi.

Yapılan ilk demokratik seçimlerde çıkan sonuç **“benim halkım(!)”** ın Türk bayraklarıyla sokaklara dökülen insanlar gibi düşünmediğini(!) ortaya koydu. Ötesindeki her şeyi teferruat kılan tek gerçek buydu:

“Düşünmemek” .

Bu nedenle **“Halkı mukavemetçilerden ayırmak için zulme varan haksız muamele örnekleri ile sahte operasyonlara başvurulması”** yöntemi bir kere daha tuttu.

Sabaha karşı bölünen uyukular, gazete manşetlerinde didiklenen hayatlar, deve dişi gibi adamların **“sorgu”** dan sonraki bıkkın, bitkin düşmüş görüntüleri **“acaba”** ları doğurdu önce. Sonra telefonlar daha az çalmaya başladı, üç kişi yan yana daha az gelmeye başladı; sosyal ilişkiler, toplumsal güven duygusu, geleceğe dair ümitler ve en önemlisi **“Ben varsam herkes vardır.”** ruhu çöktü. **“Ben olmasam da olur.”** denmeye başlandı.

Ne olacaktı sanki?..

“Bulunurdu elbet kurtaracak bahtı kara maderini” ...

O günlerde, Türk milleti için **“bulunurdu elbet”** diyebilme konforunu yaratan bir tek kuvvet vardı, Cumhuriyet’in garantörü durumundaki Türk Silahlı Kuvvetleri...

Sıra ona geldi:

“Sınırlardan çekil.” dendi, **“İlçelerden, beldelerden çekil.”** dendi, **“Silahını çıkar, biz kime vereceğimizi biliriz.”** dendi... Artık **“benim polisim”** süper yetkiliydi.

Ve...

Egemenliği devredilen, toprakları/namusu parsellenerek satışa çıkarılan, ekininden ilacına, bünyesiyle temas halindeki her ne varsa genetiği ile oynanan, hukuku guguklaştırılan, vekilleri uyutulan bir ülkede **“think-thank”**ler kışlamız, kışlalar tribünümüzdü.

“Benim askerim” bu çok uluslu Oscarlık filmi izlemeye mecbur edildi. İzlemezse mi? Üzerine **“Hançerdeki Parmak İzleri”** diye ayrı bir kitap yazdığım için detaya girmeyeceğim, uzunca tekrar etmeyeceğim ama salonun kapıları üzerlerine kilitliydi; yine de çok zorlarsa **“benim yargım”**a havale edilirdi.

“Sürü”nün çirkin ördek yavrusu olmak istemeyen hâkim ve savcılar, hızla **“fikri estetik”** masasına yatırıldı.

Ümraniye Soruşturması'nın 12. dalgasında gözaltına alınıp tutuklanan **Prof. Erol Manisalı**, hakkındaki iddiaları yalanlarken önemli bir soruyu gündeme getirmişti:

“Taraf gazetesi ve onun malum bazı köşe yazarları ile buradaki haberden ya da iddianameden alıntı yaparak, olmayan bir şeyi varmış kabul eden diğer köşe yazarlarına, belki adalet, hak, hukuk, ahlak, vicdan denilen kavramların kırıntısına denk getiririm diyerek bir kez daha sesleniyorum: Sizce, sizden farklı düşündüğüm için ben her suçlamaya, yargısız infaza, her türlü cezaya müstehak mıyım?”

12. dalgadan birkaç gün önce Taraf, aralarında Manisalı'nın da bulunduğu muhataplarınca **“asılsız”** olduğu bildirilen iddiaları manşetine taşımış, bir grup gazeteciyi **“darbeci”** ilan etmişti.

Sonradan kendisi de **“darbeci/terörist”** suçlamalarıyla **“FETÖ”**den tutuklanacak olan **Ahmet Altan**, tam da o günlerdeki bir yazısında **“biz”** ve **“onlar”** diye bir ayırımdan söz etti. Bu ayırım yeni değildi; bölüme başlarken

hatırlattığımız **Karen Fogg** ile sözüm ona “darbe karşıtı” liberallerinin “sivil darbe yazışmaları”nda da benzer kodlar vardı:

“Uyuyan güzeller” ve “uyuyan köpekler” ...

Altan diyordu ki:

“Biz ve onlar durumu çıktı. Bazı gazeteler ve yazarlar, ‘darbe hazırlığındaki büyük bir cinayet’ şebekesini saklayabilmek için olağanüstü çaba gösteriyorlar. Ya biz ‘satılmış’ ve ‘sersemiz’ ya da onlar cinayet şebekesinin yordakçıları. Anlamanın tek yolu somut olaylarla konuşmak. Anlatsınlar anlayalım kim kör, kim işbirliği, kim suç ortağı.”

Hay hay...

Anlatalım o zaman.

Altan’ın istediği gibi “biz” ve “onlar”ı yaratan somut olayları konuşalım:

İşçi Partisi Genel Başkanı **Doğu Perinçek**, 7 Şubat 2002 tarihinde basın toplantısı düzenleyerek dönemin AB Türkiye Temsilcisi **Karen Fogg**’un “istenmeyen kadın” ilan edilmesini talep etti. Buna neden olan gelişme Fogg’un sergilediği “kışkırtıcı” tutum değildi. Ortada, ülkede bir darbe planlandığına dair “somut” veriler vardı.

Fogg, aralarında birkaç paragraf önce örneğini de verdiğim üzere, **Şahin Alpay, Cengiz Çandar, Mehmet Altan, Mehmet Ali Birand, Metin Münir, Oral Çalışlar, Lale Sariibrahimoğlu (sonradan Kemal oldu)** gibi birçok gazetecinin de bulunduğu bir grupta internet ortamındaki yazışmalarında, hükümetin devrilmesinden, KKTC Cumhurbaşkanı Denktaş’ın etkisizleştirilmesine, Uyum Yasaları’nın içeriği ve tepkilerin organizasyonuna kadar bir dizi talimat veriyordu. Fogg ile düzenli ilişki yürütenler arasında diplomatlar, TESEV ve TÜSİAD gibi sivil kuruluşlar ile bazı siyasiler ve emekli subayların da adı geçiyordu.

Bu isimler, misyonları ve Fogg’un “Gayriresmî bir akşam yemeği için akşam 7.30’da Kumkapı’da Kör Agop’ta buluşmaya ne dersiniz?” mesajı, kulağımıza kar suyu kaçırmıştı. Ülkemizdeki diplomat kılığındaki ajanların iş birlikçileri ile toplantı biçimi “gayriresmî yemekler” ise, acaba,

18 Şubat 2005'te, Bebek'te bir İtalyan Lokantası'nda, CIA Ajansı/Büyükelçi **Mark Parris**, sivil darbeci Soros'un desteklediği **Can Paker**, eski MİT Müsteşarı **Sönmez Köksal**, **Cem Duna**, **Hasan Cemal** ve **Cengiz Çandar** arasındaki çok gizli yemeğe de böyle bir anlam yüklenebilir miydi?

Fogg'un verdiği talimatlara göre AB'nin Türkiye'ye ilişkin stratejik hedefi **'özgürlükler'i** kullanarak **"Türk devletinin ve tarihinin hakkından gelmek"**ti. Kültürel hedefin odağında gençlik vardı. **"Millî kimliği tahrip"** amaçlı öğrenci örgütleri kuruluyordu. Fogg, 29 Haziran 1999'da, bu pilot örgütlerden birinin(AEGEE) toplantısında nihai hedefi açıkladı: **Millî kafa yapıları ötesinde yeni kimlikler, sadakatler benimsetmek ve Avrupalı gibi düşünmeyi ve anlamayı öğretmek!**

AB'nin yolunun Diyarbakır'dan geçtiğinin dillendirildiği zamanlardı. Fogg'un bir ayağı Diyarbakır, Mardin ve Şanlıurfa gibi illerdeydi. Federasyon zemini hazırlayacak biçimde, ülke değil şehir temelinde örgütleniyor, **"yerelden yönetim"**i gündemden düşürmüyorlardı. **"Avrupalı üst kimliğine"** bağlı, Türkiye'den koparılmış etnik gruplar oluşturma çabaları alenileşmişti.

Fogg'un e-postalarındaki belirgin siyasal hedefler **"Türk ordusunun Kıbrıs'tan çıkartılması, KKTC'nin tasfiyesi, PKK'nın yasallaştırılması, Diyarbakır merkezli ayrı yönetim oluşturulması, irticaya ve bölücülüğe hareket yeteneği sağlayacak kampanyalar yürütülmesi"** olarak sıralanmıştı. İç çatışmaya ivme kazandırmak için sadece Kuzey Kıbrıs'a 30 milyon euroluk fon aktarıldığı saklanmıyordu.

Bu hedefler bağlamında güncel operasyon alanı ise **"AB'nin istediği uygulamaları gerçekleştirme yeteneğini yitiren Ecevit hükümeti"**ydi. Hükümet bölünecek ve yerine AB ile daha uyumlu, mesela bir 29 Ekim günü, Türk düşmanı Papa'nın gölgesinde egemenliğin devri sözleşmesini imzalayacak bir hükümet kurulacaktı.

Buraya kadar okuduktan sonra, **"Bunlar, Bebek'ten Washington'a uzun ince bir yol gider."** tezinizi çürütmüyor mu diye sorabilirsiniz?

Bebek ittifakının katılımcılarından **Mark Parris**'in sırrı belki de burada çözülüyordur. **"Yeni bir hükümet"** o dönemde sadece AB değil, Irak

işgaline hazırlanan ABD için de elzemdi. Bazı AB yetkililerinin, **“Türkiye’nin resmen aday ilan edilmesinin arkasında ABD’nin diplomatik baskısı”**nın yattığını itirafı boşa olmasa gerekti. Elini kirletmesine gerek kalmadan, AB eliyle bölünüp parçalanmış bir Türkiye’ye **“model ortak”**lık önermek, ABD için de cazip yol olmaz mıydı?

Sivil darbe finansörü Soros, Sabancı Üniversitesinde Amerikan emperyalizminin Türkiye’ye bakışını özetlemişti: **En iyi ihracat ürünü olan ordu kullanılarak kriz bölgelerine müdahale gücü...**

Özetle maşa!

Bütün bu hedeflere ulaşabilmek için **“uyuyan güzeller”** olarak adlandırılan; Anadolu’da etnik kimlik siyaseti yapanlar, genç aktivistler, Mason Atatürkçüler!, para karşılığı AB’yle çalışan sivil toplum kuruluşları ve neo-liberaller kullanılacaktı. Psikolojik savaşla yıpratmayı planladıkları milliyetçi kesime ise **“uyuyan köpekler”** adını takmışlardı. Bu uğurda **“gizli, sinsî hareketle bilgi toplama”** dahil her yola başvuracaklardı.

Ahmet Altan’ın arzu ettiği gibi, **“somut olaylar”** üzerinden konuşmaya devam etmek gerekirse, **“AKP iktidarının devrilmesini istediğini”** söyleyen kişi ve kurumları **“darbeci”** diye yaftalayanlar, 57. hükümeti devirmek için dış güçlerin güdümüne girmekte sakınca görmeyenler değil miydi? (*-Nereden nereye- kaderin cilvesine bakın ki sadece birkaç yıl sonra, 15 Temmuz ihanetiyle bu isimlerin birçoğu bu defa “AKP iktidarını devirmek üzere girilen askeri darbe”nin parçası olmakla suçlanacaktı!*)

O günlerde, **Mehmet Altan’ın** savunduğu gibi **“dünya sisteminin Türkiye’yi tedavi süreci”** yaşıyordu da bu isimler, kalemlerini şırınga yapıp, aldıkları talimatları topluma enjekte etmek yoluyla hastabakıcılığa mı soyunmuşlardı?

Yüzlerce insanın telefonlarını, adreslerini, mahrem görüşmelerini yayınlayıp **“kamu yararı var”** diyenler, Fogg’la mesajlaşmaları yayımlandığında **“özel hayatın gizliliği”** deyip soluğu adliye kapısında almamışlar mıydı?

Ya, dost meclislerinin fotoğraflarını basıp **“darbe toplantısı”** diyenler ile hükümet devirme niyetindeki AB’ciler ve **“tedavici” ABD’liler** ile Bebek’te yaptıkları gizli buluşmayı açıklayamayanlar?

Bebek fotoğrafının öne çıkan isimleri Çandar ve Parker, Fogg’un işaret ettiği etnikçilik, yerelden yönetim, soykırımın tanıtılması, kimliksizleştirme mesajlarının baş aktarıcıları olduklarına göre... Kumkapı’dan Bebek’e transfer var mıdır? Bebek’ten Washinton’a uzayan yolun aktarma istasyonu Brüksel midir? Karen Fogg, Bebek ittifakının **“bilinmeyen”** kanadı mıdır?

Ancak somut olayları konuşup anlayabilirdik ya kimin iş birlikçi olduğunu;

Oldu mu? Anladık mı? Yoksa biraz daha anlatalım mı?

Peki...

Türkiye’de her dönemde oldu da özellikle 15 Temmuz 2016’dan sonra her kesimden onca gazeteci gözaltına alındı, onca gazeteci tutuklandı, iddianamelerinin hazırlanması dahi aylar aldı, kimi yıllarca zulüm hanelere tıkıldı; kimsenin gözünün yaşına bakmayan bu **“hortum”** onun etrafında döndü, döndü, döndü de nedense bir türlü onu çekmedi, çekemedi içine; mahkeme dosyalarına yazılı bir ad olarak kaldı, kimse peşini kovalamadı...

Oysa... Orta öğretim çağından itibaren ABD’de eğitilmiş, kariyerinin önemli bölümünü Washington’da inşa etmiş **Yasemin Çongar’ın**, mesleki olarak imrenilecek bir noktadayken, hem de CIA ajanı olduğu iddia edilen eşine hasret kalmak pahasına, **“her şeyi bırakıp Kadıköy’de bir apartmanın 4. katına, personeline maaş dahi veremeyen Taraf’a”** koşmuş olması sorgulamaya değer tuhaflıktaydı. Hele de Çongar’ın yönettiği aynı **Taraf’ın**, 15 Temmuz’un faili sayılan **“FETÖ”**nün **“milli orduya kumpası”**nın medya karargâhı gibi çalıştığını hatırlayınca!

Sırbistan’da **CeSID**, Ukrayna’da **Uluslararası Rönesans Vakfı**, Gürcistan’da **Açık Toplum’un** yürüttüğü **“demokrasi”** faaliyetlerinin Türkiye üssü yok muydu?

Gürcistan’da **Kmara**, Ukrayna’da **Pora**’nın yaptığını yapan “**genç ve sivil**” sokak galeyancıları yok muydu Türkiye’nin de?

Sırbistan’da **B92** radyosu, Gürcistan’da **Rustavi-2** televizyonu, Ukrayna’da **Kanal 5** kuruldu da aynı usulle çökertilen Türkiye’de, aynı misyondan “**taraf**” bir propaganda aracı kullanılmadı mı?

Ukrayna, Gürcistan, Yugoslavya darbelerinde medyayı kullanan Soros, Türkiye’yi pas mı geçti yani!

Hayır tabii...

Hangi taşı kaldırsan altından o çıkıyor derler ya; Türkiye’de de durum aynen buydu. “Zapt edilmesin” diye uğraşılan ne kadar kale varsa, hepsinin sur dibine bağlı bir av köpeği bulunduruyordu.

Velhasıl...

Ey ahali!

George Soros’u tanımak demek sadece yaşını, işini, gelmişini, geçmişini bilmek demek değildir. Onu tanımak demek, *(bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim misali)* dünyanın dört bir yanına dağılmış müritleri(!)ni de tanımak demektir.

Onların Soros’la kurdukları “**Hey Corç versene borç**” düzeyindeki ilişkinin faturasıdır çünkü biraz da bugün ödemeye sürüklendiğimiz.

15 Temmuz 2017 gecesi bu ülkenin vatansever insanların bedenine saplanan mermilere, Gölbaşı’nda çakı gibi, yiğit, gözü pek özel hareket polislerimizi paramparça eden bombalara varana kadar onların parmak izlerini bulursunuz; hiç ama hiç kimseyi “**benim teröristim**” diye kayırmadan ararsanız!

Evet **George Soros** ünlü bir borsa spekülâtörü. Yahudi kökenli. Yıllarca dünya borsasının dengelerini belirleyen kişi olarak tanındı. Dolayısıyla, “büyük resim”de IMF politikalarının uygulanması/uygulatılmasıyla da yakından ilişkiliydi varlığı.

“**Soros devrimleri/darbeleri**”, aslen bu yaşlı adam(!)ın gücünden ziyade, seçtiği kurbanların direnci ve zaaflarıyla alakalıydı.

“Bu ülkeyi ABD yönetiyor, Amerikalı her şeyi biliyor kompleksinden kurtulun.” derken aslında **“Bu ülkeyi ancak ABD kurabilir.”** kompleksini maskeleyemeye çalışanların egemen olduğu bizimki gibi ülkelerde, işte sırf bu zafiyet nedeniyle **“İç+dış tehdit”** olabildi Soros; tetikçileriyle birlikte.

Diğer ülkelerde ne yapmış, nasıl yapmış ona bakıp buradaki paralelliği kolayca keşfedebilirsiniz.

Gürcistan mesela...

IMF'nin istediği yapısal reformları gerçekleştirmek üzere iktidara getirilen **Eduard Şevardnadze**'nin dayatmalara itiraz ettiği noktada devreye, ABD'den getirilerek **“Adalet Bakanı”** unvanıyla yanına **“iliştirilmiş” Mihail Saakaşvili** girdi. Krize sokulan ekonomi, insanları sokağa dökmek için iyi bir bahaneydi. Toplumun, 1990'lı yılların başından itibaren Soros'un akıttığı paralarla kurulan **Genç Avukatlar Birliği** gibi sivil toplum kuruluşları, **Rustavi 2, 24** gibi medya organları eliyle zaten yozlaştırıldığını düşününce, bu pek de zor olmayacaktı.

Soros'un Açık Toplum Vakfı Tiflis Şubesi'nin katkıları ve büyükelçi görünümlü ajan **Richard Miles**'in **“demokrasi, insan hakları, şeffaflık”** vadeden organizasyonu ile kitleler sokağa döküldü. Büyük bölümü, Yugoslavya'da **Miloseviç** karşıtı gösterileri düzenleyen Sırp öğrenci grubu **OTPOR**'un, Gürcistan'a **“seçim gözlemcisi”** olarak gelen yöneticileri tarafından özel olarak bu iş için eğitilen **KMARA** adlı gençlik örgütünün üyeleri idi.

CNN'in adını **“Gül Devrimi”** koyduğu, Gürcistan'daki Soros darbesinden sonra, aralarında askerler ve aydınların da bulunduğu **“ABD karşıtı muhalif sesler”, “hükümete karşı darbe planladıkları”** gerekçesiyle gözaltına alındı. Rustavi-2 **“Darbeciler yakalandı!”** diyerek operasyonun şakşaklığını üstlendi.

Darbenin seyir defteri bütün ülkelerde benzer biçimde yazıldı.

Türkiye'ye dönersek; Kanadalı gazeteci **Mark MacKinnon**'ın **“Yeni Soğuk Savaş”** olarak tanımladığı **“renkli devrimler devri”**nde Türkiye'nin

rolü, CIA Orta Doğu Masası eski şefi **Graham Fuller**'in ifadesiyle **"Kemalizm'i öldürerek İslam dünyası içinde (yani Orta Doğu'da) daha büyük hürmet görmek"**le başlayacaktı. **Fuller**, sonraki **"hilafet"** çıkışıyla, yıllar önce dillendirdiği senaryoyu bir adım daha ileri götürdü.

Zaten bu çerçevede dizayn edilen **"iktidar"**a yüklenen hedef, Türkiye'yi laik olmayan bir demokrasi içinde **"İstanbul başkentli Yakın Doğu Federasyonu!"**na, diğer deyişle de İslam liderliğine taşımaktı.

Ama hangi İslam'dı?..

Şu tesadüfe bakın ki ABD'nin adıyla sanıyla **"kukla"**sı **Celal Talabani** de 1996 yılında aynı hayali ilan etmişti:

"Hayalim, İstanbul'un başkent olduğu Orta Doğu Birleşik Devletleri!"

İşin mutfağında, ABD'de bu **"devletçikler"** çoktan tasarlanmış haldeydi:

Trakya, Bitinya, Misiya, Lidya, Karya, Likya, Pamfilya, Firikya, Kilikya, Kapadokya, Galatya, Paflagonya, Ermeniya, Antakya, Mezopotamya.

2002'deki Kazlıçeşme mitinginde, bizzat dönemin Başbakanı da itiraf etmişti ki işletilen **"Türk Baharı"** takvimiydi.

Eee... Abramowitz'den, Fuller'e, dönemin ABD Adana Konsolosu **Elizabeth Shelton**'dan, İstanbul Başkonsolosu **Caroline Hagins**'e, Müsteşar **Silwer Lawrens**'tan, CIA elemanı **Kenny Bob**'a, İngiltere Büyükelçisi **David Logan**'a kadar sayısız yabancı **"görevli"** boşuna desteklememişti **"Fazilet Partisi'nin baskın gençleri"**ni; **"Yenilikçi Hareket"**i;

"İlımlı İslam'a liderlik edeceklerdi!"

Keza, 2001'de ABD'den gönderilen ve sonrasında "parti programı"na dönüşen memorandumda kendilerine **"Ankara, yerel yönetimlere otonomi vermek ve milli hükümetin fonksiyonlarını yerel düzeyde merkezi olmaktan çıkarmak zorundadır. Dünya, bütün hükümetlerden bunu istemektedir..."** mesajı gönderilmişti.

2006'da açılışını Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı Dünya Demokrasi Hareketi toplantısının gündeminde **"Renkli devrimlerin Orta Doğu'ya ihraç**

edilip edilemeyeceği” vardı. Katılımcılardan **NED, Allen Weinstein’in** deyişle **“CIA’nın 25 yıl önce yaptığını yapıyor”**du!

Dönemin Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri Orgeneral **Tuncer Kılınç’ın**, Harp Akademileri Komutanlığında **“Böyle dostluk olmaz. Rusya var, İran var bize dost çok.”** mealindeki çıkışı bazı taşların sarsılmasına yol açtı. Sonra çekmecelerden çıkarılan dinleme kayıtları, günlükler, darbe iddiaları vs...

“Ergenekon” maskeli **“Ümraniye bombaları(!)”** patladı!

Balyoz indi.

Derken işin sonunda kumpasçılar kumpasa dolandı ya; Cumhuriyet tarihinin en sinsi sivil darbesi eliyle **“cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edildikten, bütün tersanelerine girildikten, bütün orduları dağıtıldıktan ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edildikten”** sonra neye yaradı!

Neye yaradı!

Bunlarla birlikte Türkiye’de olan bir şey daha vardı. **Helsinki Yurttaşlar Derneği, Türk Demokrasi Vakfı, Tarih Vakfı, Liberal Düşünce Topluluğu, BiaNET, AÇEV, Umut Vakfı, Bilgi Üniversitesi** gibi Soros fonlarıyla desteklenen sayısız kişi, grup ve kurum aracılığıyla ülkemiz **“sivilleşiyor”**du!

Ermeni Konferansı, Kürt Konferansı, Nevruz Bildirisi, Kürt Aydınları Bildirisi gibi işlere imza atan bu ittifakın **“1 numara”**sı, Soros’un Açık Toplum Enstitüsü’nün Türkiye Şubesi olarak faaliyete başlayan **TESEV’**di. Ve başında Soros’un Türkiye danışmanı **Can Paker** bulunuyordu. Bu bağ hiçbir zaman reddedilmedi. Hatta Paker, 2008’de Vatan’a verdiği röportajda, **“ordu”, “Atatürk”, “ulus-devlet”** gibi tabular üzerine proje geliştirmek için **Soros’tan yılda ortalama 2 milyon dolarlık fon aldıklarını** itiraf etti.

TESEV faaliyetleriyle ilgili en çarpıcı yorumu, TSK’yi hedef alan **“Almanak”**a cevaben eski Genelkurmay Başkanı **Yaşar Büyükanıt** yaptı:

“Bu tür raporlar kimlerin desteği ile hazırlanıyor tahmin ediyorum. Bu tahminlerim, bu raporların kimler tarafından desteklendiğini gördükçe

gerçeğe dönüşüyor ve bundan ziyadesiyle rahatsız oluyorum. (...) Bu tür raporlar gelecekte de yayımlanırsa, daha açık ve net belgeleri kamuoyu ile paylaşacağımdan hiç kimsenin şüphesi olmasın.” (Dolmabahçe zirvesinden sonra paylaşmadı.)

Hiç unutmam, işte bu TESEV’in, Türkiye’deki yargı-medya ilişkisini irdeleyen toplantısına katılan gazeteciler, **Emin Çölaşan, Deniz Som** gibi köşe yazarlarıyla birlikte yazarı olduğum **Yeniçağ**’ı da hedef almıştı! Oysa, madem bir “medya raporu” hazırlıyorlardı; içeriğinde **Hasan Cemal, Cengiz Çandar** ve eski MİT’çilerle, büyükelçi görünümü CIA ajanlarının Soros bağlantısının veya Taraf’ın misyonunun analiz edilmesi lazımdı. Yapamazlardı...

Nasıldı o meşhur klişe? Hıh, hatırladım: Çünkü **“hepsi oradaydı!”**

İçlerinden birilerinin kuyruğuna basmak zorunda kalırlardı ki bu riski alamazlardı.

Emekli Genelkurmay Başkanı **Hilmi Özkök** bile ABD’nin bir operasyona niyetlendiğinde, ilk iş **“iki üç sene önceden belli yazarları maaşa bağlayarak onlara yazılar, kitaplar yazdırdığını, medya vasıtasıyla psikolojik operasyon yaptığını”** anlatmamış mıydı!

Türkiye’ye 8 milyon dolar aktardığını itiraf eden (2005’te *USA Today*, Pentagon’un çeşitli ülkelerde ABD yanlısı yayınlar yapılmasını sağlamak için ayırdığı bütçenin 400 milyon dolar olduğunu yazmıştı) darbeci Soros’un, 2009’da İstanbul’da bir grup **“gazeteci(!)”** ile buluştuğu sır değildi.

Dön biraz geriye...

MİT eski Müsteşarı **Şenkal Atasagun**, 2003 yılı Aralık ayında gazetelerin Ankara temsilcilerine verdiği yemekte alenen **“Aranızda bazı arkadaşların yabancı istihbarat servisi elemanlarıyla görüştüğünü biliyoruz.”** demişti.

SESAR’ın raporuna göre **“İstanbul saldırılarından bir hafta önce ABD Büyükelçiliğindeki çalışma seansına davet edilen 28 gazeteci ile önümüzdeki dönemde gerçekleşmesi olası terör dalgasının nasıl karşılanması gerektiği yolunda görüş alışverişinde bulunulmuştu.”**

Selcan TAŞCI

Türkiye'yi kafalarında nasıl sömürgeleri varsaydıklarının en açık kanıtı; Samarra'daki işgalci ABD askerlerin Iraklı genç kızlara tecavüz ettiği haberini veren **Yeni Şafak**'ın Amerikalılarca adeta basılması ve genel yayın yönetmenini haber kaynağını açıklamaya zorlanmasıydı. Buna rağmen o cenah da ders almadı.

“İHTİLAL SATÜRN GİBİDİR, KENDİ EVLATLARINI YER”

15 Temmuz 2016...

Saat kaçtı hatırlamıyorum ama henüz hava kararmamıştı. Eşim, arayıp da **“Ankara’da kafamızın üzerinden jetler geçiyor, galiba darbe oluyor.”** dediğinde doğal olarak dalga geçtiğini sanıp ciddiye almamıştım. Evde yalnızdım. Televizyon kanallarını taradım, internet sitelerini; henüz hiçbir emare yoktu. Vur patlasın, çal oynasın...

Eşi dostu aradım... Sonra birkaç siyasiyi... Hepsine göre asayiş berkemaldi...

Neden sonra İstanbul Boğazı’nda trafiğin tanklarca tek yönlü kapatıldığı haberi geldi; Ankara’dan gelen bilgilerle birleştirdim, hayra alamet olmadığı kesindi.

Bir yandan telefonla konuşurken, bir yandan da çoktan yola çıkmıştım.

Eğer sahiden de olan şey bir **“darbe”** ise... Ve sahiden de bu **“darbe”**ye teşebbüs edenler, bizim yıllardır kumpaslarını ortaya çıkarmak için her türlü baskı, tehdit ve tehlikeyi göze alarak, haklarında milleti uyandırma yazıları yazdığımız yapının mensuplarıysa... Allah korusun; başarıya ulaşmaları halindeki ilk hedeflerinden olacağımızı tahmin etmek için kâhin olmaya gerek yoktu.

Kahramanlık masalları anlatacak değilim; korktum. Ki bence çok insani bir duyguydu. Hele de yıllarca zalimliklerine tanıklık etmiş, neler yapabileceklerini, neleri göze alabileceklerini bilen bir gazeteci için.

Ve zannediyorum ömrümde ilk defa, **Tayyip Erdoğan** için dua ettim. Şahsında, kör-topal hale de getirilmiş olsa **“devlet”** dediğimiz mekanizmaydı, gecenin sonunda kazanmasını istediğim!

Bizim samanlıktaki iğneyi arar gibi aradığımız gerçek, saatler önce, daha 14.20 sularında dikilmişti MİT’in kapısına.

Kara Havacılık Komutanlığında görevli bir helikopter pilotu olan binbaşı O.K., 11 Ağustos 2016'da, dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı **Harun Kodalak** ile yaptığı görüşmede, *-iddia o ki-* Genelkurmay Başkanı **Hulusi Akar** ve MİT Müsteşarı **Hakan Fidan**'ın savunduğunun aksine, **"15 Temmuz gecesi darbe olacağını MİT'e bildirdiğini"** söylemişti.

O.K., önce yandaş medyaya sızan, sonrasında ana akımda hayli tartışma yaratan ifadesinde şöyle demişti:

*"MİT'te iki kişiye, 'Bir helikopter Hakan Fidan'ı alacak, diğer helikopterin ne yapacağını bilmiyorum.' dedim. Bana ne olabileceğini sordular. Ben de büyük bir faaliyet olabileceğini, **hatta darbe faaliyeti olabileceğini** söyledim. Bana 'Hakan Fidan'ı almaktan kasıt ne' diye sordular, ben de 'çok kan akacak' dediklerine göre bu faaliyetin iyi niyetli bir faaliyet olmadığını kendilerine söyledim. '**Darbe olabilir**' kelimesini **söylediğimi çok iyi hatırlıyorum.**"*

Ancak ne hikmetse, MİT saat 16.00 sularında Genelkurmay'a verdiği bilgide, sadece, *"bir binbaşının, 3 helikopter ile bir faaliyet icra edeceğini"* söylemekle yetinmişti.

Zannediyorum, tarih yaşanırken cevabı bulunamayan lakin yıllar sonra, belki hatıratlarda, belki itiraflarda açıklığa kavuşabilecek **"sır"**lar arasına bir yenisi daha eklenmişti.

Yine de bu eksik istihbarat bile darbecilerin **"bir gece ansızın"** gelme planını bozmuş, 03.00'te yapılacağı söylenen darbe girişimi akşam 21.00'e çekilmişti.

Eşimin haber verdiği, benim ise ihtimalini aklımın ucundan bile geçirmediğim şey sahiden olmuş, Türk ordusuna ait savaş uçakları, korumak ve kollamakla yükümlü oldukları devletin kalbini, başkenti bombalamak üzere çoktan havalanmıştı Ankara'da. Alçak uçuşlar bütün şehrin yüreğini ağzına getirecek ürkütücülükteydi.

Galiba darbeyi planlayanlar **"gelenekçi"**ydi; zira bilişim çağında yegâne haberleşme kanalının **"devlet televizyonu"** olmadığı gerçeğini ya es geçmiş ya da hızlandırılmış planda sosyal medyayı, özel televizyon

kanallarını, Facetime, WhatsApp gibi iletişim alternatiflerini gözden kaçırmış ve **“ülke yönetimini ele geçirdiklerini”** ilan etmek üzere TRT’yi işgal etmişlerdi.

Paralel yapılanması tarafından altı oyulan **“devlet”**, ilk hamlesini saat 22.10 civarında yaptı ve Çankaya Köşkü’nde bir koordinasyon merkezi oluşturuldu.

Bu esnada Avrupa’dan Anadolu’ya geçişi kapatılan İstanbul’da kıyamet kopuyor; Atatürk Havalimanı önüne tanklar yığılıyordu. Sabiha Gökçen Havalimanında jandarma, polislerin silahlarına el koymuştu!

Saat 22.50...

Henüz hiçbir devlet büyüğü ağzını açmamışken bir astsubay gecenin kaderini değiştirdi.

Gecenin kaderinin değiştiği kesindi ama **“olmasaydı ne olurdu”** sorusunun, bizim yakıştırdıklarımızın, içimizi rahatlatmak için yakıştırmayı uygun bulduklarımızın dışındaki **“gerçek”** cevabı da o astsubayla, **Ömer Halisdemir’le** ve **“Özel Kuvvetler Karargâhını ele geçirmeye çalıştığı”** iddiasıyla alnından vurarak öldürdüğü **Tuğgeneral Semih Terzi’yle** birlikte toprağa gömüldü.

Gece kırmızıya boyanmıştı, artık her yerde kan vardı.

Darbeciler, Çengelköy’de kendilerine engel olmaya çalışan sivil halkın üzerine ateş açtı. İstanbul Fatih’te, Saraçhane’de bulunan Büyükşehir Belediyesi önü de aynı durumdaydı.

23.04...

Malumun, resmi ağızdan ilam saatiydi.

Önce NTV, ardından da A Haber canlı yayınına bağlanan Başbakan **Binali Yıldırım “Askerin içinde bir grubun kalkışma girişimi olduğunu”** kaydetti.

Başbakan, bunu yapanların bedelini ödeyeceğini söylüyordu ama tam da o dakikalarda en ağır bedellerinden birini Ankara Gölbaşı Polis Özel Harekât Merkezinde bulunan gencecik, çakı gibi, kahraman çocuklar

ödüyordu. Darbecilere yaptıklarının hesabının sorulmasında belki de en kritik görevi üstleneceklerdi; şehit edildiler, koyun koyuna erdiler şahadete...

Acı, korku, kaygı birbiriyle yarış ederken bu duyguları bir de insanı iyiden iyiye dumura uğratan gariplikler takip etti:

Genelkurmay Başkanı emrindeki askerlerce rehin alınmıştı mesela!

Başbakan'dan sonra konuşan ilk siyasi, MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli**'ydi ve **"hükümetin yanında olduğunu"** bildirdi.

Bu arada Ankara'daki çatışmalar hem yayılıyor hem şiddetleniyor; Genelkurmaydan yükselen silah seslerini, helikopterden dışarıdakilere ateş açılması izliyordu. Saldırıya uğrayan kurumlardan biri de MİT'ti ve orada da çatışma vardı. Hem İstanbul'da hem de Ankara'da **vatandaş ile asker, asker ile polis, asker ile asker, polis ile polis karşı karşıyaydı**. Taksim Meydanı'na asker konuşlandırıldı; gece yarısına az bir zaman kala darbeciler yayını karartılan TRT binasında, spiker **Tijen Karaş'a** korsan bildiri okuttu. Çok geçmeden TÜRKSAT TRT'nin yayını kesti. Darbeciler de TÜRKSAT'a intikam saldırısı düzenledi.

Ve tam gece yarısında Başbakan'ın resmen ilan ettiği kalkışmanın failleri açıklandı:

"Askeri kalkışma, ordu içerisindeki Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması mensubu bir grup subay tarafından yapılmaya çalışılmaktadır."

Evet evet, siyasi iktidarın çok uzun yıllar **"ne istedilerse verdikleri"**ydi yani!

Hani adını **"ileri demokrasi"** koydukları yolda beraber yürüdükleri.

Dönemin Hükümet Sözcüsü **Numan Kurtulmuş**, darbe girişiminden birkaç gün sonra, CNN Türk'te katıldığı programda **"Biz bu örgütün kendisini çok iyi kamufle ettiğini yıllardır söylüyorduk. 'Nerede terör örgütü?' diyen saf kardeşlerimiz vardı..."** diyecekti ama bütün ülke böyle olmadığına şahitlik edebilirdi!

Bunun hiçbir İslami/insani hassasiyeti bulunmayan, şirk içinde olan, vatansız, milliyetsiz, milletsiz, **"Alamut"**vari bir örgütlenme tarzını

benimsemiş, fırsatını bulsa kendinden olmayanı kıştır kıştır doğrayabilecek bir zalimlik/canilik potansiyeli olan, vicdandan arındırılmış, robotlaşmış, **"her şeyi yapabilecek"** denli gözü dönmüş bir yapılanma olduğunu **"biz"** yıllardır söylüyorduk.

"Onlar" ise bu yapıyla, özellikle de dünyanın her yanında, yatırım yaptıkları ülkelerin **"muhabbetini kazanmış iş adamları"**yla **"gurur duyuyordu"**, dünyanın her yerinde görev yapan **"vefakâr öğretmenleri(!)"**yle gurur duyuyordu, **"Türkçe sevgisiyle yetiştirdikleri çocukları(!)"** görünce gurur duyuyordu...

"35 farklı ülkede, 10 farklı dilde, 2 farklı alfabede yayın yapan bir Türk gazetesi"ydi vaktiyle Zaman onlar için... **"Çok büyük bir heyecan hissediyorlardı"**; **"seslerini dünyaya duyuran yiğitler"**di onlar; **"akıntıya kapılmak yerine bu ülkenin gücüne güç katmışlardı"**, **"en zor zamanda doğruları söylemişlerdi"!**

"Bugüne manşetlerle çarpışarak gelirken, her sabah yalana, iftiraya uyanırken, muhtar bile olamayacakları söylenirken bugünlere ulaşmalarını sağlamışlardı"!

Kurtulmuş'un hatırandan çıkmış olmalıydı; **"aldatıldık"** diyerek zaten bizatihi mensubu olduğu iktidar itiraf etmişti ortaklıklarını!

Dolayısıyla **"biz zaten biliyorduk"** diyerek komik duruma düşmek yerine kabul etmesi gerekirdi; nasıldı **Danton'un Ölümü'nün** o ibretlik cümlesi:

"İhtilal Satürn gibidir, kendi evlatlarını yer!"

Sahiden de ülkenin dört bir yanından yağan görüntüler, **Kronos'un**, yerine geçmesinden korktuğu çocuğunu yiyişini tasvir eden o ünlü **Goya** tablosu kadar dehşet vericiydi!

Darbenin asli hedefinin hükümeti devirmekten ziyade Cumhurbaşkanı'nı devirmek olduğu herkesçe bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla herkesin merak ettiği de Cumhurbaşkanı'nın akıbetiydi; 00.01'de Atatürk Havalimanına hareket etmek üzere Marmaris'te kaldığı oteli terk etmişti.

Darbe girişimiyle ilgili ilk soruşturma da 16 Temmuz'un o ilk dakikalarında başlatıldı. İstanbul Küçükçekmece Başsavcısı **Ali Doğan**, darbe girişiminde bulunan askerlerin görüldükleri yerde tutuklanacağını açıkladı. Ki bu hamlenin sahibi hiç sıradan biri değildi. Doğan, Adana Cumhuriyet Başsavcı vekili iken, MIT'e ait TIR'ları durduran askerler ve yasadışı dinleme yaptığı iddia edilen polisler'e yönelik soruşturmaları yürüten, haklarında iddianame düzenleyen kişiydi!

Ve gecenin ikinci kırılma anı...

FaceTime ile bağlantı kurulan Cumhurbaşkanı, CNN Türk'te **Hande Fırat** ve **Abdülkadir Selvi**'yle canlı yayındaydı:

"Bugünkü bu gelişme TSK içindeki bir azınlığın ne yazık ki kalkışma hareketidir. Paralel yapılanmanın teşvik ettiği, üst akıl olarak kullanıldığı bir harekettir. Ülkemizin birliği, beraberliği, bütünlüğüne yönelik bu harekete karşı, inanıyorum ki milletçe vereceğimiz güzel bir cevapla bunlar gerekli olan cezayı alacaklardır... Şu anda, bu milletin imkânlarıyla ortaya konmuş olan tankı, topu, uçağı, helikopteri kullanarak milletin üzerine gelmenin bedelini bunlar çok ağır ödeyeceklerdir... Atılması gereken adımlar neyse biz, hükümet olarak, dik durmak suretiyle atacağız..."

Millette de bir çağrı yapıyorum:

Milletimi illerimizin meydanlarına, havalimanlarına davet ediyorum... Bunların o azınlık grubu tankları, toplarıyla gelsinler, ne yapacaklarsa orada yapsınlar..."

"Ben bugüne kadar halkın üzerinde hiçbir güç tanımadım." diyen Cumhurbaşkanı'nın çağrısı üzerine sokaktaki insan sayısı katlanarak arttı. Tabii verilen kayıplar da...

DARBELERİ SUSTURAN EZANLAR(!)

Ülke çoktan bir cenaze evine dönmüştü, bu yönüyle, kimilerine çok yerinde bir karar gibi gelmiş olabilirdi ama beni duyduğum dakikadan itibaren rahatsız etti:

Salalar okunuyordu her yanda...

Ki zaman yanılmadığımı gösterdi; darbenin birinci yılında, buna **“cihat çağrısı olduğu için gerek duyulduğu”** bizzat başbakan tarafından itiraf edildi.

Seçilen slogan da tahrik bombası gibiydi:

“Ezanları Susturan Darbelerden, Darbeleri Susturan Ezanlara!”

Bu da neydi şimdi?

Yarattığı algı, 15 Temmuz'u **"cami-kışla"** savaşına çevirmek ve mücadelenin ordunun içindeki yapılar arasında yaşandığı gerçeğini gözden kaçırıp, **"caminin kışlayı yendiğini"** ilan etmektir!

Tehlikeliydi.

Tahrik ediciydi.

Kaldı ki **15 Temmuz**, bu ihanet çetesi kışlalardan önce camileri ele geçirebildiği için gerçekleşebilmişti. Bu ülkenin dindar insanlarını aldatabildiği, kandırabildiği; onların inançlarını kullanarak örgütlenebildiği için gerçekleşebilmişti. Dini sulandırdığı, emperyalist niyetleri Türkiye Müslümanlarına **"din gibi"** benimsetebildiği için gerçekleşebilmişti.

Hindistan'da Müslümanlar arasında faaliyet gösteren Protestan papaz, ABD'ye dönüşünde, kendisine ne ölçüde başarılı olduğunu soranlara demiş ki:

“Çalıştığımız bölgede belki çok az kimseyi Hristiyan yaptık, belki hiç kimseyi yapamadık ama üzerinde çalıştığımız bu bölgedeki insanların hiçbiri artık Müslüman da değiller...”

Freni boşalmış kamyon gibi gidilen yer tam da burasıydı; İslam'ı İslam'la yıkacaklardı!

O gece, 15 Temmuz katliamlarının nasıl bir hâletiruhiyeyle gerçekleştirilebildiği anlaşılamadı ya ilk önce, **"ne içmiş bunlar"** filan diye sordu insanlar birbirlerine. **Louis Massignon'un, Misyonerler Zirvesi'ndeki şu tasvirindeydi belki şifre:**

"Onların her şeylerini tahrip ettik. Felsefeleri, dinleri mahvoldu. Artık hiçbir şeye inanmıyorlar, derin bir boşluğa düştüler. Anarşi ve intihar için olgun bir hale geldiler..."

Bu köy görünüyordu!

Ta 1300'lü yıllarda Papa boşuna mı **"Şark Dilleri Kürsüsü"** kurdurdu?

Viyana Konsili boşuna mı Oxford, Paris, Roma Üniversitelerine Arapça eğitim talimatı verdi?

"Kur'an'ı bertaraf için onu öğrenmek gerektiğine" karar vermişlerdi.

Uyanabildik aslında. Almak isteyene ibret membaaydı coğrafyamız. Yaşanmışı vardı;

Osmanlı Ermenileri, millet-i sadıkadan **"hain"**e, **"cani"**ye tam da bu yolla dönüştürülmemiş miydi?

Tam da böyle saplanmamış mıydı o hançer ciğerimize?

"Milli Kilise"leriyle birlikte milli ve dini aidiyetleri de bölünüp parçalanınca bulmamışlar mıydı kendilerini emperyalizmin kucağında?

Hıh işte tam da bunu yapacaklardı bize de içimizden devşirdikleriyle...

15 Temmuz'dan sonra baskın yapılan okullardan çıkan kamufajları, askeri teçhizatı filan gördüğünüzde de uyanmadınız mı **"yöntem birliği"**ne misyoner okullarıyla?

Kaldı ki Türkiye Cumhuriyeti'nin bugünkü **"kayıp nesli"** gibi Amerikan misyonerleri de hepsi küçük kasaba ve çiftliklerden seçilmiş **"fakir aile çocukları"**ydı. Hepsı oldukça **"çalışkan"**dı. Hepsinin ülkenin prestijli üniversitelerinde eğitim almaları sağlanmıştı. Kolej eğitimlerinin yanına mutlaka bir **"din eğitimi"** de ekleniyordu her birinin. Misyonerliğe

seçildikleri an itibarıyla **"yılan gibi akıllı olmaya"** odaklanan bu insanlar sadece akademik bilgi ile değil ilk yardım, basit tıbbi müdahaleler, hatta pratik diş hekimliği gibi hedef toplumun **"yardım yoluyla gönlüne girmeye yarayacak"** becerilerle de donatılıyorlardı...

Sanırım en hazin yanı;

Günlerce akıl ve vicdanlarını nasıl ipoteklediklerini okuduğumuz/dinlediğimiz kimseler sadece **"Amerikan misyoneri gibi"** değil aynı zamanda **"Amerikan misyoneri olarak"** yetiştirilmişlerdi.

Bunun en yakın şahidi, kendisini **"dindar"** olarak tanımlayan iktidar ve bizatihi Diyanet teşkilatı iken, toplumun bilinçaltına **"Peygamber Ocağıyla cihat mübah"** gibi son derece ürkütücü bir tohum bırakabilecek bir tercihin nedeni neydi!

O gece, **"millet eğer isterse etten-kemikten ve yürekten ibaret teçhizatıyla tankı da topu da tüfeği de helikopterleri, savaş uçaklarını da dize getirebilir"** diye hepimizin çok muhtaç olduğu bir rüyayı görmüştük hep birlikte. Ve çoğumuz uzun süre, en azından bu kitabın hazırlandığı güne, 2017'nin son demlerine kadar bundan uyanmamakta inat da etti:

Zafer bizimdi!

Oysa ben, Boğaz Köprüsü üzerinde linç edilip boğazı kesilerek katledilen o askerin fotoğrafını gördüğüm andan itibaren hiç emin değilim bunun sahiden de **"şanlı bir zafer"** olup olmadığından!

Sokağa dökülen insanların gözünden, sözünden, vücut dilinden adeta haykıran o **"iyi polis-kötü asker"** kabulünü sezdiğim andan beri bütün ümitlerim kirlendi.

Bir grup eri önlerinde diz çöktürüp kemerle döven **"irade"**nin niteliği, **"millî"** miydi sahi!

Darbeye karşı hiç tartışmasız demokrasi. Ama demokrasi **"örgütlü nefret"**le varılan bir yer miydi?

"Kurtuluş"un şehvetiyle idrakine varmakta hayli zorlanıldı, **"anlamak"** kimsenin işine gelmedi. Ama içten içe biliyorduk ki

komutanlarının emrini yerine getirerek **"vatani görevi"**ni tamamlamaya çalışan, her şeyden bihaber, kimi **"eğitim"** diye, kimi **"İŞİD operasyonu"** diye o araçlara bindirilmiş erleri *-üstelik de silahsız teslim oldukları halde-* linç etmenin temelindeki **"Derviş Mehmet"** psikolojisiydi! Fondaki tekbirler o yüzdendi!

Hepimiz biliyoruz ki hunharca boğazı kesilen o **"çocuk"**, yanlış zamanda, yanlış yerde bulunmasaydı, ardından gözyaşı döktüğümüz şehitlerimizden biri de olabilirdi; askeri araçtan indirip ayaklarımızın altına almak yerine ay-yıldızlı tabutta omuzlarımızda taşıyor da olabilirdik onu! **"Tekbir"** bir **"hücum"** emri değil de **"helalleşme"** vasıtası olarak da inletebilirdi gökleri!

Tam bu eşikte, camilerde sabaha kadar devam eden salâların sonunda kimi imamların adını da koyarak **"cihat"** çağrısında bulunması yangına körükle gitmekten başka bir şey değildi! Ya bir imam da çıkıp **"Camilere saldırıyorlar uyan ey Müslüman"** deseydi!.. Tahayyül edebilen var mı o zaman olabilecekleri! CIA ajanlarının gölgesinde kavrulan Maraş'a nasıl da benzerdi sonuçları değil mi? Var mı peki yüklenebilecek vebalini!

15 Temmuz gecesi ekrana çıkan hemen her siyasi **Bursa Nutku**'nu okur gibiydi:

"Asker artık devletin askeri değil" diye halkı askerle mücadeleye davet etti!

Evet polis Cumhuriyet'in polisi olmayabilir, asker Cumhuriyet'in askeri olmayabilir de imamın Cumhuriyet'in imamı olduğunun garantisi mi vardı sanki?

Ya milletle özdeş varsayılan o kalabalıkların?

Onlar **"Türk milleti"** karakteri sergilemezse de **"şanlı bir zafer"** olabilir miydi bu galeyanın neticesi? **"Milli İrade Destanı"** diye adlandırılabilir miydi?

Ordu, yargı, emniyet, siyaset, medya, sermaye; kim, her nerede **"paralel bir devlet yapılanması"** oluşturmaya niyet etmiş, bu uğurda kanlı

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

tezgâhlar kurmuş ve uygulamasına geçmişse Allah topunun cezasını versindi! Ettiklerinin bin beterini çektirsindi! "**Vatana ihanet**"ti evet, Erdoğan'ın dediği gibi, bedelini hukuksa hukuk, askeri operasyonsa operasyon en ağır şekilde ödesinlerdi! Ve evet darbelere binlerce evlat kurban etmiş bu millet ne pahasına olursa olsun "**darbecilerle**" mücadelenin parçası olmaya hazırdı elbet;

Ama "**Türk ordusu**"yla değil, "**Türk subayı**"yla değil, "**Türk askeri**"yle değil; gariban vatan evlatlarının kanı pahasına değil!

NEREDEN NEREYE...

“Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar rehin alındı”, “Genelkurmay Başkanı’nın kafasına silah dayandı”, “Genelkurmay Başkanı’nın boğazı kemerle sıkıldı”, “Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal kaçırıldı”, Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak kaçırıldı”, “Deniz Kuvvetleri Komutanı’ndan haber alınamıyor”, “Genelkurmay İkinci Başkanı Yaşar Güler rehin alındı”, “Jandarma Genel Komutanı Galip Mendi kaçırıldı” haberleri aktıkça bütün bir gece ve gün boyu kilitlendiğimiz ekranda... Ve bu koca koca komutanların rehin alındıkları yerin kendi karargâhları, kendi üsleri, kendi tesisleri olduğu, esir alanların da komutalarındaki askerler olduğu gerçeğine kahroldukça hep o geldi aklıma:

Albay Reşat Bey!

Ne ordusunun kafasına çuval geçirilmişti...

Ne ordusu bir terör örgütünün eline geçmişti...

Ne rehin alınmıştı en güvendiği, vatanın, milletin ve devletin bekasını emanet ettiği askerlerince...

Yine de gururuna yedirememişti, Büyük Taarruz'da Çiğiltepe'yi sadece ama sadece söz verdiği saatte alamadığı için *-45 dakika sonra alınmıştı oysa-* intihar etti!

Bilmem siz de günler gecelerce, o anlı şanlı Türk ordusunun kevgire dönmesine yol açan basiretsizlik destanını izlerken aynı şeyi geçirdiniz mi içinizden...

Nereden nereye...

Bitmeyen geceye dönecek olursak;

AB Bakanı **Ömer Çelik**, yine haber kanalları aracılığıyla askerlere **“emre itaatsizlik”** çağrısında bulunuyordu ama TÜRKSAT baskını, Ankara Emniyet Müdürlüğü’nün savaş uçaklarıyla vurulması, Çankaya Köşkü’nün vurulması gibi ancak bir savaş/işgal halinde *-o da düşman tarafından-* hedef

alınabilecek kurumlardan birbirinden hazin haberler gelmeye devam ediyordu.

TBMM açık kalma kararı alarak topluma bir nebze olsun ümit veriyordu lakin üstlerine bomba yağan milletvekillerinin hali içler acısıydı. Gece boyunca 7 defa bombalanan Mecliste, Genel Kurulda kalmak imkânsız hale gelince milletvekilleri ve personel sığınaklara inmek zorunda kaldı.

Bu arada TBMM'nin de Beştepe'nin de tam tepesinde cirit atan jetlerin, Gölbaşı'ndaki emniyete ait binayı nokta atışı vururken, buralarda hedefi bir türlü tutturamaması manidardı ve muhtemelen o **“isabet ettirememenin”** illa bir gün hepimizin öğrenip iğreneceği kimi dolaplarda ilgisi vardı!

Nihayet, 16 Temmuz 02.00 itibarıyla gözaltılar başladı; darbe girişimine katılan askerler yakalanıyor, helikopterler düşürülüyordu. **“Devlet”** nispeten kontrolü sağlamaya başlamış görünüyordu.

Çok geçmeden Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı da darbecilerle irtibatlı yargı görevlileri ile **“Yurtta Sulh Komitesi”** mensubu olduğu iddia edilen general, amiral, subay, astsubay, er ve erbaşlar hakkında gözaltı kararı aldı.

Öfke tırmanıyor, bazı yerlerde vatandaşlar, durumdan bihaber erlere saldırırken, bazı yerlerden de Cumhurbaşkanı'nın sokağa çağırdığı sivillerin katliam haberleri geliyordu. Darbecilerle karşı karşıya gelip ölenler arasında, kuruluşundan itibaren AKP'nin reklam işlerini yapan **Erol Olçok** ve 16 yaşındaki oğlu **Abdullah Tayyip Olçok**, Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı **Mustafa Varank**'ın ağabeyi **İlhan Varank** gibi isimler de vardı. Ve şüphesiz, bu artık bir **“kan davası”**ydı!

Nihayet Cumhurbaşkanı'nın uçağı Atatürk Havalimanına inmişti; Erdoğan, havaalanını dolduran vatandaşlara değil de darbecilere/arkalarındaki güce hitap ediyor ve meydan okuyordu adeta.

Ve **“oh”** deyip nefes aldığımız her an yeniden başlıyordu sanki o zifiri gece; Doğan Medya binası basıldı, meslektaşlarımızın duruşu her birimizin göğüslerimizde taşımaktan onur duyacağımız teselli madalyasıydı.

Erdoğan'ın konakladığı otel kuşatıldı, işgal konulu bir Hollywood filmi izliyorduk sanki gerçek olamazdı! *(Sanırım en gerçek yanı sahiden de Amerikan yapımı olmasıydı. Zira, Türkiye'nin "açılımın mimarı" olarak tanıdığı CIA ajanı Henri Barkey, 15 Temmuz'dan çok kısa süre sonra açık açık ifade etti: Ordu ile ilişkisi kesilen 100'den fazla amiral ve general var ve bu yönetim kadrosunun yüzde 46'sına denk geliyor. Atılan bu kişiler Amerika'ya yakın ve NATO'ya inanan komutanlardı!)*

Sabah 06.00 itibarıyla Atatürk Havalimanında uçuşların normale döndüğü, 8 itibarıyla İstanbul'da metro ve vapur seferlerinin başladığı, köprünün kısmen trafiğe açıldığı duyurulsa da **"darbe girişimi devam ediyor"**du. F16'lar sabahın ilk ışıklarıyla Cumhurbaşkanlığı çevresini bombaladı. Jandarma Genel Komutanlığına bomba atıldı. TSK, halka **"sokağa çıkmayın"** çağrısı yaptı.

İlk gün bilançosu:

Aralarında üst düzey komutalar, Danıştay üyeleri, hâkim ve savcıların da bulunduğu 6 bin kişi gözaltına alındı.

Ama bu kadarla kalmayacak, üzerinden bir yıl geçtikten sonra bile - *hatta bu kitabın basımındaki 1 yıllık rötardan sonra üzerinden iki yıl geçtikten sonra bile-* Türkiye hemen her yeni güne yeni bir FETÖ operasyonu ile uyanacak; askerden polise, akademisyenlerden doktorlara, valilerden kaymakamlara, öğretmenlerden gazetecilere, holding patronlarına, hemşirelere, kadar her kesimden sayıları yüz binlerle ifade edilen insan gözaltına alınacak, cezaevleri tutukluları almayacak ve yenilerinin inşaatlarına başlanacak, mağdur olan aileler ile birlikte etkilenenlerin sayısı 2 milyonu aşacaktı!

Ve bu süreçte aklımızla alay edildiğinin en somut göstergelerinden biri, aylarca millete **"vatana ihanetten yargılanacaklar"** masalının anlatılmasıydı.

Türkiye'de böyle bir suç yoktu kil

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve yasalarında "**vatana ihanet**" diye bir suç tanımı bulunmuyordu. Bir tek, Anayasa'nın, 105. maddesinde "**Cumhurbaşkanı, vatana ihanetten dolayı, TBMM üye tam sayısının en az üçte birinin teklifi üzerine, üye tam sayısının en az dörtte üçünün vereceği kararla suçlandırılır**" diye bir atıf vardı, -16 Nisan 2016'da tarihe karıştı- o kadar. Onun da ceza yasalarında karşılığı bulunmadığından -nasıl- uygulanacağı tartışmalıydı!

"**Anayasal suç**" diye esip gürlmek çok havalı oluyordu da...

"**Da**"sı vardı işte...

Türk milleti için "**zafer sarhoşluğu(!)**"ndan ayılma vaktiydi.

Evet Türkiye Cumhuriyeti'ne, TBMM'ye karşı işlenen ve en ağır cezaların öngörüldüğü suçlardan; mesela "**devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak**"tan (TCK m.302), mesela "**askeri tesisleri tahrip ve düşman askeri hareketleri yararına anlaşma**"dan (TCK m.307), mesela "**Anayasayı ihlal**"den (TCK m.309), mesela "**Cumhurbaşkanına suikast ve fiili saldırı**"dan (TCK m.310), mesela "**yasama organına karşı suç**"tan (TCK m.311), mesela "**Hükümete karşı suç**"tan (TCK m.312), mesela "**Türkiye Cumhuriyetine karşı silahlı isyan**"dan (TCK m.313), "**silahlı örgüt**"ten (TCK m.314), "**askeri komutanlıkların gasbı**"ndan (TCK m.317), yani evet "**vatana ihanet kapsamında değerlendirilebilecek(!)**" bu ve başka suçlardan yargılanacaklardı ama yargılama sonlandığında bizler ne yazık ki "**Türk milleti adına**" verilen o hükümde TBMM'yi bombalayan, başkentin üzerinde savaş uçakları uçuran bu "**psikopat örgüt**" mensuplarının "**vatana ihanetten idamlarına**" diye bir ifade duymayacak, duyamayacak; o "**millî tatmin**" hissine ulaşamayacaktık.

Ha "**bundan sonra**" bu suç düzenlenirse? "**Bundan sonra**", bu hainlere uygulanacak umuduyla "**isteriz, isteriz**" diye tezahüratta bulunan "**idam cezası**" geri gelirse?

Filmin en heyecanlı sahnesinde sonunu söyleyen itici insan olmak pahasına söyleyeyim:

"Suçta ve cezada kanunilik ilkesine göre, işlendiği sırada suç olarak tanımlanmayan ve karşılığında ceza öngörülmeyen bir eylemden dolayı cezalandırılma" mümkün olmadığı için, 15 Temmuz gecesi bu millete yaşatılan zulmün müsebbiplerini bağlayıcı olmayacaktı sonradan yapılan hiçbir düzenleme!

Kaldı ki...

Şaka gibi ama MHP'nin 24 Haziran 2018 seçimlerine giderken vadedip seçim sonrasında *-yani bu kitabın 1 yıllık rötardan sonra yeniden elden geçirildiği Eylül 2018'de-* TBMM'ye sunduğu **"Af Tasarısı"**nın kanunlaşması halinde **"FETÖ'cülerin"** idamla cezalandırmaları şöyle dursun, ülke artık, Anayasa Mahkemesinin **"eşitlik ilkesi"**ne dayanarak yapacağı ufacak bir müdahale ile **"tahliye"** madalyasıyla ödüllendirilmesi tehlikesiyle yüz yüze!

TARİHİ TESADÜF

16 Temmuz 2016 sabahı olduğunda, geride bıraktıkları gecede **"aslında ne olduğunu"** anlamaya çalışan birçok insan 27 Mayıs 1960'ı hatırladı.

Erdoğan, siyasi hayatının önemli bir bölümünü kendisini özdeşleştirerek yürüttüğü Adnan Menderes ile aynı kaderi mi paylaşıyordu yoksa yaşananlar sadece bir tesadüfün sonucu muydu!

Tesadüf idiyse de tarihe geçmeye değer bir tesadüftü.

O güne kadar **"müttefik"** olduğunu varsaydığı ABD'ye son ziyaretinde, bu tip konuklarını kapıda karşılayan Başkan **Dwight D. Eisenhower** tarafından giriş katındaki bir çalışma odasında karşılanan, 20 dakikalık *-esas konuya bir türlü girilemeyen-* görüşmenin ardından **"teşvik"** beklerken koltuğunun altına parlak kâğıda sarılmış bir Eisenhower portresi sıkıştırılarak uğurlanan, Dışişleri Bakanı **Christian Herter**'in kapısının önünde 45 dakika bekletilen **Adnan Menderes**, Türkiye'ye kafasında deli şüphelerle döndüğünde ilk iş ABD'den alamadığı desteği Rusya'dan almak üzere harekete geçmişti.

27 Mayıs darbesi olmasaydı Menderes, Temmuz ayı başında **"teşvik anlaşması"** için Moskova'da olacaktı.

-Tesadüf ise- tesadüfe bakın ki Menderes gibi Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan** da önce Nükleer Güvenlik Zirvesi, ardından Muhammed Ali'nin cenazesi olmak üzere, 40 gün arayla gerçekleştirdiği ve diplomatik skandallar, saygısızlığa varan yok saymalarla dolu iki ABD ziyaretinden sonra ve tam da uçak düşürme olayı sonrası kriz yaşadığı Rusya'yla barışıp bir takım anlaşmaları **"müjdelediğinde"** maruz kaldı *-ABD uzantılı olduğunu sağır sultanın bile bildiği, ele başı Pensilvanya'da besiyeye çekilen- "psikopat örgüt"*ün darbe girişimine!

Aynı Rusya, **"darbe girişimi"**nden sadece bir hafta önce Varşova'daki NATO Liderler Zirvesi'nde alenen **"düşman"** ilan edilmişti!

(Bu arada... Menderes tek emsal değil "yüzünü Rusya'ya dönmesine paralel darbeye uğrayan" liderlere; "bir ihtimal daha var o da Avrasya mı dersin"cilerin başına gelmeyenin kalmadığı 2000'lerden, "Amerika gölge etmesin başka ihsan istemem" diyen Bülent Ecevit'e ve hatta 3. Selim gibi Fransa'ya karşı "Rusya'yla ittifak" yapan Osmanlı padişahlarına kadar kurtulabilen olmamış maalesef bu akıbetten!..)

Soru şu:

27 Mayıs darbesi yapıldığında, Ürdün'e asker çıkaran, Irak petrol tekellerini İngilizlerden devralan ve buradaki siyasi otoritesini yerleştirmeye çalışan; yani Orta Doğu'da daha yapacak çok işi olan ABD için Türkiye vazgeçilmezdi.

Şimdi?

Orta Doğu'da yapmak istedikleri bitti mi?

Irak'ı, Suriye'yi geçtim; hepsinden stratejik İran'daki örtülü sivil müdahale neden yapıldı? Rusya bu coğrafyadaki "**tarihi rolü**"nü oynamakta ısrar ettiği ve ABD "**Türkiye dahil 22 ülkenin sınır değişimini**" öngören BOP haritasını çizip kendi "**güvenlik kalkanı**"nı oluşturmakta kararlı olduğu sürece Türkiye "**kurtulduk**" diyebilir mi?

“SEÇİLMİŞ DİKTATÖR”(!)

Hiçbir şeyden kurtul(a)mamıştık!

Dahası, 15 Temmuz’un etkisiyle oluşan atmosferde, **“OHAL”** rejiminde, kurtulmadığımızı ve fakat kurtulmamız gerektiğini ifade şansımız da kalmamıştı. **“Milli irade destanı yazdı”** denilerek takdirde boğulan(!) milletin tepesinde sallanan Demokles’in Kılıcı’na dönmüştü **“darbeci”, “terörist”, “FETÖ’cü”** yaftaları; hele biri iradesini ifadeye kalkışındı!

Adeta **“göklerden gelen bir emir”** misali başımıza KHK’lar yağarken, kendimiz sorgulasak da daha geniş kitlelere sorgulatmaya fırsat bulamadan, 15 Temmuz gecesi kurtarmakla övündüğümüz rejimi değiştirmenin eşğine getirdiler Türkiye’yi!

Bu ne yaman bir çelişkiydi?

16 Nisan 2017 tarihinde seçmenlerin önüne konan sandıktan çıkacak sonuç, tıpkı 12 Eylül 2010 referandumunda olduğu gibi **“çerezler”** ile iştah kabartırken, satır aralarına gizliyordu asıl niyetini...

Sayılarının 600’e çıkarılması vadedilerek milletvekillerine, seçilme yaşı 18’e düşürülerek gençlerin ağzına bir parmak bal çalınırken, Cumhurbaşkanı’nın yetkileri yeniden düzenleniyor ve ülkeyi kararnamelerle yönetmesinin, OHAL ilan edebilmesinin ve hatta ülkeyi savaşa sokabilmesinin, özerk bölgeler oluşturabilmesinin, bu bölgelerde eğitimi, güvenliği özerkleştirebilmesinin yani merkezi-üniter yapıyı bölüp parçalayabilmesinin önünü açıyor ve bütün bunlardan dolayı Yüce Divan’a yollanmasını da neredeyse imkânsız hale getiriyordu. Sadece Cumhurbaşkanı değil atayacağı bakanlar da TBMM denetimi dışı bırakılmıştı. 15 Temmuz gecesi **“gazi”** diye yere göğe konulamayan Meclisin, ABD’nin kuruluş günlerinde geçit töreni yapan Kızılderililerden farkı kalmamıştı; var mı vardı!

İktidar, referandumun rejimi değiştirmeye dönük olduğu iddialarını yalanlasa hatta bu iddiaları ortaya atanları terör işbirlikçisi, vatan haini

olmakla suçlayıp itibarsızlaştırmaya çalışsa da güç sarhoşluğu bazı dilleri çözüyor ve referandumdan sonra **"yeni devlet kurulduğunu"** da söyleyecek olan Cumhurbaşkanı Başdanışmanı **Mehmet Uçum'un "Halkımız gümbür gümbür bir devrim yapıyor, farkında mısınız? Halk kendi devletini kurmak için adım atıyor. 16 Nisan kutlu olsun."** itirafındaki gibi ağızlarındaki baklayı çıkaran/kaçıranlar oluyordu.

Sanırsın Türkiye Cumhuriyeti'ni halk kurmamıştı!

Aslen bütün mesele bu devleti **"kendi devletleri"** görmüyor olmalarıydı.

Türkiye Cumhuriyeti, **"bu kafa"** için Osmanlı bakiyesi üzerindeki **"işgalci"**den başka bir şey değildi. Türkiye Cumhuriyeti'ni, ilmen uysa da olur uymasa da **"Dârülharp"** sayıyorlar, kuruluşundan bu yana yıkacakları güne hazırlanıyorlardı.

Kurgularına göre Türkiye;

"Camilerin ahır yapıldığı..."

"Ezanın yasaklandığı..."

"Kur'an'ın yasaklandığı..."

"Başörtüsünün yasaklandığı..."

"Namazın engellendiği..."

"Orucun engellendiği..."

Dinsiz, imansız takımının Müslümanlara hep ama hep zulmü reva gördüğü bir **"Dârülharp"** ülkesi olduğu için, burayı **"Dârül İslam"** yapmalarını sağlayacak her yol mubahtı!

Çağın şartlarında ellerine şeriat sancağı alıp, tekbir ve zikirler eşliğinde sokaklarda kafa kesemiyorlardı belki ama bu ülkenin aydın, aydınlık kafalarını hapsediyorlar, yargısız infaz ediyorlar, tehditle, şantajla, baskıyla sindiriyor, susturuyor, etkisizleştiriyorlar ve en nihayetinde bir gece ansızın zuhur eden YSK darbesiyle başlıyordu silahsız işgal de...

Sonrası...

Kim sorarsa **"seçilmiş"** olacaklardı!

"Seçilmiş diktatör mü olurdu"; artık tartışılan buydu.

Bal gibi olurdu.

Ve zaten koskoca bir propaganda kampanyasını, *"herkesin bildiği bir gerçeği aslında öyle değilmiş gibi yapmanın"* üzerine inşa etmek bile diktatörlüklerde görülürdü tarihte;

Selam olsun **Joseph Goebbels'e!**

Önce siyasi ve ideolojik muhaliflerini, ardından da 6 milyon Yahudi'yi katleden ve körüklediği İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyet ordusu Berlin'e girince karısıyla birlikte bir sığınakta intihar eden **Adolf Hitler**, 29 Temmuz 1921'de Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin başına geçtikten sonra;

1930 seçimlerinde yüzde 18, 1932 seçimlerinde yüzde 37, 1933 seçimlerinde yüzde 44 oy almamış mıydı?

Cumhurbaşkanı **Paul von Hidenburg**'un ölümünden sonra Hitler'in Cumhurbaşkanlığı'nı üstlenmesinin oya sunulduğu referandumda, **halk, dünya tarihine "soykırımcı bir diktatör" olarak geçen Hitler'e tam yüzde 89.93 oranında "Evet" dememiş miydi?**

Kürtajı yasaklayan, doğum kontrolünü yasaklayan, kadınları en az 4 çocuğa teşvik eden, eğitimi, operayı baleyi, edebiyatı, tarımı, ekonomiyi, orduyu; ülkede aklınıza gelebilecek ne varsa tamamını **"tek başına"** yöneten, kendisi ve ailesi servet içinde yüzerken Romanya halkını bir lokma ekmeğe muhtaç hale getiren ve en nihayetinde haksız şekilde zenginleşmekten soykırıma kadar birçok suçtan yargılanıp, karısıyla birlikte kurşuna dizilen **Nikolay Çavuşesku**'nun, ülkesini yiyeceklerin vesikaya bağlandığı, gaz ve elektrik kesintilerinin uygulandığı bir kıtlığa sürükleyen ve **"tarım ve endüstriyel üretimin çoğunun borçların ödenmesi için ihraç edilmesini"** kapsayan **"Anayasa Değişikliği"**ni **"referandum"**a götürdüğü, **Romanya halkının tamamına yakınının da kendilerini açlığa, türlü hastalıklara ve sefilce ölüme götüren bu değişikliğe "evet" dediği** bu kadar çabuk mu unutulmuştu?

REFERANDUM DOĞURDU

Ben 16 Nisan 2017 gecesi, sonuçlar netleşip de rejimin değiştiği kesinleştiğinde bir soru sordum kendime:

"15 Temmuz alçaklığı hedefine ulaşıyorsa, o da zaten bunu yapmayacak mıydı?"

Siz de sorun bence...

Bunları da birlikte:

Türkiye Cumhuriyeti'ni sadece ama sadece bu felaketten koruyabilmek uğruna can veren binlerce şehidimize ne cevap vereceksiniz Ahiret'te?

Atatürk ve silah arkadaşlarına, **Şerife Bacı'ya**, **Sütçü İmam'a**, **Yahya Kaptan'a**, **Yörük Ali Efe'ye**, **Şahin Bey'e**, **Halime Çavuş'a**, **Nene Hatun'a** ne cevap vereceksiniz? Verebilecek misiniz?

Bir daha sığabilecek misiniz bu bayrağın altına? Veya sizi gölgesine alacak bir ay-yıldız bulabilecek misiniz yaşadığınız **"eyalet"**te?

O hengâmede birkaç gazete dışında yazan yoktu ama öyle şarlatanlıkla, üzerine *"portakal sıkmakla"* (*Hollanda'yla yaşanan referandum propagandası krizi sonrası böyle, sokaklarda portakal sıkarak göstermiştik sert tepkimizi(!) bu ülkeye*) yenilir yutulur olmayacak bambaşka bir yere sürükleniyordu Türkiye.

KDP Birlik İnisiyatifi, 16 Nisan 2017'de yapılan halk oylamasında **"Evet"** diyeceğini ilan etmişti.

KDP (*Kürdistan Demokratik Partisi*), **"Büyük Kürdistan"** hayaliyle yola çıkan ve Irak'tan sonraki ikinci hedefinin Türkiye olduğunu ilan eden **Molla Mustafa Barzani** tarafından kurulmuş, Irak'ın kuzeyinde korsan-sözde bir devlet yapılanmasıyla, babasının **"Büyük Kürdistan"** hayalinin ilk adımını atan **Mesud Barzani** tarafından yönetiliyordu.

Türkiye KDP'sinin sözcüsü **Ahmet Acar**'ın "evet"i desteklerken ortaya koyduğu gerekçe görmek isteyen için yeterdi göstermeye her şeyi:

"94 yıllık Kemalist paradigmanın inşa ettiği ret ve inkâr politikalarına...",

"Parlamenteer Siteme...",

"Kemalistlere...",

"Ulusalçılara...",

"94 yıllık Cumhuriyet tarihinin ortaya çıkardığı vesayetçi ve statükocu siteme..." karşı oldukları için "Evet"ti tercihleri.

Ee, hani "İkinci Sakarya Savaşı" vermek gibiydi 16 Nisan'da "evet" demek; milliyetçileri ikna için böyle dememişler miydi?

Sakarya'nın da içinde bulunduğru bir dizi kurtuluş savaşının sonunda elde edilen zaferle kurulmuş Cumhuriyet'e isyan edenlerin ne işi vardı, ne işi olabilirdi o cephede?

Barzani'nin, sözde Kürdistan paçavrasını devlet protokolüne soktuğru Türkiye ziyareti sonrasında "evet" pazarlığı yapılan aşiret ağalarını düşününce, Sakarya Savaşı'ndan ziyade Şeyh Sait İsyanı'na doğru palazlandırılıyordu süreç. KDP Birlik İnisiyatifi Sözcüsü Ahmet Acar, referandumdan kısa bir süre önce Batman'da yaptıkları toplantıda ilan da etmişti bunu:

"General Mele Mustafa Barzani'nin "ya Kürdistan ya neman" düsturunu şiar edinmiş, Kürt milletinin içerdeki ve dışardaki düşmanlarına yılmaz yüreği ile karşılık vermiş, enfallere ve kimyasallara mahkûm edilmiş Kürt milletinin haklı davasını savunmuş, Kürdistan'ın bağımsızlığını tüm dünyaya deklare etmiş, uluslar arası güçlerin desteğini kazanmış olan Sayın Başkan Mesud Barzani'nin bağımsızlık çağrısına KDP Birlik İnisiyatifi olarak, bütün yüreğimizle katılıyor, her koşulda, yanında ve arkasında olduğumuzu büyük bir gururla beyan ediyoruz...

Türkiye Cumhuriyeti eski alışkanlıklarından kurtulmalıdır...

Kürt meselesinin güvenlikçi politikalar ile çözülemeyeceği gerçeği ortadayken demokratik araçları öteleyecek çabalardan derhal vazgeçilmelidir. Türkiye Cumhuriyeti Kürt sorununun çözümünü Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı çerçevesinde ele almadıkça tüm çabalar bir oyalamanın ötesine geçmeyecektir...

Kuzey, Güney, Doğu ve Batı Kürdistan sınırları içerisinde faaliyet yürüten tüm siyasi parti ve gruplar birliği kurtuluşun reçetesi olarak görmeli ve bu sorumlulukla hareket etmelidir."

AKP'nin yerleştirmeye çalıştığı algı doğru değildi; PKK kötü de Barzani **"cici çocuk"** değildi; al birini vur ötekineydi.

Ama ilginç bir şekilde referandumun en büyük destekçisi olan milliyetçi parti sormuyor, soranı da en ağır ifadelerle hedef gösteriyordu:

Hazırlanan sahiden de iddia edildiği gibi bir **"Türk Anayasası"** olsa, **"kendi kaderini tayin gibi barışçı bir yolla(!)"** Türkiye Kürdistanı kurmayı hayal eden bir grup buna **"Evet"** der miydi?

Kendilerini **"yerli", "milli", "milliyetçi", "terörle mücadele kahramanları"** gibi tanıtan evet cephesinin Barzani'den başka bir ilginç ortağı daha vardı:

Hizbullah terör örgütüyle ilişkisi olduğu gerekçesiyle kapatılan Mustazaf-Der'in eski Genel Başkanı tarafından 2013'te kurulan HÜDA-PAR!

Madem referandumda **"Hayır"** diyeceğini ilan eden Türk Milliyetçileri sırf onlar da **"Hayır"** diyor diye **"CHP'nin, Aydınlıkçıların kuyruğuna takılmış"** oluyordu;

Bu denkleme göre, referandumda **"Evet"** diyeceğini ilan eden Türk milliyetçileri de onlar gibi **"Evet"** diyen **"HÜDA-PAR'ın kuyruğuna takılmış"** olmuyor muydu?

"Evet" diyen **"siyasal milliyetçiler", "kimin kuyruğuna takıldıklarını"** umursamasalar da ben o tarihte uzun uzun yazmıştım **Yeniçağ'da:**

"Evet" diyordu tamam da şu HÜDA-PAR başka neler diyordu acaba?

Parti programlarından aktarıyorum:

"Cumhuriyet ideolojisi, temel olarak iki ilke üzerine kurulmuştur. Bunlardan biri laiklik, diğeri de Türklüktür. ...hem laiklik hem de Türklük dayatmalarına tepki olarak vuku bulan Şeyh Said Kiyamı, Dersim ve Ağrı

Ayaklanmaları büyük bir şiddetle ve katliamlarla bastırılmış, (...) bu dönemde yapılan zulüm ve vahşet akıl almaz boyutlara ulaşmıştır.

(...)Öncelikle bugüne kadar yapılan zulümlerden dolayı **devlet adına özür dilenmeli ve mağdurlara tazminat ödenmelidir.**

Türkiye Cumhuriyeti devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk olduğu nitelemesinden vazgeçilerek Kürtlerin varlığı anayasal olarak tanınmalı, Türkler ve Kürtler, ülkenin asli kurucu halkları olarak kabul edilmelidir.

Kürtçe, Türkçe ile beraber ikinci resmi dil olarak kabul edilmeli, Kürtçe aynı zamanda eğitim dili olmalıdır...

İlköğretim öğrencilerine okutulan, ırkçılık kokan 'Andımız' ve benzeri metinler kaldırılmalıdır. Muhtelif yerlerde yazılan 'Ne Mutlu Türküm Diyene' gibi yazılar silinmeli, 'Bir Türk dünyaya bedeldir' şeklindeki ırkçı söylemlere son verilmelidir.

Zulüm ve ayrımcılık uygulamış olan tarihi şahsiyetlerin isimlerini taşıyan okul, kışla, cadde, sokak ve benzeri yerlerin isimleri derhal değiştirilmelidir.

Başta vatandaşlık tanımı olmak üzere, anayasa ve sistemin bütün resmi literatürüne hâkim olan Türklük esaslı dışlayıcı ve ayrımcı söylem terk edilmelidir.

İsimleri değiştirilen yerleşim yerlerine eski adları geri verilmelidir...

Başta Şeyh Said olmak üzere Kürtlerin büyük bir saygı ile andıkları Kürt âlimlerine zulmedildiği resmen kabul edilmeli, yakınlarından ve bütün halktan özür dilenmelidir...

Mevcut yapının tabu olarak kabulünden vazgeçilerek olumlu ve olumsuz tüm yönleri ile eyalet sistemi, özerklik, federasyon gibi yönetim modelleri üzerinde serbestçe tartışılabilir. Toplumun huzur, refah ve güveni için gerekli olduğunun toplumun çoğunluğu tarafından kabulü halinde bu modeller uygulanabilir..."

Siyasal milliyetçiler "Türklük için evet", "vatan için evet" diyorsa; seçimlerde "Kürdistan için" oy isteyen, Türkiye'nin referandumla

bölünmesinden yana olduğunu gizlemeyen, 1923 Cumhuriyeti'yle hesaplaşmak derdindeki bu yapı neden/nasıl "evet" diyebiliyordu?

Hiç unutmuyorum, **"Düşünün bence; "kandırıldık"tan önce son çıkıştır bu sizin için belki de!"** diye tamamlamıştım o gün yazımı...

Bu kadar aleni ikaza rağmen tarihi bir yanılda direktmek **"kandırılmak"** mıdır yoksa **"bile bile lades"** mi ondan da emin değilim ama tam da dediğim gibi oldu; Türkiye'de özerkliğin de önünü açan referandumu takiben, en büyük müttefikleri Barzani Irak'ın kuzeyinde sözde Kürdistan için bağımsızlık referandumu yaptığında, kameraların karşısına geçti ve **"Açıkkçası biz son ana kadar Barzani'nin böyle yanılda düşeceğine ihtimal vermiyorduk, demek yanlışmışız."** dedi Cumhurbaşkanı!

Farzı mahal inandık...

29 Mart 2013'te, yine bir televizyon programı sırasında, **"Cumhuriyet'e savaş açıldığı, üniter yapının tehdit altında olduğu"** eleştirilerine cevaben, şunları söylerken de mi kandırılmıştı:

"Bunlar tarih falan bilmiyorlar. Cumhuriyet'e savaş açmak derken. Bir defa önce dünyaya bakalım. Gelişmiş ve güçlü ülkelerde eyalet korkusu yoktur. Tam aksine güçlü ülkelerde eyalet yapılanmaları süratle kalkınmayı getirir. Bu güçlenme alametidir. Bizim kendi tarihimize, Osmanlı'ya baktığımızda o güçlü Osmanlı'da Lazistan, Kürdistan eyaleti var. Niye Osmanlı güçlü? Osmanlı hiç çekinmiyor. Ben MHP'ye endişe ile bakıyorum. MHP bir taraftan Osmanlıyız diyecek, öbür taraftan Osmanlı'nın bu devlet yapısındaki yaklaşım tarzını görmemezlikten gelecek. MHP Büyükşehirlere bu yüzden karşı çıkıyor? Acaba farklı etnik bir unsur burada kazanır mı? E gir sen kazan? Sen de etnik mücadele veriyorsun, siyasi mücadele vermiyorsun.

Biz 81 vilayetin 78'inde milletvekili çıkarmışız, 81'inde belediye başkanlarımız var. Eyaletlerde endişe içerisine girmeye gerek yok. Güçlü bir Türkiye asla eyalet sisteminden korkmamalıdır. Üniter yapı bununla alakalı bir şey değil. Siz eyalet sisteminde de üniter yapıyı muhafaza edebilirsiniz.(...) Osmanlı'daki özellikle azınlıklar, eyaletler sistemi konusunda

*o hoşgörüyü biz hâlâ yakalayabilmiş değiliz. **Belediyeyi kabul ediyorsun da seçilmiş valiyi neden kabul etmiyorsun?***

Şu anda Almanya'daki sisteme baktığımızda coğrafi bölgenin adını koyuyor. Biz de olaya bu şekilde yaklaşabiliriz. Şu anda böyle olsun noktasında söylemiyorum. Böyle bir yaklaşım tarzı güçlü bir Türkiye için faydalı olabilir..."

Gaflet mi dersiniz, ihanet mi, dalalet mi, yoksa sadece seçimi kaybettiğini anlayan iktidarın YSK'ye kedilerini sokmasından ibaret mi tarih verecektir en doğru hükmü ama 16 Nisan 2017 referandumunun sonucunda **"Evet"**ler, **"Hayır"**ları geçmiş sayıldı.

Türkiye Cumhuriyeti'ni önce bir kişinin, bir zümrenin, bir kesimin menfaatlerine, sonra da onlarla kukla gibi oynayabilmek için elleri ovuşturan emperyalistlerin kirli, kanlı emellerine terk etmeyin feryatlarımız havada kaldı; 1923'te kurulan Cumhuriyet'i yıkıp yerine parti sultasına dayalı yeni bir devlet yapılanması kurabilmenin yolu açıldı.

Seçilecek olan **"Başkan"** günün birinde **"Güçlü Türkiye eyalet modelinden korkmamalıdır."** diyerek referandumla kazandığı **"bu vatani paramparça etme"** yetkisini kullanmaya pekâlâ kalkabilir bundan sonra...

Ki dolaylı olarak bunu yaptı da...

Nasreddin Hoca'nın kazanı misali, 16 Nisan 2017'de Türkiye'de yapılan ve sistem/rejim değişikliği öngören, özerkliğe kapı aralayan ve en büyük desteği Barzani'den alan referandum, 25 Eylül 2017'de Irak'ın Kuzeyindeki özerk bölgenin **"bağımsız Kürdistanlaştırılması"** referandumunu doğurdu!

Sırtında, 16 Nisan'ın diyetini taşıyan iktidar Barzani'ye olan borcunu, tepkilerini **"-mış gibi"** seviyesinde tutarak ödedi. Türkiye Cumhuriyeti haritasının değişmesiyle noktalanabilecek tarihi tezgâhın ilk domino taşıını deviren el **"içimizden biri"**nindi!

Ha siz şimdi diyorsunuz ki belki;

Irak'taki referandum uygulanmadı ki!

Bir de üzerine Barzani istifa etti...

Erdoğan liderliğindeki Türkiye, NATO eksenine karşı **“bir ihtimal daha olduğunu”** keşfetti; Rusya’yla, İran’la, Irak’la ve hatta Türk Dünyasıyla ittifaklara yöneldi...

Geç de olsa uluslararası ilişkilerde pusula edindiği **“mezhep”** sarmalını deldi...

“İktidar için gerekirse papaz elbisesi bile giymeye” razı olan duruş yerini, üstelik de Necmettin Erbakan’ın, Benazir Butto’nun, Hüsnü Mübarek’in akıbetlerine uğramak korkusuna kapılmaksızın, hatta daha önemlisi o korkuya rağmen, D-8’i yeniden İstanbul’da toplama, dolar ve Euro baskısına karşı **“milli ve yerli parayla ticaret”** söylemine bıraktı...

Değmesin yağlı boya; daha ne isteriz ki!

Değil mi?

Biz belki daha başka bir şey istemeyiz istemesine de yine de **“değil”**.

“Neden değil?” diye sorarsanız, en kestirmeden **“Çünkü yedirmezler, bu kitabın ilk sayfasından şu son demlerine kadar okuduklarınız teyididir ki hiç yedirmediler.”** derim!

Tarih, 18 Kasım 2008. Şöyle uyardınız Erdoğan’ı:

“Seni bile harcarlar!..”

Çabuk unutuyoruz:

“Milli” diyemem ama Erdoğan’ın ekseni hep **“yerel”** o da değilse **“bölgesel”** di... **“Küresel rol”**ler, onun için, **“iktidarsızlık”**la korkutulduğunda sığınmak zorunda hissettiği/hissettirildiği limanlardan ibaretti. Ve fakat bu durum değiştirmiyor o limanlara demir atmış olmasının bu ülkeye ödediği büyük bedelleri...

2017 yılının son günlerinde, rotası, Rusya, İran, Türk dünyası velhasıl Avrasya’ya dönünce hatırlatmadan olmazdı:

2008’de **“İran eğer kitle imha silahı olarak nükleer çalışma yapıyorsa, ona ‘Bunu yapma’ diyenlerin de nükleer silahlarının olmaması gerekir.”** diyerek İran’dan taraf olduğunda, **“NATO’daki müttefiklerimizi**

kızdırdı.” diye az hırpalamamışlardı Erdoğan’ı. Yelkenlerini dönemin Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül**’ün örtülü desteğiyle şişiren **Fehmi Kuru** tarafından **“Obama gibi gelip, Bush’a benzemekle”** bile suçlanmıştı!

Anında **“Paşasının Başbakanı”** yapmıştı **“yandaş”** sandıkları!

Gül, **“Büyük Doğu’nun köhneliğini fark etmiş bir siyasetçi”**yken, Erdoğan **“köhne doğu”**da kalmıştı; buydu yarattıkları algı.

O günlerin en net tavrı, ilginçtir, **Emine Erdoğan**’dan gelmişti. Abdullah Gül ve eşi tarafından verilen Cumhuriyet resepsiyonunu boykotu -o dönem- **“kadınlar arasındaki kıskançlığa”** bağlanmış olsa da çok daha fazlası, Emine Hanım’ın sezgileri vardı bana kalırsa perde arkasında; Erdoğan’ın etrafını kuşatanların **“havarileri”** değil de **“Romalı askerler”** olduğunu belki de ilk o anlamıştı!

Ve öyleyse de yanılmamıştı.

Takvim, 7 Aralık 2011’i işaret ettiğinde, hasta yatağındaiken çektiler kılıçlarını:

Bugün’de yazan **Adem Yavuz Arslan**, Erdoğan’ı, *“İlerleyen dönemde rakip kaleye, yani statükoya, darbecilere, cuntacılar, bürokratik elitlere yeni goller atmazsa durumu pek parlak olmaz”* diye tehdit ederken, **Zaman**’dan **Hüseyin Gülerce** daha da ileri gidiyor ve **“infaz”** şeklini belirliyordu:

“AK Parti’de çok ciddi bir kırılma noktası görüyorum. AK Parti kendi ayağına sıkımayı bırak, kendi sandalyesine tekme vurmuş olur.”

Abdülkadir Selvi’nin sözcülüğünü yaptığı dayatma şuydu:

“Sen, Ergenekoncuları, çeteleri, askeri vesayetçileri, yargıdaki zihniyeti dize getirdiği için millet tarafından desteklendin, değişirsen her şeyi kaybedersin!”

Direnmesin isteniyordu.

Şüphesiz, Erdoğan o gün CHP ve MHP’nin göstermeye hazır olduğu desteği de arkasına alıp direnebilseydi, 15 Temmuz 2016 hiç yaşanmayabilirdi. Çünkü 2011 yılı, sonradan FETÖ diye anılacak yapıyı oluşturan unsurların amiyane tabirle **“erken ötmesi”**yle sahnelenen 15 Temmuz’un fragmanından başka bir şey değildi.

Beceremedi.

Ara ara yeltense de direnemedi.

Kumpasın **“savcılık”** cüppesini reddedemediği gün, darbe heyulasına yenildi.

Çok trajik ama bir o kadar da **“gerçek”** bir soru:

Şimdi niye **“harcamasınlar”** peki?

Yıllar sonra, bu satırların kaleme alındığı 2017’nin son aylarında, NATO Türkiye’yi üyelikten çıkarmayı tartışacağına dair **“söylenti”**ler servis ediyor, Avrupa zaten kapalı olan kapılarına bir de sürgülü kilitler vuruyor ve Türkiye de yıllar önce faturasını bütün milletin ödemek durumunda kaldığı o **“yenilgi”**yle sonlanan savaşın sebebi olan **“bir ihtimal daha var”** açılımı doğrultusunda yüzünü Rusya’ya, İran’a, Azerbaycan’a, Irak’a, Suriye’ye dönüyorken, **“yenilgilerden doğan, yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır”** diye okuyabilecek miyiz dersiniz sahiden de bu tabloyu?

Hele bir de...

Bu kitaba nokta koyduktan haftalar sonra ve **“görünürde ABD’ye, ABD’den gelen ikaz ve örtülü tehditlere, kısıtlama çağrılarına rağmen”** girilen Afrin operasyonunda, ABD’nin bölgesel müttefiki durumundaki terör örgütü YPG/PYD’nin askeri olarak hedef alınmasının ardından, **“meşru müdafaa hakkınız”**ı deyip el mi çekecek bu topraklardan **“Sam Amca”**?

Bu büyük **“yanlışından(!)”** sonra, **“darbeler tarihi”** dediğimiz ve esas olarak **“küresel emperyalizmin”** kendi inşa ettiği iktidarları, son kullanma tarihinin geldiğine inandığında kendi elleriyle yıkarak, yerine de ikame ettiği alternatiflerini yerleştirme tiyatrosundan ibaret olan sistem, çoktan **“ellerini ovuşturarak sırasını bekleyen yeni iktidar namzetleri”** yaratmamış mıdır düne kadar **“Kürdistan(!)”**laştırılmasına *-en iyi niyetle-* seyirci kaldıkları bölgede **“orduyu göreve”** çağırıp **“Kürdistanlaştırma koridoru”**nu kesecek adımı atan, **“Kızılama”**ya koşan, düne kadar **“kan emici”, “ırkçı”, “kafatasçı”** dediği cenahın idolü **Nihal Atsız**’dan şiirler okumaya başlayan, **“yeni (yerli ve milli davranmak mecburiyetindeki) Erdoğan”** ve iktidarının yerine de acaba?

Bu kitabın tek büyük talihsizliği büyük kırılma öncesindeki **“geçiş dönemi”**de denk gelmesi...

Ya 1919’daki gibi...

Ya 1960’taki, 80’deki gibi...

Ama bir şekilde Türkiye için tarihin tekerrürü vakti geldi!

Bunu görmek için hızla el değiştiren kartların izini sürmeniz yeterli; yeni bir oyun bile değil, bin yıldır bu toprakların tanziminde kullanılan oyunu yeniden kuruyor birileri...

Ve hayli tanıdık aktörleri...

Tam yerine denk gelmişken, son söz niyetine bağlamak gerekirse:

Ne askeri, ne siyasi, ne hukuki, ne ekonomik, ne kültürel... Hiçbir darbe demokratikleştirmez, hiçbir darbe özgürleştirmez, hiçbir darbe adilleştirmez ülkemizi. Darbecilerin araladığı sahte cennet kapılarından kendi cehennemimize koşar adım gitmeden önce izin verin şu kuşku payı yeşerebilsin bundan sonra içinizde;

Ya **"kahraman"** sandıklarımız **"hain"**, **"hain"** sandıklarımız **"kahraman"**, **"dost"** bildiklerimiz **"düşman"**, **"düşman"** bildiklerimiz **"dost"** ise?..

Selcan Taşçı

DARBELERİ OKUMA KILAVUZU

"Sevgili Selcan Taşçı; işi gücü, çoluğu çocuğu bırakmış resmi ve resmi olmayan doymadığımız/ vazgeçemediğimiz/bitmeyen darbeler ülkesi Türkiye'de böyle bir kitap, '**Darbeleri Okuma Kılavuzu**'nu yazmış. Umarım okunur ve ne tür manipülasyonlarla iç içe olduğumuza birazcık kafa yoranlar için zihin açıcı olur. Ömrüm boyunca iki darbe görmüş, diğerlerini yakın tarihi anlatan çalışmalardan öğrenmeye çalışan biri olarak kendi adıma önemsiyorum. Almanak gibi bir kitap, darbe külliyatı..."

Okuyalım, neler yaşadığımızı öğrenelim. Farkındalığımızı sağladığın katkı ve emeğin için teşekkürler Selcan Taşçı, yolun açık olsun. Değerini bilen okurlarla buluştursun bu kitap seni..."

Şengül Hablemitoğlu

"Selcan Taşçı yıllardır dikkat ve beğeniyle izlediğimiz bir yazarımız... Bu son kitabı artık bir ülke klasiği halini alan darbelere ışık tutuyor... Darbelere giden yollarda neler oldu, neden ikide bir darbelendik? Selcan Taşçı sebepleri incelerken sonucunda net ifadelerle özetliyor: 'Ne askeri, ne siyasi, ne hukuki, ne ekonomik, ne kültürel... Hiçbir darbe demokratikleştirmez, hiçbir darbe özgürleştirmez, hiçbir darbe adilleştirmez ülkemizi.'

Darbelerden fayda ummak boş ve tehlikeli bir beklentidir. İyice öğrenmemiz gereken budur..."

Melih Aşık

"Değerli meslektaşım Selcan Taşçı'nın üslubunu öteden beri beğenirim. 'Darbeleri Okuma Kılavuzu' da köşe yazılarına o tadı veren aynı üslupla yazıldığı için bir solukta okunuyor. Üslubu tatlı ama içeriği acı, acıtırıcı bir kitap bu. Okurken, hem üzüyor hem düşündürüyor..."

Atatürk sonrası Cumhuriyet dönemini darbeler üzerinden okuyunca, demokrasimizde kırılmalara, siyasi hayatımızda yön değiştirmelere neden olan olayların göbeğine CIA'nin nasıl yerleştiğini görüyorsunuz. 68 ve benim de mensup olduğum 78 kuşağından 5 bini aşkın gencin öldüğü, o çalkantılı dönemlerde, Türkiye'nin darbelere nasıl hazırlandığını okudukça içiniz burkuluyor... 27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat ve 15 Temmuz kalkışmasının ortak noktalarından biri ABD... Selcan Taşçı, bu 'ortak payda'yı tarih sahnesine çıkarmış ve üzerine projektörleri çevirmiş. Yağmurlu havalarda, el feneriyle bildircin yakalar gibi yakalamış failleri..."

Mutlaka okunması ve mutlaka ders alınması gereken bir kitap olmuş Darbeleri Okuma Kılavuzu..."

Fikret Bilâ

"Bugünü daha iyi anlamak isteyen gençler, hele de darbe nedir bilmeyen hiç yaşamamış gençlerin mutlaka okuması gerekli. Oya gibi işlenmiş, belgeler, bilgiler incecik bir süzgeçten geçmiş ve Selcan Taşçı gazeteciliğin en güzel örneklerini kitabına taşımış. Uluslararası ilişkiler ve siyasi tarih derslerinin mecburi okuması olacak kadar net. Elleri sağlık..."

Ahu Özyurt

Türkiye'nin yakın tarihini doğru anlamak için sadece Atatürk Türkiye'sini iyi bilmek yetmez, Atatürk'ten sonraki Türkiye tarihinin de belli başlı duraklarını iyi bilmek gerekir. İşte Selcan Taşçı, "Darbeleri Okuma Kılavuzu" adlı kitabıyla bize bu imkanı sağlıyor. Atatürk'ün kurduğu "tam bağımsız" Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürk sonrasında nasıl adım adım ABD etkisine girdiğini gözler önüne seriyor. "Darbeleri Okuma Kılavuzu" aslında sadece darbeleri değil, aynı zamanda Türkiye'yi anlama kılavuzu...

Sinan Meydan

24 TL (KDV Dahil)

ISBN 978-05-61208-5-3

Galeati Yayıncılık